Κατὰ Λουκᾶν

- Έπειδήπερ¹ πολλοὶ ἐπεχείρησαν² ἀνατάξασθαι³ διήγησιν⁴ περὶ τῶν 1 πεπληροφορημένων⁵ ἐν ἡμῖν πραγμάτων, καθὼς παρέδοσαν 2 ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, 3 ἔδοξεν κἀμοί, παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς, καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, 'ίνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν 4 κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. Τ
- Έγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρώδου¹8 τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας¹9 5 ἱερεύς²0 τις ὀνόματι Ζαχαρίας,²1 ἐξ ἐφημερίας²² Ἀβιά: καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων²³ Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ.

 ³Ἡσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι²⁵ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν 6 πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν²6 τοῦ κυρίου ἄμεμπτοι.²7 7 Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι²8 ἡ Ἑλισάβετ²4 ἦν στεῖρα,²9 καὶ ἀμφότεροι²5 προβεβηκότες³0 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν.

¹ ἐπειδήπερ, inasmuch as, since. ² ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ³ ἀνατάσσομαι, arrange in order, compile. ⁴ διήγησις, εως, ή, narrative, account. ⁵ πληροφορέω, fulfill, accomplish fully. ⁶ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ⊓ ἀὐτόπτης, ου, ὁ, eyewitness. ἢ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ἢ παρακολουθέω, follow closely, investigate. ¹¹ ἄνωθεν, from above, again. ¹¹ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ¹² καθεξῆς, successively, in order. ¹³ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁴ Θεόφιλος, ου, ὁ, Theophilus. ¹⁵ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁶ κατηχέω, teach by word of mouth. ¹⁻ ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ¹³ Ἡρφόλης, ου, ὁ, Herod. ¹٩ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ²⁰ ἱερεύς, έως, ὁ, priest. ²¹ Ζαχαρίας, ου, ὁ, Zacharias, Zechariah. ²² ἐφημερία, ας, ἡ, division, class (of temple priests). ²³ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²⁴ Ἑλισάβετ, ἡ, Elizabeth, Elisabeth. ²⁵ ἀμφότεροι, both, both of two. ²⁶ δικαίωμα, τος, τό, regulation, righteous deed. ²⁻ ἄμεμπτος, blameless. ²⁵ καθότι, according as, because. ²ٶ στεῖρος, barren. ³₀ προβαίνω, go forward, advance.

Κατὰ Λουκᾶν 1:8 Byzantine NT

Έγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῆ τάξει τῆς ἐφημερίας 8 αὐτοῦ ἔναντι[‡] τοῦ θεοῦ, κατὰ τὸ ἔθος ⁵ τῆς ἱερατείας, ⁶ ἔλαχεν τοῦ 9θυμιᾶσαι εἰσελθών εἰς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου. Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος 10 ήν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῆ ὥρα τοῦ θυμιάματος." 11 " Ωφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου 12 τοῦ θυμιάματος. 11 Καὶ ἐταράχθη 13 Ζαχαρίας 14 12 ίδων, καὶ φόβος έπέπεσεν έπ' ἀὐτόν. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ 13 ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία: $^{^{14}}$ διότι $^{^{17}}$ εἰσηκούσθη $^{^{18}}$ ἡ δέησίς $^{^{19}}$ σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ²0 γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην. Καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, $^{^{21}}$ 14 καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῆ γεννήσει 22 αὐτοῦ χαρήσονται. Έσται γὰρ 15 μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ οἶνον 23 καὶ σίκερα 24 οὐ μὴ πίῃ, καὶ πνεύματος άγίου πλησθήσεται 25 ἔτι ἐκ κοιλίας 26 μητρὸς αὐτοῦ. 16 Καὶ πολλούς τῶν υίῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει 27 ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν: καὶ αὐτὸς προελεύσεται 28 ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ 17δυνάμει Ήλίου, 29 ἐπιστρέψαι 27 καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ κατεσκευασμένον. 33 Καὶ εἶπεν Ζαχαρίας 4 πρὸς τὸν ἄγγελον, 18

¹ ἱερατεύω, be a priest, perform priestly service. ² τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ³ ἐφημερία, ας, ἡ, division, class (of temple priests). ⁴ ἔναντι, before (gen), before. ⁵ ἔθος, ους, τό, custom. ⁶ ἱερατεία, ας, ἡ, priestly office, priesthood. γλαγχάνω, chose by lot, receive. 8 θυμιάω, burn or offer incense, burn incense. ⁰ ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ¹⁰ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹¹ θυμίαμα, τος, τό, incense. ¹² θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹³ ταράσσω, trouble, agitate. ¹⁴ Ζαχαρίας, ου, ὁ, Zacharias, Zechariah. ¹⁵ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁵ διότι, because, on this account. ¹ፄ εἰσακούω, listen, hear. ¹⁰ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ²⁰ Ἑλισάβετ, ἡ, Elizabeth, Elisabeth. ²¹ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ²² γέννησις, εως, ἡ, nativity, birth. ²³ οἶνος, ου, ὁ, wine. ²⁴ σίκερα, τό, beer, liquor. ²⁵ πλήθω, fill. ²⁶ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ²⁻ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²ፄ προέρχομαι, go in front, precede. ²⁰ Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ³⁰ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ³¹ φρόνησις, εως, ἡ, way of thinking, insight. ³² ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ³³ κατασκευάζω, prepare, build.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 1:19

Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; Ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης, καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ 19 ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ: καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρός σε, καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. Καὶ ἰδού, ἔση σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι, 20 ἄχρι ἡς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ ὁν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἴτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. Καὶ ἡν 21 ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν: καὶ ἐθαύμαζον ὁν τῷ χρονίζειν ἀὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἡδύνατο λαλῆσαι 22 αὐτοῖς: καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑν τῷ ναῷ: ἐκὰὶ ἀὐτὸς ἡν διανεύων ὁν αὐτοῖς, καὶ διέμενεν ὁν κωφός. Καὶ ἐγένετο, 23 ὡς ἐπλήσθησαν αἰτοῦ.

Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν²⁰ Ἐλισάβετ²¹ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, 24 καὶ περιέκρυβεν²² ἑαυτὴν μῆνας²³ πέντε,²⁴ λέγουσα ὅτι Οὕτως 25 μοι πεποίηκεν ὁ κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν²⁵ ἀφελεῖν²⁶ τὸ ὄνειδός²⁷ μου ἐν ἀνθρώποις.

¹πρεσβύτης, ου, ὁ, old man. ²προβαίνω, go forward, advance. ³Γαβριήλ, ὁ, Gabriel. ⁴παρίστημι, be present, stand by. ⁵σιωπάω, be silent, keep silence. ⁶ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁷ἀντί, instead of, in place of. ⁸προσδοκάω, wait for, look for. ⁹Ζαχαρίας, ου, ὁ, Zacharias, Zechariah. ¹⁰θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹¹χρονίζω, spend or take time, delay. ¹²ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ¹³ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁴ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹⁵διανεύω, make a sign, nod continually. ¹⁶διαμένω, remain, continue. ¹⁷κωφός, deaf, dumb. ¹⁸πλήθω, fill. ¹⁹λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ²⁰συλλαμβάνω, take, conceive. ²¹ Ἑλισάβετ, ἡ, Elizabeth, Elisabeth. ²²περικρύπτω, conceal, hide. ²³μήν, ὁ, month, certainly. ²⁴πέντε, five, 5. ²⁵ἐπείδεν, looked upon, regarded. ²⁶ἀφαιρέω, take away, smite off. ²⁷ ὄνειδος, ους, τό, disgrace, reproach.

Κατὰ Λουκᾶν 1:26 Byzantine NT

Έν δὲ τῷ μηνὶ¹ τῷ ἔκτῳ² ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ³ ὑπὸ τοῦ 26 θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἧ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς παρθένον 27 μεμνηστευμένην άνδρί, ὧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυίδ: καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. Καὶ εἰσελθών ὁ ἄγγελος πρὸς 28 αὐτὴν εἶπεν, Xαῖρε, κεχαριτωμένη: 7 ὁ κύριος μετὰ σοῦ, εὐλογημένη ου ἐν γυναιξίν. Ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ 29 λόγω αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο το ποταπὸς είη ὁ ἀσπασμὸς 2 οὖτος. 30Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῆ, Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ: εὖρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. Καὶ ἰδού, συλλήψη 13 ἐν γαστρί, 14 καὶ τέξη 15 υἱόν, 31καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὖτος ἔσται μέγας, καὶ 32 υίὸς ὑψίστου κληθήσεται: καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δ αυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει $^{^{17}}$ ἐπὶ τὸν οἶκον 33 Ίακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. Είπεν δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπει¹⁹ 34 ἄνδρα οὐ γινώσκω; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῆ, 35 Πνεύμα ἄγιον ἐπελεύσεται 20 ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου 16 ἐπισκιάσει²¹ σοι: διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἄγιον κληθήσεται υίὸς θεοῦ. Καὶ ἰδού, Ἐλισάβετ 22 ἡ συγγενής 23 σου, καὶ αὐτὴ 36

¹ μήν, ὁ, month, certainly. ² ἔκτος, sixth. ³ Γαβριήλ, ὁ, Gabriel. ⁴ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ⁵ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁶ μνηστεύω, ask in marriage. ⁷ χαριτόω, bestow favor on, favor highly. ⁸ εὐλογέω, bless. ⁹ διαταράσσω, trouble greatly, agitate. ¹⁰ διαλογίζομαι, debate, reason. ¹¹ ποταπός, what kind of? what type of? ¹² ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ¹³ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁴ γαστήρ, τρος, ἡ, belly, womb. ¹⁵ τίκτω, give birth to, bear. ¹⁶ ΰψιστος, highest, most high. ¹⁷ βασιλεύω, reign, rule. ¹⁸ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁹ ἐπεί, when, since. ²⁰ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ²¹ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ²² Ἑλισάβετ, ἡ, Elizabeth, Elisabeth. ²³ συγγενής, kindred, relative.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 1:37

συνειληφυῖα υίὸν ἐν γήρει αὐτῆς: καὶ οὖτος μὴν ἔκτος ἐἐστὶν αὐτῆ τῆ καλουμένη στείρα. Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ θεῷ 37 πᾶν ἡῆμα. Εἶπεν δὲ Μαριάμ, Ἰδού, ἡ δούλη κυρίου: γένοιτό μοι 38 κατὰ τὸ ἡῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

Άναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν 39 όρεινὴν μετὰ σπουδῆς, εἰς πόλιν Ἰούδα, το καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν 40οἶκον Ζαχαρίου, 11 καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. 12 Καὶ ἐγένετο ὡς 41 ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ 12 τὸν ἀσπασμὸν 13 τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησεν 14 τὸ βρέφος 15 ἐν τῆ κοιλία αὐτῆς: καὶ ἐπλήσθη 17 πνεύματος ἁγίου ή Ἐλισάβετ, 12 καὶ ἀνεφώνησεν 18 φωνή μεγάλη, καὶ εἶπεν, 42Εύλογημένη 19 σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος 19 ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας $^{^{16}}$ σου. Καὶ πόθεν $^{^{20}}$ μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ 43 κυρίου μου πρός με; Ίδοὺ γάρ, ώς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ 44 σου εἰς τὰ ὧτά 21 μου, ἐσκίρτησεν 14 τὸ βρέφος 15 ἐν ἀγαλλιάσει 22 ἐν τῆ κοιλία μου. Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα, ὅτι ἔσται τελείωσις 45 τοῖς λελαλημένοις αὐτῆ παρὰ κυρίου. Καὶ εἶπεν Μαριάμ, 46 Μεγαλύνει²⁴ ή ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ ἠγαλλίασεν²⁵ τὸ π νεῦμά 47 μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί 26 μου. Ὁτι ἐπέβλεψεν 27 ἐπὶ τὴν 48

¹ συλλαμβάνω, take, conceive. ² γῆρας, ρως, τό, old age. ³ μήν, ό, month, certainly. ⁴ ἕκτος, sixth. ⁵ στεῖρος, barren. ⁶ ἀδυνατέω, be unable, be impossible. ⁷ δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman. ⁸ ὀρεινός, hill country, mountainous. ⁹ σπουδή, ῆς, ἡ, haste, diligence. ¹⁰ Τούδα, ὁ, Judah, Judas. ¹¹ Ζαχαρίας, ου, ὁ, Zacharias, Zechariah. ¹² Ἑλισάβετ, ἡ, Elizabeth, Elisabeth. ¹³ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ¹⁴ σκιρτάω, leap, leap for joy. ¹⁵ βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ¹⁶ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ¹⁷ πλήθω, fill. ¹⁸ ἀναφωνέω, cry out, call out. ¹⁹ εὐλογέω, bless. ²⁰ πόθεν, from where? whence. ²¹ οὕς, ους, τό, ear. ²² ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ²³ τελείωσις, εως, ἡ, perfection, fulfillment. ²⁴ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ²⁵ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ²⁶ σωτήρ, ῆρος, ὁ, savior, deliverer. ²⁷ ἐπιβλέπω, look on (with favor), have regard for.

Κατὰ Λουκᾶν 1:49 Byzantine NT

ταπείνωσιν¹ τῆς δούλης² αὐτοῦ. Ἰδοὺ γάρ, ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν³ με πᾶσαι αἱ γενεαί.⁴ Ὅτι ἐποίησέν μοι μεγαλεῖα⁵ ὁ 49 δυνατός,⁶ καὶ ἄγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ τὸ ἔλεος⁻ αὐτοῦ εἰς 50 γενεὰς⁴ γενεῶν⁴ τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Ἐποίησεν κράτος⁶ ἐν 51 βραχίονι⁰ αὐτοῦ: διεσκόρπισεν¹⁰ ὑπερηφάνους¹¹ διανοίᾳ¹² καρδίας αὐτῶν. Καθεῖλεν¹³ δυνάστας¹⁴ ἀπὸ θρόνων, καὶ ὕψωσεν¹⁵ 52 ταπεινούς.¹⁶ Πεινῶντας¹⁻ ἐνέπλησεν¹ఠ ἀγαθῶν, καὶ πλουτοῦντας¹ゥ 53 ἐξαπέστειλεν²ο κενούς.²¹ Ἀντελάβετο²² Ἰσραὴλ παιδὸς²³ αὐτοῦ, 54 μνησθῆναι²⁴ ἐλέους,⁻ καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, 55 τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι²⁵ αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

"Εμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῆ ώσει² μῆνας² τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν 56 εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

Τῆ δὲ Ἐλισάβετ² ἐπλήσθη³ ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν³ αὐτήν, καὶ 57 ἐγέννησεν υἰόν. Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι³² καὶ οἱ συγγενεῖς³ 58 αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν³ κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον³ αὐτῆ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῆ ὀγδόη³ ἡμέρα, ἦλθον 59

¹ ταπείνωσις, εως, ή, humiliation, humble state. ² δούλη, ης, ή, female slave, bondwoman. ³ μακαρίζω, consider blessed, happy. ⁴ γενεά, ᾶς, ή, generation. ⁵ μεγαλείος, greatness, magnificense. ⁶ δυνατός, powerful, possible. ⁷ ἔλεος, ους, ό, pity, mercy. ⁸ κράτος, ους, τό, power, dominion. ⁹ βραχίων, ονος, ό, arm, strength. ¹⁰ διασκορπίζω, scatter, separate. ¹¹ ὑπερήφανος, arrogant, haughty. ¹² διάνοια, ας, ή, mind, understanding. ¹³ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁴ δυνάστης, ου, ό, ruler, sovereign. ¹⁵ ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁶ ταπεινός, humble, downcast. ¹⁷ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁸ ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ¹⁹ πλουτέω, be rich, become rich. ²⁰ ἐξαποστέλλω, send forth. ²¹ κενός, empty, vain. ²² ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in. ²³ παῖς, ό, male or female child, servant. ²⁴ μιμνήσκομαι, remember, recall. ²⁵ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ²⁶ ώσεί, like, about. ²⁷ μήν, ό, month, certainly. ²⁸ ὑποστρέφω, return, turn back. ²⁹ Ἑλισάβετ, ή, Elizabeth, Elisabeth. ³⁰ πλήθω, fill. ³¹ τίκτω, give birth to, bear. ³² περίοικος, ου, ό, living around, in the neighborhood. ³³ συγγενής, kindred, relative. ³⁴ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ³⁵ συγχαίρω, rejoice with. ³⁶ δγδοος, eighth.

Byzantine NT Κατά Λουκᾶν 1:60

περιτεμεῖν τὸ παιδίον: καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν.² Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, 60 Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. Καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅτι 61 Οὐδείς ἐστιν ἐν τῆ συγγενείᾳ³ σου δς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. Ένένευον⁴ δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, τὸ τί ἄν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν. 62 Καὶ αἰτήσας πινακίδιον⁵ ἔγραψεν, λέγων, Ἰωάννης ἐστὶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ: καὶ ἐθαύμασαν⁶ πάντες. Ἀνεῷχθη δὲ τὸ στόμα 64 αὐτοῦ παραχρῆμα⁻ καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν⁵ τὸν θεόν. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος⁵ τοὺς περιοικοῦντας¹⁰ 65 αὐτούς: καὶ ἐν ὅλη τῆ ὀρεινῆ¹¹ τῆς Ἰουδαίας¹² διελαλεῖτο¹³ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῆ καρδίᾳ 66 αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄρα¹⁴ τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; Καὶ χεὶρ κυρίου ῆν μετ' αὐτοῦ.

Καὶ Ζαχαρίας² ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη¹⁵ πνεύματος ἁγίου, καὶ 67 προεφήτευσεν,¹⁶ λέγων, Εὐλογητὸς¹⊓ κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, 68 ὅτι ἐπεσκέψατο¹¹ καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν¹ τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ 69 ἤγειρεν κέρας² σωτηρίας²¹ ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ Δαυὶδ τοῦ παιδὸς²² αὐτοῦ – καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' 70

¹ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ² Ζαχαρίας, ου, ό, Zacharias, Zechariah. ³ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ⁴ ἐννεύω, nod, make signs. ⁵ πινακίδιον, ου, τό, tablet for writing. ⁶ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁷ παραχρῆμα, immediately, instantly. ⁸ εὐλογέω, bless. ⁹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁰ περιοικέω, be in the neighborhood of. ¹¹ ὀρεινός, hill country, mountainous. ¹² Ιουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹³ διαλαλέω, discuss, converse together. ¹⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁵ πλήθω, fill. ¹⁶ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁷ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ¹⁸ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁹ λύτρωσις, εως, ἡ, ransoming, redemption. ²⁰ κέρας, ατος, τό, horn. ²¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²² παῖς, ὁ, male or female child, servant.

Κατὰ Λουκᾶν 1:71 Byzantine NT

αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ – σωτηρίαν¹ ἐξ ἐχθρῶν² ἡμῶν, καὶ ἐκ 71 χειρὸς πάντων τῶν μισούντων³ ἡμᾶς: ποιῆσαι ἔλεος⁴ μετὰ τῶν 72 πατέρων ἡμῶν, καὶ μνησθῆναι⁵ διαθήκης⁶ ἀγίας αὐτοῦ, ὅρκον⁻ ὅν 73 ἄμοσεν⁵ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν, 74 ἀφόβως,ց ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν² ἡμῶν ῥυσθέντας,ιο λατρεύειν¹¹ αὐτῷ ἐν ὁσιότητι¹² καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς 75 ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. Καὶ σύ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου¹³ 76 κληθήσῃ: προπορεύσῃ¹⁴ γὰρ πρὸ¹⁵ προσώπου κυρίου ἐτοιμάσαι¹⁶ ὁδοὺς αὐτοῦ: τοῦ δοῦναι γνῶσιν¹⁻ σωτηρίας¹ τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν 77 ἀφέσει¹⁵ ἀμαρτιῶν αὐτῶν, διὰ σπλάγχνα¹⁰ ἐλέους⁴ θεοῦ ἡμῶν, ἐν 78 οἶς ἐπεσκέψατο²ο ἡμᾶς ἀνατολὴ²¹ ἐξ ὕψους,²² ἐπιφᾶναι²³ τοῖς ἐν 79 σκότει²⁴ καὶ σκιᾳ²⁵ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι²⁶ τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν² καὶ ἐκραταιοῦτο² πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς 80 ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως² αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

¹ σωτηρία, ας, ή, salvation, deliverance. ² ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ³ μισέω, hate, detest. ⁴ ἔλεος, ους, ό, pity, mercy. ⁵ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁶ διαθήκη, ης, ή, covenant, will. ⁷ ὅρκος, ου, ό, oath. ⁸ ὀμνύω, swear, take an oath. ⁹ ἀφόβως, fearlessly. ¹⁰ ρύομαι, rescue, save. ¹¹ λατρεύω, serve, worship. ¹² ὁσιότης, ητος, ή, piety, holiness. ¹³ ὕψιστος, highest, most high. ¹⁴ προπορεύομαι, go on before, precede. ¹⁵ πρό, before (gen), before. ¹⁶ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ¹⁷ γνῶσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ¹⁸ ἄφεσις, εως, ή, release, forgiveness. ¹⁹ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ²⁰ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ²¹ ἀνατολή, ῆς, ή, east, dawn. ²² ὕψος, ους, τό, height, heaven. ²³ ἐπιφαίνω, appear, shine. ²⁴ σκότος, ους, τό, darkness. ²⁵ σκιά, ᾶς, ή, shadow, thick darkness. ²⁶ κατευθύνω, lead, direct. ²⁷ αυξάνω, cause to grow, increase. ²⁸ κραταιόω, strengthen, confirm. ²⁹ ἀνάδειξις, εως, ή, commissioning, installation.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 2:2

Έγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐξῆλθεν δόγμα¹ παρὰ 2 Καίσαρος² Αὐγούστου,³ ἀπογράφεσθαι⁴ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.⁵ 2 Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ⁶ πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος⁻ τῆς Συρίας⁶ Κυρηνίου.³ Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι,⁴ ἕκαστος εἰς 3 τὴν ἰδίαν πόλιν. ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ἐκ 4 πόλεως Ναζαρέτ,¹⁰ εἰς τὴν Ἰουδαίαν,¹¹ εἰς πόλιν Δαυίδ, ἤτις καλεῖται Βηθλέεμ,¹² διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς¹³ Δαυίδ, ἀπογράψασθαι⁴ σὺν Μαριὰμ τῆ μεμνηστευμένη¹⁴ αὐτῷ 5 γυναικί, οὔση ἐγκύῳ.¹⁵ Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ, 6 ἐπλήσθησαν¹⁶ αἰ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν¹⁻ αὐτήν. Καὶ ἔτεκεν¹⁻ τὸν υἱὸν 7 αὐτῆς τὸν πρωτότοκον,¹ఠ καὶ ἐσπαργάνωσεν¹⁰ αὐτόν, καὶ ἀνέκλινεν²⁰ αὐτὸν ἐν τῷ φάτνη,²¹ διότι²² οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.²³

Καὶ ποιμένες²⁴ ἦσαν ἐν τῆ χώρα²⁵ τῆ αὐτῆ ἀγραυλοῦντες²⁶ καὶ 8 φυλάσσοντες²⁷ φυλακὰς²⁸ τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην²⁹ αὐτῶν. 9 Καὶ ἰδού, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη³⁰ αὐτοῖς, καὶ δόξα κυρίου περιέλαμψεν³¹ αὐτούς: καὶ ἐφοβήθησαν φόβον³² μέγαν. Καὶ εἶπεν 10

¹ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ² Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ³ Αὔγουστος, ου, ὁ, Augustus. ⁴ ἀπογράφω, register, enroll. ⁵ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁶ ἀπογραφή, ῆς, ἡ, census, registration. ⊓ ἡγεμονεύω, be governor, rule. ⁵ Συρία, ας, ἡ, Syria. ९ Κυρήνιος, ου, ὁ, Quirinius. ¹⁰ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ¹¹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹² Βηθλεέμ, ἡ, Bethlehem. ¹³ πατριά, ᾶς, ἡ, lineage, family. ¹⁴ μνηστεύω, ask in marriage. ¹⁵ ἔγκυος, pregnant. ¹⁶ πλήθω, fill. ¹⁻ τίκτω, give birth to, bear. ¹ፄ πρωτότοκος, first-born. ¹⁰ σπαργανόω, wrap in cloths. ²⁰ ἀνακλίνω, lay upon, lay down. ²¹ φάτνη, ης, ἡ, manger, stall. ²² διότι, because, on this account. ²³ κατάλυμα, τος, τό, lodging place, inn. ²⁴ ποιμήν, ένος, ὁ, shepherd. ²⁵ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²⁶ ἀγραυλέω, live outdoors. ²⁻ φυλάσσω, guard, keep. ²৪ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ²⁰ ποίμνη, ης, ἡ, flock. ³⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ³¹ περιλάμπω, shine around. ³² φόβος, ου, ὁ, fear, terror.

Κατὰ Λουκᾶν 2:11 Byzantine NT

αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε: ἰδοὺ γάρ, εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ: ὅτι ἐτέχθη¹ ὑμῖν 11 σήμερον² σωτήρ,³ ὅς ἐστιν χριστὸς κύριος, ἐν πόλει Δ αυίδ. Καὶ 12 τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον: εὑρήσετε βρέφος⁴ ἐσπαργανωμένον,⁵ κείμενον⁶ ἐν φάτνῃ. Καὶ ἐξαίφνης⁵ ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ 13 πλῆθος⁵ στρατιᾶς¹⁰ οὐρανίου,¹¹ αἰνούντων¹² τὸν θεόν, καὶ λεγόντων, Δ όξα ἐν ὑψίστοις¹³ θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη: ἐν 14 ἀνθρώποις εὐδοκία.¹⁴

Καὶ ἐγένετο, ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ 15 οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες ¹⁵ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Διέλθωμεν ¹⁶ δὴ ἔως Βηθλέεμ, ¹⁸ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὅ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ¹⁹ ἡμῖν. Καὶ ἦλθον σπεύσαντες, ²⁰ καὶ ἀνεῦρον ²¹ τήν τε 16 Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος ⁴ κείμενον ⁶ ἐν τῆ φάτνη. ⁷ 17 Ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν ²² περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες 18 ἐθαύμασαν ²³ περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων ¹⁵ πρὸς αὐτούς. Ἡ δὲ Μαριὰμ πάντα συνετήρει ²⁴ τὰ ῥήματα ταῦτα, 19 συμβάλλουσα ²⁵ ἐν τῆ καρδία αὐτῆς. Καὶ ὑπέστρεψαν ²⁶ οἱ 20

¹ τίκτω, give birth to, bear. ² σήμερον, today, now. ³ σωτήρ, ῆρος, ὁ, savior, deliverer. ⁴ βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ⁵ σπαργανόω, wrap in cloths. ⁶ κεῖμαι, lie, be laid. ⁷ φάτνη, ης, ἡ, manger, stall. ⁸ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ⁹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁰ στρατιά, ᾶς, ἡ, host, army. ¹¹ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ¹² αἰνέω, praise. ¹³ ὕψιστος, highest, most high. ¹⁴ εὐδοκία, ας, ἡ, good pleasure, good-will. ¹⁵ ποιμήν, ένος, ὁ, shepherd. ¹⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁷ δή, also, indeed. ¹⁸ Βηθλεέμ, ἡ, Bethlehem. ¹⁹ γνωρίζω, make known, declare. ²⁰ σπεύδω, hasten, urge on. ²¹ ἀνευρίσκω, find out, look for. ²² διαγνωρίζω tell abroad, make known. ²³ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²⁴ συντηρέω, preserve, treasure. ²⁵ συμβάλλω, discuss, consider. ²⁶ ὑποστρέφω, return, turn back.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 2:21

ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἶς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.

Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν³ ἡμέραι ὀκτώ⁴ τοῦ περιτεμεῖν⁵ αὐτόν, καὶ 21 ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ⁶ τοῦ συλληφθῆναι⁻ αὐτὸν ἐν τῆ κοιλίᾳ.⁵

Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν³ αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν κατὰ τὸν 22 νόμον Μωσέως, ἀνήγαγον¹ αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα, παραστῆσαι¹¹ τῷ κυρίῳ – καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι Πᾶν ἄρσεν¹² 23 διανοῖγον¹³ μήτραν¹⁴ ἄγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται – καὶ τοῦ 24 δοῦναι θυσίαν¹5 κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ κυρίου, Ζεῦγος¹6 τρυγόνων¹7 ἢ δύο νεοσσοὺς¹8 περιστερῶν.¹9 Καὶ ἰδού, ἦν 25 ἄνθρωπος ἐν Ἱερουσαλήμ, ῷ ὄνομα Συμεών,²0 καὶ ὁ ἄνθρωπος οὖτος δίκαιος καὶ εὐλαβής,²¹ προσδεχόμενος²² παράκλησιν²³ τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ἦν ἄγιον ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἦν αὐτῷ 26 κεχρηματισμένον²⁴ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ άγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν²⁵ ἢ ἴδῃ τὸν χριστὸν κυρίου. Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ 27 πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν: καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν²6 τοὺς γονεῖς²7 τὸ

¹ ποιμήν, ένος, ὁ, shepherd. ² αἰνέω, praise. ³ πλήθω, fill. ⁴ ὀκτώ, eight, 8. ⁵ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁶ πρό, before (gen), before. ⁷ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁸ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁹ καθαρισμός, οῦ, ὁ, cleansing, purification. ¹⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ¹¹ παρίστημι, be present, stand by. ¹² ἄρσην, male. ¹³ διανοίγω, open up completely, open fully. ¹⁴ μήτρα, ας, ἡ, womb. ¹⁵ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹⁶ ζεῦγος, ους, τό, yoke, team. ¹⁷ τρυγών, όνος, ἡ, small pigeon, turtledove. ¹⁸ νεοσσός, ὁ, young bird, young one. ¹⁹ περιστερά, ᾶς, ἡ, dove. ²⁰ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ²¹ εὐλαβής, devout, God-fearing. ²² προσδέχομαι, receive, wait for. ²³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²⁴ χρηματίζω, instruct, reveal. ²⁵ πρίν, before, formerly. ²⁶ εἰσάγω, lead in, bring in. ²⁷ γονεύς, έως, ὁ, parent.

Κατὰ Λουκᾶν 2:28 Byzantine NT

παιδίον Ἰησοῦν, τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας 2 28 αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν τὸν θεόν, καὶ εἶπεν, Νῦν ἀπολύεις τὸν 29 δοῦλόν σου, δέσποτα, 4 κατὰ τὸ ῥῆμά σου, 4 ν εἰρήνη: ὅτι εἶδον οἱ 30 όφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, δ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον 31 πάντων τῶν λαῶν: φῶς εἰς ἀποκάλυψιν 7 ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ 32 σου Ίσραήλ. Καὶ ἦν Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες επὶ 33 τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. Καὶ εὐλόγησεν³ αὐτοὺς Συμεών, 34 καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ, Ἰδού, οὖτος κεῖται 10 εἰς πτῶσιν 11 καὶ ἀνάστασιν 12 πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραήλ, καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον: 13 καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν 35διελεύσεται 14 ρομφαία: 15 ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν 16 ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. Ταὶ ἡν Ἅννα προφῆτις, θυγάτηρ 36 Φανουήλ, 21 ἐκ φυλῆς 22 Ἀσήρ 23 – αὕτη προβεβηκυῖα 24 ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα ἔτη 25 μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας 26 αὐτῆς, καὶ αὕτη χήρα 27 ώς ἐτῶν 25 ὀγδοήκοντα 28 τεσσάρων 29 – $\mathring{\eta}$ 37 οὐκ ἀφίστατο 30 ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ, νηστείαις 31 καὶ δεήσεσιν 32 λατρεύουσα³³ νύκτα καὶ ἡμέραν. Καὶ αὕτη αὐτῆ τῆ ὥρα 38

¹ ἐθίζω, accustom. ² ἀγκάλη, ης, ἡ, arm. ³ εὐλογέω, bless. ⁴ δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ⁵ σωτήριος, saving, bringing salvation. 'ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ⁷ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁸ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁹ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ¹⁰ κεῖμαι, lie, be laid. ¹¹ πτῶσις, εως, ἡ, fall, falling. ¹² ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹³ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁴ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁵ ῥομφαία, ας, ἡ, sword, piercing grief. ¹⁶ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁷ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ¹⁸ Ἅννα, ας, ἡ, Anna. ¹⁹ προφῆτις, ιδος, ἡ, prophet, prophetess. ²⁰ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²¹ Φανουήλ, ὁ, Phanuel. ²² φυλή, ῆς, ἡ, tribe, race. ²³ Ϫσήρ, ὁ, Asher. ²⁴ προβαίνω, go forward, advance. ²⁵ ἔτος, ους, τό, year. ²⁶ παρθενία, ας, ἡ, virginity. ²⁷ χήρα, ας, ἡ, widow. ²⁸ ὀγδοήκοντα, eighty, 80. ²⁹ τέσσαρες, four, 4. ³⁰ ἀφίστημι, withdraw, depart. ³¹ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ³² δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ³³λατρεύω, serve, worship.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 2:39

ἐπιστᾶσα¹ ἀνθωμολογεῖτο² τῷ κυρίῳ, καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις³ λύτρωσιν⁴ ἐν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὡς 39 ἐτέλεσαν⁵ ἄπαντα⁴ τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ὑπέστρεψαν⁻ εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέτ.8

Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν, καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, πληρούμενον 40 σοφίας: καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.

Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς¹¹ αὐτοῦ κατ' ἔτος¹² εἰς Ἱερουσαλὴμ τῆ 41 ἑορτῆ¹³ τοῦ Πάσχα.¹⁴ Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν¹² δώδεκα, ἀναβάντων 42 αὐτῶν εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος¹⁵ τῆς ἑορτῆς,¹³ καὶ 43 τελειωσάντων¹⁶ τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν⁻ αὐτούς, ὑπέμεινεν¹⁻ Ἰησοῦς ὁ παῖς¹³ ἐν Ἱερουσαλήμ: καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ: νομίσαντες¹³ δὲ αὐτὸν ἐν τῆ συνοδίᾳ²⁰ εἶναι, 44 ἦλθον ἡμέρας ὁδόν, καὶ ἀνεζήτουν²¹ αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν²² καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς:²³ καὶ μὴ εὑρόντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν⁻ εἰς 45 Ἱερουσαλήμ, ζητοῦντες αὐτόν. Καὶ ἐγένετο, μεθ' ἡμέρας τρεῖς 46 εὖρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ, καθεζόμενον²⁴ ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, καὶ ἀκούοντα αὐτῶν, καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. Ἐξίσταντο²⁵ δὲ 47

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² ἀνθομολογέομαι, praise, give thanks. ³ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁴ λύτρωσις, εως, ἡ, ransoming, redemption. ⁵ τελέω, finish, fulfill. ⁶ ἄπας, each, every. ⁻ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁶ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ⁰ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁰ κραταιόω, strengthen, confirm. ¹¹ γονεύς, έως, ὁ, parent. ¹² ἔτος, ους, τό, year. ¹³ ἑορτή, ῆς, ἡ, feast, festival. ¹⁴ πάσχα, τό, passover, passover feast. ¹⁵ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁶ τελειόω, fill, fulfill. ¹⁻ ὑπομένω, tarry, endure. ¹ϐ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁰ νομίζω, suppose, think. ²⁰ συνοδία, ας, ἡ, caravan, company traveling together. ²¹ ἀναζητέω, look, search. ²² συγγενής, kindred, relative. ²³ γνωστός, known, acquaintance. ²⁴ καθέζομαι, sit down, am sitting. ²⁵ ἑξίστημι, amaze, be amazed.

Κατὰ Λουκᾶν 2:48 Byzantine NT

πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει¹ καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν² αὐτοῦ. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν:³ καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ 48 αὐτοῦ εἶπεν, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; Ἰδού, ὁ πατήρ σου κάγὼ ὀδυνώμενοι⁴ ἐζητοῦμέν σε. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί 49 ὅτι ἐζητεῖτέ με; Οὐκ ἤδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν⁵ τὸ ῥῆμα ὁ ἐλάλησεν αὐτοῖς. Καὶ 50 κατέβη μετ' αὐτῶν, καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέτ: καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.

Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν σοφία καὶ ἡλικία, καὶ χάριτι παρὰ θεῷ 52
 καὶ ἀνθρώποις.

Έν ἔτει¹¹ δὲ πεντεκαιδεκάτω¹² τῆς ἡγεμονίας ¹³ Τιβερίου ¹⁴ Καίσαρος, **3** ἡγεμονεύοντος ¹⁶ Ποντίου ¹⁷ Πιλάτου τῆς Ἰουδαίας, ¹⁸ καὶ τετραρχοῦντος ¹⁹ τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, ²⁰ Φιλίππου ²¹ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος ¹⁹ τῆς Ἰτουραίας ²² καὶ Τραχωνίτιδος ²³ χώρας, ²⁴ καὶ Λυσανίου ²⁵ τῆς Ἡβιληνῆς τετραρχοῦντος, ¹⁹ ἐπὶ ἀρχιερέως ἤννα ²⁶ καὶ Καϊάφα, ²⁷ ἐγένετο 2

¹ σύνεσις, εως, ή, understanding, insight. ² ἀπόκρισις, εως, ή, answer, reply. ³ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ⁴ ὁδυνάω, torment, pain. ⁵ συνίημι, understand, consider. ⁶ Ναζαρέτ, ή, Nazareth. ⁷ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ⁸ διατηρέω, keep free of, keep safe. ⁹ προκόπτω, proceed, advance. ¹⁰ ἡλικία, ας, ή, maturity, age. ¹¹ ἔτος, ους, τό, year. ¹² πεντεκαιδέκατος, fifteenth. ¹³ ἡγεμονία, ας, ή, rule, management. ¹⁴ Τιβέριος, ου, ὁ, Tiberius. ¹⁵ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁶ ἡγεμονεύω, be governor, rule. ¹⁷ Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ¹⁸ Τουδαία, ας, ή, Judea. ¹⁹ τετραρχέω, rule over as a tetrarch. ²⁰ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²¹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ²² Ττουραῖος, Ituraea, Ituraean. ²³ Τραχωνῖτις, ιδος, ή, Trachonitis. ²⁴ χώρα, ας, ή, land, region. ²⁵ Λυσανίας, ου, ὁ, Lysanias. ²⁶ Άννας, α, ὁ, Annas. ²⁷ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 3:3

ρήμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου¹ υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ.² Καὶ 3 ἤλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον³ τοῦ Ἰορδάνου,⁴ κηρύσσων βάπτισμα⁵ μετανοίας⁶ εἰς ἄφεσιν⁻ ἁμαρτιῶν: ὡς γέγραπται ἐν 4 βίβλῳ⁵ λόγων Ἡσαΐου³ τοῦ προφήτου, λέγοντος, Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ,² Ἑτοιμάσατε¹¹ τὴν ὁδὸν κυρίου: εὐθείας¹² ποιεῖτε τὰς τρίβους¹³ αὐτοῦ. Πᾶσα φάραγξ¹⁴ πληρωθήσεται, καὶ πᾶν 5 ὄρος καὶ βουνὸς¹⁵ ταπεινωθήσεται:¹⁶ καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ¹⁻ εἰς εὐθεῖαν,¹² καὶ αἱ τραχεῖαι¹ఠ εἰς ὁδοὺς λείας:¹ゥ καὶ ὄψεται πᾶσα 6 σὰρξ τὸ σωτήριον²ο τοῦ θεοῦ.

"Ελεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις²¹ ὅχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, 7 Γεννήματα²² ἐχιδνῶν,²³ τίς ὑπέδειξεν²⁴ ὑμῖν φυγεῖν²⁵ ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;²⁶ Ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους²⁻ τῆς 8 μετανοίας:⁶ καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ: λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. "Ἡδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη²³ πρὸς 9 τὴν ῥίζαν²³ τῶν δένδρων³⁰ κεῖται:³¹ πᾶν οὖν δένδρον³⁰ μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται³² καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Καὶ ἐπηρώτων 10

¹Ζαχαρίας, ου, ὁ, Zacharias, Zechariah. ²ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ³περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ⁴Ἰορδάνης, ου, ὁ, Jordan. ⁵βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁶μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁷ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁸βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ⁹Ἡσαϊας, ου, ὁ, Isaiah. ¹⁰βοάω, cry aloud, shout. ¹¹ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ¹²εὐθύς, immediately, at once. ¹³τρίβος, ου, ἡ, beaten track, path. ¹⁴φάραγξ, αγγος, ἡ, ravine, chasm. ¹⁵βουνός, οῦ, ὁ, hill, hillock. ¹⁶ταπεινόω, humble, humiliate. ¹⁷σκολιός, crooked, unscrupulous. ¹⁸τραχύς, rough, uneven. ¹⁹λεῖος, smooth, level. ²⁰σωτήριος, saving, bringing salvation. ²¹ἐκπορεύομαι, go out, come out. ²²γέννημα, τος, τό, offspring, child. ²³ἔχιδνα, ης, ἡ, viper, serpent. ²⁴ὑποδείκνυμι, show, indicate. ²⁵φεύγω, flee, escape. ²⁶ὀργἡ, ῆς, ἡ, wrath, anger. ²⁷ἄξιος, worthy, deserving. ²⁸ἄξίνη, ης, ἡ, axe. ²⁹ρίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ³⁰δένδρον, ου, τό, tree. ³¹κείμαι, lie, be laid. ³²ἐκκόπτω, cut out, cut off.

Κατὰ Λουκᾶν 3:11 Byzantine NT

αὐτὸν οἱ ὅχλοι λέγοντες, Τί οὖν ποιήσομεν; Ἀποκριθεὶς δὲ λέγει 11 αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας¹ μεταδότω² τῷ μὴ ἔχοντι: καὶ ὁ ἔχων βρώματα³ ὁμοίως⁴ ποιείτω. Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι⁵ 12 βαπτισθῆναι, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί ποιήσομεν; 13 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον⁶ ὑμῖν πράσσετε.⁻ Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι,⁵ 14 λέγοντες, Καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν; Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδένα διασείσητε,² μηδὲ συκοφαντήσητε:¹ καὶ ἀρκεῖσθε¹ τοῖς ὀψωνίοις¹² ὑμῶν.

Προσδοκώντος ¹³ δὲ τοῦ λαοῦ, καὶ διαλογιζομένων ¹⁴ πάντων ἐν ταῖς 15 καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε ¹⁵ αὐτὸς εἴη ὁ χριστός, 16 ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης, ἄπασιν ¹⁶ λέγων, Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς: ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός ¹⁷ μου, οὖ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ¹⁸ λῦσαι ¹⁹ τὸν ἱμάντα ²⁰ τῶν ὑποδημάτων ²¹ αὐτοῦ: αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἀγίῳ καὶ πυρί: οὖ τὸ πτύον ²² ἐν τῆ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ 17 διακαθαριεῖ ²³ τὴν ἄλωνα ²⁴ αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον ²⁵ εἰς τὴν ἀποθήκην ²⁶ αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον ²⁷ κατακαύσει ²⁸ πυρὶ ἀσβέστῳ. ²⁹

¹χιτών, ῶνος, ὁ, tunic, garment. ²μεταδίδωμι, give a share of, share. ³βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁴ὁμοίως, likewise, in like manner. ⁵τελώνης, ου, ὁ, tax collector, collector of taxes. ⁶διατάσσω, command, give orders to. ⁷πράσσω, do, perform. ⁸ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ⁹διασείω, extort, blackmail. ¹⁰συκοφαντέω, acuse falsely, defraud. ¹¹ἀρκέω, assist, suffice. ¹²ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹³προσδοκάω, wait for, look for. ¹⁴διαλογίζομαι, debate, reason. ¹⁵μήποτε, never, lest perchance. ¹⁶ἄπας, each, every. ¹⁷ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁸ἱκανός, sufficient, able. ¹⁹λύω, untie, loose. ²⁰ἱμάς, ἀντος, ὁ, thong, strap. ²¹ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ²²πτύον, ου, τό, winnowing fork. ²³διακαθαρίζω, clean out, cleanse thoroughly. ²⁴ἄλων, ος, ἡ, threshing floor. ²⁵σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ²⁶ἀποθήκη, ης, ἡ, storehouse, barn. ²⁷ἄχυρον, ου, τό, chaff. ²⁸κατακαίω, burn up, consume entirely. ²⁹ἄσβεστος, unquenchable, inextinguishable.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 3:18

Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἔτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν: ὁ δὲ 18 Ἡρῷδης¹ ὁ τετράρχης,² ἐλεγχόμενος³ ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρῷδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρῷδης,¹ προσέθηκεν⁵ καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, καὶ 20 κατέκλεισεν⁶ τὸν Ἰωάννην ἐν τῆ φυλακῆ.⁷

Έγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἄπαντα⁸ τὸν λαόν, καὶ Ἰησοῦ 21 βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου, ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, καὶ 22 καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον σωματικῷ⁹ εἴδει¹⁰ ώσεὶ¹¹ περιστερὰν¹² ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, λέγουσαν, Σὰ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.¹³

Καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος, ὢν – 23 ὡς ἐνομίζετο - υἰὸς Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλί, τοῦ Ματθάτ, τοῦ Λευΐ, 24 τοῦ Μελχί, τοῦ Ἰαννά, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ματταθίου, τοῦ ½ς τοῦ 25 Ἰμως, τοῦ Ναούμ, τοῦ Ἰσνά, τοῦ Ἰσνήφ, τοῦ Ναγγαί, τοῦ Μαάθ, τοῦ 26 Ματταθίου, τοῦ Σεμεῖ, τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰούδα, τοῦ Ἰωανάν, τοῦ Ἰσοοβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρί, τοῦ 28 Μελχί, τοῦ Ἰδοιβί, τοῦ Κωσάμ, τοῦ Ἑλμωδάμ, τοῦ Ἦρε, τοῦ Ἰροοβάβελ, τοῦ Σαλαθιήλ, τοῦ Νηρί, τοῦ 29

¹Ἡρῷδης, ου, ὁ, Herod. ² τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ³ ἐλέγχω, convict, reprove. ⁴Ἡρῷδιάς, άδος, ἡ, Herodias. ⁵ προστίθημι, add, add to. ⁶ κατακλείω, shut up, lock up. ⁻ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ⁶ ἄπας, each, every. ⁰ σωματικός, bodily, corporeal. ¹¹ εἶδος, ους, τό, form, sight. ¹¹ ώσεί, like, about. ¹² περιστερά, ᾶς, ἡ, dove. ¹³ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹⁴ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁵ τριάκοντα, thirty, 30. ¹⁶ νομίζω, suppose, think. ¹⁻ Ἡλί, ὁ, Heli. ¹ϐ Ματθάτ, ὁ, Matthat. ¹⁰ Λευΐ, ὁ, Levi. ²⁰ Μελχί, ὁ, Melchi. ²¹ Ἰαννά, ὁ, Jannai. ²² Ματταθίας, ου, ὁ, Mattathias. ²³ Ναούμ, ὁ, Nahum. ²⁴ Ἑσλί, ὁ, Esli. ²⁵ Ναγγαί, ὁ, Naggai. ²⁶ Μαάθ, ὁ, Maath. ²⁻ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ²৪ Ἰωανάν, ὁ, Joanan. ²⁰ Ῥησά, ὁ, Rhesa. ³⁰ Σαλαθιήλ, ὁ, Shealtiel, Salathiel. ³¹ Νηρί, ὁ, Neri. ³² Ἰδδί, ὁ, Addi. ³³ Κωσάμ, ὁ, Cosam. ³⁴ Ἑλμωδάμ, ὁ, Elmadam. ³⁵ Ἦρ, ὁ, Er.

Κατὰ Λουκᾶν 3:30 Byzantine NT

τοῦ Ἰωσή,¹ τοῦ Ἐλιέζερ, τοῦ Ἰωρείμ,² τοῦ Ματθάτ,³ τοῦ Λευΐ,⁴ 30 τοῦ Συμεών,⁵ τοῦ Ἰούδα,⁴ τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ Ἰωνάν,⁻ τοῦ Ἐλιακείμ,8 τοῦ Μελεᾶ,² τοῦ Μαϊνάν,¹⁰ τοῦ Ματταθά,¹¹ τοῦ Ναθάν,¹² τοῦ 31 Δαυίδ, τοῦ Ἰεσσαί, τοῦ Ὠβήδ,¹³ τοῦ Βοόζ,¹⁴ τοῦ Σαλμών, τοῦ 32 Ναασσών,¹⁵ τοῦ Ἁμιναδάβ, τοῦ Ἁράμ,¹⁶ τοῦ Ἑσρώμ, τοῦ Φαρές, 33 τοῦ Ἰούδα,⁶ τοῦ Ἰακώβ, τοῦ Ἰσαάκ, τοῦ Ἁβραάμ, τοῦ Θάρα,¹³ 34 τοῦ Ναχώρ,¹⁰ τοῦ Σερούχ, τοῦ Ῥαγαῦ, τοῦ Φάλεγ,²⁰ τοῦ Ἑβέρ,²¹ 35 τοῦ Σαλά,²² τοῦ Καϊνάν,²³ τοῦ Ἁρφαξάδ,²⁴ τοῦ Σήμ, τοῦ Νῶε,²⁵ 36 τοῦ Λάμεχ,²⁶ τοῦ Μαθουσάλα,²⁻ τοῦ Ἐνώχ, τοῦ Ἰαρέδ,²⁵ τοῦ 37 Μαλελεήλ,²⁰ τοῦ Καϊνάν,²³ τοῦ Ἐνώς,³⁰ τοῦ Σήθ, τοῦ Ἁδάμ, τοῦ 38 θεοῦ.

Ίησοῦς δὲ πνεύματος ἀγίου πλήρης³¹ ὑπέστρεψεν³² ἀπὸ τοῦ 4 Ἰορδάνου,³³ καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἔρημον,³⁴ ἡμέρας 2 τεσσαράκοντα³⁵ πειραζόμενος³⁶ ὑπὸ τοῦ διαβόλου.³⁷ Καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις: καὶ συντελεσθεισῶν³⁸ αὐτῶν, ὕστερον³⁹ ἐπείνασεν.⁴⁰ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος,³⁷ Εἰ 3 υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. Καὶ 4

¹Ἰωσῆς, ῆτος, ὁ, Joses. ²Ἰωρείμ, ὁ, Jorim. ³Ματθάτ, ὁ, Matthat. ⁴Λευΐ, ὁ, Levi. ⁵Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ⁴Τούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⊓Ίωνάν, ὁ, Jonam. ²ἸΣλιακείμ, ὁ, Eliakim. 9Μελεᾶς, ὁ, Melea. ¹¹ Μαϊνάν, ὁ, Menna, Mainan. ¹¹ Ματταθά, ὁ, Mattatha. ¹² Ναθάν, ὁ, Nathan. ¹³ Υλβήδ, ὁ, Obed. ¹⁴ Βοόζ, ὁ, Βοαz. ¹⁵ Ναασσών, ὁ, Nahshon. ¹⁶ Ὠράμ, ὁ, Aram, Ram. ¹ⁿ Φαρές, ὁ, Perez. ¹¾Θάρα, ὁ, Terah. ¹⁰ Ναχώρ, ὁ, Nahor. ²⁰ Φάλεκ, ὁ, Peleg. ²¹ Ἦξερ, ὁ, Eber. ²² Σαλά, ὁ, Shelah, Sala. ²³ Καϊνάν, ὁ, Cainan. ²⁴ Ὠρφαξάδ, ὁ, Arphaxad. ²⁵ Νῶε, ὁ, Noah. ²⁶ Λάμεχ, ὁ, Lamech. ²ⁿ Μαθουσάλα, ὁ, Methuselah. ²¾ Ταρέδ, ὁ, Jared. ²⁰ Μαλελεήλ, ὁ, Maleleel, Mahalaleel. ³⁰ Ὑνώς, ὁ, Enosh. ³¹ πλήρης, full. ³² ὑποστρέφω, return, turn back. ³³ Ἰορδάνης, ου, ὁ, Jordan. ³⁴ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ³⁵ τεσσαράκοντα, forty, 40. ³⁶ πειράζω, test, tempt. ³⊓ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ³¾ συντελέω, complete, accomplish. ³⁰ ὕστερον, lastly, afterward. ⁴⁰ πεινάω, hunger, am hungry.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 4:5

ἀπεκρίθη Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, λέγων, Γέγραπται ὅτι Οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνω ζήσεται ἄνθρωπος, άλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ. Καὶ 5 ἀναγαγών² αὐτὸν ὁ διάβολος³ εἰς ὄρος ὑψηλὸν⁴ ἔδειξεν⁵ αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῆ χρόνου. Καὶ 6 εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἄπασαν * καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν: ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται, καὶ ὧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν. Σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσης ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ 7 πᾶσα. Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, "Υπαγε ὀπίσω μου, 8 Σατανᾶ: 10 γέγραπται, Προσκυνήσεις κύριον τὸν θεόν σου, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. $^{^{11}}$ Καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ 9 ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον 12 τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ υίὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν 3 ἐντεῦθεν 4 κάτω: 5 γέγραπται γὰρ 10 ότι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται 16 περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι 17 σε: καί, Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε $^{^{18}}$ προσκόψης $^{^{19}}$ πρὸς 11λίθον τὸν πόδα σου. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι 12 Εἴρηται, Οὐκ ἐκπειράσεις 20 κύριον τὸν θεόν σου. Καὶ συντελέσας 13 πάντα πειρασμὸν 22 ὁ διάβολος 3 ἀπέστη 23 ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι 24 καιροῦ.

¹ μόνος, only, alone. ² ἀνάγω, lead up, restore. ³ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ⁴ ὑψηλός, high, lofty. ⁵ δείκνυμι, show, point out. ⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁷ στιγμή, ῆς, ἡ, moment, point of time. ⁸ ἄπας, each, every. ⁹ ὀπίσω, behind, after (gen). ¹⁰ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ¹¹ λατρεύω, serve, worship. ¹² πτερύγιον, ου, τό, highest point, pinnacle. ¹³ σεαυτοῦ, yourself, of you. ¹⁴ ἐντεῦθεν, hence, on each side. ¹⁵ κάτω, down, below. ¹⁶ ἐντέλλομαι, command, give orders. ¹⁷ διαφυλάσσω, guard, protect. ¹⁸ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁹ προσκόπτω, strike against, stumble. ²⁰ ἐκπειράζω, test thoroughly, tempt. ²¹ συντελέω, complete, accomplish. ²² πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ²³ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁴ ἄχρι, as far as, up to (gen).

Κατὰ Λουκᾶν 4:14 Byzantine NT

Καὶ ὑπέστρεψεν¹ ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν 14
Γαλιλαίαν: καὶ φήμη² ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς περιχώρου³ περὶ
αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, 15
δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων.

Καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, ὁυς ἦν τεθραμμένος: καὶ εἰσῆλθεν, 16 κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, ἐν τῆ ἡμέρα τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον 17 Ἡσαΐου τοῦ προφήτου. Καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον, εἔρεν τὸν τόπον οὖς ἦν γεγραμμένον, Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὖ εἴνεκεν 18 ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς: ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν: κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄν ἀφεσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν τοῦς τουντετριμμένους τοῦς ἀνάβλεψιν, καὶ ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν. Καὶ πτύξας τὸ 19 βιβλίον, ἀποδοὺς ἔν τῷ ὑπηρέτῃ, ἐς ἐκάθισεν: καὶ πάντων ἐν τῷ συναγωγῷ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες καὶ πάντων ἐν τῷ τοῖς ἀσὶνοῦς ὅτι Σἡμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ἀσὶν δὶν ὑμῶν. Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ, καὶ ἐθαύμαζον 12 22

¹ ὑποστρέφω, return, turn back. ² φήμη, ης, ἡ, report, news. ³ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ⁴ Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ⁵ οὖ, where, when. ⁶ τρέφω, make to grow, nourish. ⁷ εἴωθα, be accustomed, to maintain a custom. ⁸ ἀναγινώσκω, read. ⁹ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ¹⁰ βιβλίον, ου, τό, book, scroll. ¹¹ Ἡσαϊας, ου, ὁ, Isaiah. ¹² ἀναπτύσσω, unroll. ¹³ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁴ χρίω, anoint. ¹⁵ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ¹⁶ ἰἀομαι, heal. ¹⁷ συντρίβω, break in pieces, crush. ¹⁸ αἰχμάλωτος, ου, ὁ, captive, prisoner. ¹⁹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ²⁰ ἀνάβλεψις, εως, ἡ, recovery of sight. ²¹ θραύω, breakin pieces, oppress. ²² ἐνιαυτός, οῦ, ὁ, year. ²³ δεκτός, acceptable, welcome. ²⁴ πτύσσω, fold up, roll up. ²⁵ ἀποδίδωμι, give back, pay. ²⁶ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ²⁷ καθίζω, seat, sit. ²⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁹ σήμερον, today, now. ³⁰ οὖς, ους, τό, ear. ³¹ θαυμάζω, am amazed, marvel at.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 4:23

έπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὖτός ἐστιν ὁ υίὸς Ἰωσήφ; Καὶ 23 είπεν πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην, Ίατρέ,³ θεράπευσον⁴ σεαυτόν:⁵ ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῆ Καπερναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῆ πατρίδι σου. Εἶπεν δέ, 24Άμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι' ἦσαν ἐν ταῖς 25 ήμέραις Ἡλίου ο ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ό οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας 13 ἔξ, 14 ώς ἐγένετο λιμὸς 15 μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν: καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἡλίας, 10 εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα 26 τῆς Σ ιδῶνος τος τος γυναῖκα χήραν. Καὶ πολλοὶ λεπροὶ δ δ δ δ δος 27 ἐπὶ Ἐλισσαίου $^{^{19}}$ τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραήλ: καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, 20 εἰ μὴ Νεεμὰν 21 ὁ Σύρος. 22 Καὶ ἐπλήσθησαν 23 28 πάντες θυμοῦ 24 ἐν τῆ συναγωγῆ, ἀκούοντες ταῦτα, καὶ 29 άναστάντες έξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος²⁵ τοῦ ὄρους ἐφ' οὖ ἡ πόλις αὐτῶν ὠκοδόμητο,²⁶ εἰς τὸ κατακρημνίσαι 27 αὐτόν. Αὐτὸς δὲ διελθών 28 διὰ μέσου αὐτῶν 30 ἐπορεύετο.

¹ἐκπορεύομαι, go out, come out. ²πάντως, altogether, by all means. ³ ἰατρός, οῦ, ὁ, physician. ⁴θεραπεύω, heal, care for. ⁵ σεαυτοῦ, yourself, of you. ⁶ Καπερναούμ, ἡ, Capernaum. ⊓πατρίς, ίδος, ἡ, of one's fathers, fatherland. ⁶ δεκτός, acceptable, welcome. Ἦχήρα, ας, ἡ, widow. ¹⁰ Ἡλίας, ου, ὁ, Εlijah. ¹¹ κλείω, shut, shut up. ¹² ἔτος, ους, τό, year. ¹³ μήν, ὁ, month, certainly. ¹⁴ ἔξ, six, 6. ¹⁵ λιμός, οῦ, ὁ, hunger, famine. ¹⁶ Σάρεπτα, ων, τό, Zarephath. ¹¹ Σιδών, ῶνος, ἡ, Sidon. ¹ϐ λεπρός, οῦ, ὁ, scaly, leprous. ¹⁰ Ἑλισσαῖος, ου, ὁ, Elisha. ²⁰ καθαρίζω, cleanse, make clean. ²¹ Νεεμάν, ὁ, Naaman. ²² Σύρος, ου, ὁ, Syrian man, Syrian. ²³ πλήθω, fill. ²⁴ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ²⁵ ὀφρύς, ὑος, ἡ, eyebrow, brow. ²⁶ οἰκοδομέω, build up, construct. ²⁷ κατακρημνίζω, throw down (from) a cliff. ²ϐ διέρχομαι, cross over, pass through.

Κατὰ Λουκᾶν 4:31 Byzantine NT

Καὶ κατήλθεν¹ εἰς Καπερναοὺμ² πόλιν τῆς Γαλιλαίας: καὶ ἦν 31 διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. Καὶ ἐξεπλήσσοντο³ ἐπὶ τῆ 32 διδαχῆ⁴ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῆ 33 συναγωγῆ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου,⁵ καὶ ἀνέκραξεν⁶ φωνῆ μεγάλη, λέγων, Ἔα,⁻ τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ 34 Ναζαρηνέ;⁵ Ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; Οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἄγιος τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπετίμησεν⁰ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Φιμώθητι,¹⁰ καὶ 35 ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ῥίψαν¹¹ αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν¹² αὐτόν. Καὶ ἐγένετο θάμβος¹³ 36 ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν¹⁴ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τίς ὁ λόγος οὖτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει¹⁵ τοῖς ἀκαθάρτοις⁵ πνεύμασιν, καὶ ἐξέρχονται; Καὶ ἐξεπορεύετο¹⁶ ῆχος¹¹ ³7 περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιγώρου.¹8

Αναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος: 38 πενθερὰ¹⁹ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη²⁰ πυρετῷ²¹ μεγάλῳ: καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. Καὶ ἐπιστὰς²² ἐπάνω²³ αὐτῆς, 39 ἐπετίμησεν⁹ τῷ πυρετῷ,²¹ καὶ ἀφῆκεν αὐτήν: παραχρῆμα²⁴ δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει²⁵ αὐτοῖς.

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² Καπερναούμ, ή, Capernaum. ³ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ⁴ διδαχή, ῆς, ή, teaching, instruction. ⁵ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁶ ἀνακράζω, cry out, shout aloud. ⁷ ἔα, ah! ha! ⁸ Ναζαρηνός, οῦ, ὁ, Nazarene, of Nazareth. ⁹ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ¹⁰ φιμόω, muzzle, silence. ¹¹ ῥίπτω, throw, cast. ¹² βλάπτω, harm, injure. ¹³ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ¹⁴ συλλαλέω, talk with, discuss. ¹⁵ ἐπιτάσσω, command, give order. ¹⁶ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ¹⁷ ἤχος, ους, ὁ, noise, sound. ¹⁸ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ¹⁹ πενθερά, ᾶς, ἡ, mother-in-law. ²⁰ συνέχω, hold fast, oppress. ²¹ πυρετός, οῦ, ὁ, fever. ²² ἐφίστημι, stand over, come upon. ²³ ἐπάνω, above, over (gen). ²⁴ παραχρῆμα, immediately, instantly. ²⁵ διακονέω, serve, minister.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 4:40

Δύνοντος¹ δὲ τοῦ ἡλίου,² πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας³ νόσοις⁴ 40 ποικίλαις⁵ ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν: ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς⁶ ἐθεράπευσεν⁻ αὐτούς. Ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια 41 ἀπὸ πολλῶν, κράζοντα καὶ λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υίὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν⁵ οὐκ εἴα² αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ἤδεισαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἐξελθών ἐπορεύθη εἰς ἔρημον¹⁰ τόπον, καὶ οἱ 42 ὄχλοι ἐπεζήτουν¹¹ αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον¹² αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι 43 Καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ: ὅτι εἰς τοῦτο ἀπέσταλμαι.

Καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῆς Γαλιλαίας.

Έγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὅχλον ἐπικεῖσθαι¹³ αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν 5 λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην¹⁴ Γεννησαρέτ: ¹⁵ καὶ εἶδεν δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην: ¹⁴ οἱ 2 δὲ ἀλιεῖς ¹⁶ ἀποβάντες ¹⁷ ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν ¹⁸ τὰ δίκτυα. ¹⁹ 3 Έμβὰς ²⁰ δὲ εἰς ἕν τῶν πλοίων, ὅ ἦν τοῦ Σίμωνος, ἠρώτησεν

44

¹ δύνω, enter, set. ² ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ³ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁴ νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ⁵ ποικίλος, varied, manifold. ⁶ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁷ θεραπεύω, heal, care for. ⁸ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁹ ἐάω, permit, allow. ¹⁰ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹¹ ἐπίζητέω, seek for, seek after. ¹² κατέχω, hold back, hold fast. ¹³ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ¹⁴ λίμνη, ης, ἡ, lake. ¹⁵ Γεννησαρέτ, ἡ, Gennesaret. ¹⁶ άλιεύς, ὁ, fisherman. ¹⁷ ἀποβαίνω, get out, go away. ¹⁸ ἀποπλύνω, wash, rinse. ¹⁹ δίκτυον, ου, τό, net, fishing net. ²⁰ ἐμβαίνω, embark.

Κατὰ Λουκᾶν 5:4 Byzantine NT

αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν¹ ὀλίγον.² Καὶ καθίσας³ ἐδίδασκεν έκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄγλους. Ω ς δὲ ἐπαύσατο 4 λαλῶν, εἶπεν πρὸς 4 τὸν Σίμωνα, Ἐπανάγαγε¹ εἰς τὸ βάθος, ὁ καὶ χαλάσατε ὁ τὰ δίκτυα ΄ ύμῶν εἰς ἄγραν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Σίμων εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιστάτα, 5 δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν: ἐπὶ δὲ τῷ ρήματί σου χαλάσω⁶ τὸ δίκτυον. Καὶ τοῦτο ποιήσαντες, 6 συνέκλεισαν 11 πλήθος 12 ἰχθύων 13 πολύ: διερρήγνυτο 14 δὲ τὸ δίκτυον 7 αὐτῶν: καὶ κατένευσαν 15 τοῖς μετόχοις 16 τοῖς ἐν τῷ 7έτέρω πλοίω, τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι τα ἀντοῖς: καὶ ἡλθον καὶ ἔπλησαν¹⁸ ἀμφότερα¹⁹ τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι²⁰ αὐτά. Ἰδὼν δὲ 8 Σίμων Πέτρος προσέπεσεν²¹ τοῖς γόνασιν²² Ἰησοῦ, λέγων, "Εξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός 23 εἰμι, κύριε. Θάμβος 24 9 γὰρ περιέσχεν²⁵ αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ, ἐπὶ τῆ ἄγρα⁸ τῶν ἰχθύων 13 ἡ συνέλαβον: 17 ὁμοίως 26 δὲ καὶ Ἰάκωβον 27 καὶ 10 Ἰωάννην, υίοὺς Ζεβεδαίου, 28 οἱ ἦσαν κοινωνοὶ 29 τῷ Σίμωνι. Καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς, Μὴ φοβοῦ: ἀπὸ τοῦ νῦν άνθρώπους ἔση ζωγρῶν. 30 Καὶ καταγαγόντες 31 τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν 11γῆν, ἀφέντες ἄπαντα, 32 ἡκολούθησαν αὐτῷ.

¹ ἐπανάγω, put out (to sea), return. ² ὀλίγος, little, few. ³ καθίζω, seat, sit. ⁴ παύω, cause to cease. ⁵ βάθος, ους, τό, depth, deep. ⁶ χαλάω, slacken, let down. ⁷ δίκτυον, ου, τό, net, fishing net. ⁸ ἄγρα, ας, ἡ, catch, booty. ⁹ ἐπιστάτης, ου, ὁ, chief, commander. ¹⁰ κοπιάω, toil, labor. ¹¹ συγκλείω, shut, enclose. ¹² πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹³ ἰχθύς, ύος, ὁ, fish. ¹⁴ διαρρήσσω, tear asunder. ¹⁵ κατανεύω, signal, nod. ¹⁶ μέτοχος, ου, ὁ, partaker, partner. ¹⁷ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁸ πλήθω, fill. ¹⁹ ἀμφότεροι, both, both of two. ²⁰ βυθίζω, sink, plunge. ²¹ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ²² γόνυ, ατος, τό, knee. ²³ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ²⁴ θάμβος, ους, τό, amazement, astonishment. ²⁵ περιέχω, surround, seize. ²⁶ ὁμοίως, likewise, in like manner. ²⁷ Τάκωβος, James, Jacob. ²⁸ Ζεβεδαῖος, ου, ὁ, Zebedee. ²⁹ κοινωνός, οῦ, ὁ, partner, sharer. ³⁰ ζωγρέω, capture alive. ³¹ κατάγω, bring down, lead down. ³² ἄπας, each, every.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 5:12

Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιῷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδού, ἀνὴρ 12 πλήρης¹ λέπρας:² καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον, ἐδεήθη³ αὐτοῦ, λέγων, Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.⁴ 13 Καὶ ἐκτείνας⁵ τὴν χεῖρα ἤψατο⁴ αὐτοῦ, εἰπών, Θέλω, καθαρίσθητι.⁴ Καὶ εὐθέως ἡ λέπρα² ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ 14 αὐτὸς παρήγγειλεν⁻ αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν: ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον⁵ σεαυτὸν³ τῷ ἱερεῖ,¹⁰ καὶ προσένεγκε¹¹ περὶ τοῦ καθαρισμοῦ¹² σου, καθὼς προσέταξεν¹³ Μωσῆς, εἰς μαρτύριον¹⁴ αὐτοῖς. Διήρχετο¹⁵ 15 δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ: καὶ συνήρχοντο¹⁶ ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν, καὶ θεραπεύεσθαι¹⁻ ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν¹δ αὐτῶν. Αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν¹9 ἐν ταῖς ἐρήμοις²ο καὶ 16 προσευχόμενος.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾳ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων: καὶ ἦσαν 17 καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οι ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας αὰ Ἱερουσαλήμ: καὶ δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. Καὶ ἰδού, ἄνδρες 18 φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ος ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ: καὶ μὴ 19

¹ πλήρης, full. ² λέπρα, ας, ή, leprosy. ³ δέομαι, ask, request. ⁴ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁵ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ⁶ ἄπτομαι, touch or handle. ⁷ παραγγέλλω, order, command. ⁸ δείκνυμι, show, point out. ⁹ σεαυτοῦ, yourself, of you. ¹⁰ ἰερεὑς, ἐως, ὁ, priest. ¹¹ προσφέρω, bring to, offer. ¹² καθαρισμός, οῦ, ὁ, cleansing, purification. ¹³ προστάσσω, command, order. ¹⁴ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁶ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁷ θεραπεύω, heal, care for. ¹⁸ ἀσθένεια, ας, ή, weakness, sickness. ¹⁹ ὑποχωρέω, withdraw, go away. ²⁰ ἔρημος, ου, ή, wilderness, desert. ²¹ νομοδιδάσκαλος, ου, ό, teacher of the law. ²² κώμη, ης, ή, village. ²³ Ἰουδαία, ας, ή, Judea. ²⁴ ἰάομαι, heal. ²⁵ κλίνη, ης, ή, couch, bed. ²⁶ παραλύω, relax, enfeeble. ²⁷ εἰσφέρω, carry inward, bring in.

Κατὰ Λουκᾶν 5:20 Byzantine NT

ευρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες έπὶ τὸ δῶμα, διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίω εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν 7 τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν, 20 εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Καὶ 21 ἤρξαντο διαλογίζεσθαι⁸ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, λέγοντες, Τίς ἐστιν οὖτος δς λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἀφιέναι άμαρτίας, εἰ μὴ μόνος ὁ θεός; Ἐπιγνοὺς οδὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς 22 διαλογισμούς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί διαλογίζεσθε 8 ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, 12 23 εἰπεῖν, Ἀφέωνταί σοι αἱ άμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν, "Εγειραι καὶ περιπάτει; Ίνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υίὸς τοῦ ἀνθρώπου 24 έπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας - εἶπεν τῷ παραλελυμέν $ω^{13}$ - Σοὶ λέγω, ἔγειραι, καὶ ἄρας τὸ κλινίδιόν σου, πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ παραχρῆμα 14 ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' δ 25 κατέκειτο, δοξάζων τὸν θεόν. Καὶ 26 ἔκστασις 16 ἔλαβεν ἄπαντας 17 καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν¹⁸ φόβου, 19 λέγοντες ὅτι Εἴδομεν παράδοξα²⁰ σήμερον.21

¹ποῖος, what sort of? what? of what sort. ²εἰσφέρω, carry inward, bring in. ³δῶμα, τος, τό, house, housetop. ⁴κέραμος, ου, ὁ, clay, roof tile. ⁵καθίημι, let down, lower. ⁶κλινίδιον, ου, τό, small bed, cot. ⁷ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ⁸διαλογίζομαι, debate, reason. ⁹βλασφημία, ας, ή, blasphemy, reproach. ¹⁰ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ¹²εὐκοπώτερον, easier. ¹³παραλύω, relax, enfeeble. ¹⁴παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁵κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹⁶ἔκστασις, εως, ή, bewilderment, ecstasy. ¹⁷ἄπας, each, every. ¹⁸πλήθω, fill. ¹⁹φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ²⁰παράδοξος, strange, wonderful. ²¹σήμερον, today, now.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 5:27

Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώνην, ονόματι Λευΐν, 3 27 καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, ἐκαὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. Καὶ 28 καταλιπων άπαντα, άναστας ήκολούθησεν αὐτῷ. ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευῒς αὐτῷ ἐν τῆ οἰκία αὐτοῦ: καὶ ἦν όχλος τελωνών πολύς, καὶ ἄλλων οι ήσαν μετ' αὐτών κατακείμενοι.⁸ Καὶ ἐγόγγυζον⁹ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ 30 Φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, λέγοντες, Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν 2 καὶ ἁμαρτωλῶν 10 ἐσθίετε καὶ πίνετε; Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ 31 Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Oὐ χρείαν $^{^{11}}$ ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες $^{^{12}}$ 1 ἀτροῦ, 1 ἀλλ' οἱ κακῶς 1 ἔχοντες. Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους, 32άλλὰ ἁμαρτωλοὺς 10 εἰς μετάνοιαν. 15 Οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν, Δ ιὰ 33 τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν 16 πυκνά, 17 καὶ δεήσεις 18 ποιούνται, όμοίως 19 καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων: οἱ δὲ σοὶ 20 ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν; Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς 34 τοῦ νυμφώνος, $^{^{21}}$ ἐν ὧ ὁ νυμφίος $^{^{22}}$ μετ' αὐτών ἐστιν, ποιῆσαι νηστεύειν; 16 Έλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῆ²³ ἀπ' αὐτῶν 35 δ νυμφίος,²² τότε νηστεύσουσιν¹⁶ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 36 "Ελεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Οὐδεὶς ἐπίβλημα²⁴

¹ θεάομαι, look at, behold. ² τελώνης, ου, ό, tax collector, collector of taxes. ³ Λευΐς, ό, Levi. ⁴ τελώνιον, ου, τό, tax office, tax collector's office. ⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ⁶ ἄπας, each, every. ⁷ δοχή, ῆς, ἡ, reception, banquet. ⁸ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁹ γογγύζω, mutter, murmur. ¹⁰ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ¹¹ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹² ὑγιαίνω, be in good health, am well. ¹³ ἰατρός, οῦ, ὁ, physician. ¹⁴ κακῶς, badly, evilly. ¹⁵ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁶ νηστεύω, fast. ¹⁷ πυκνός, frequent, numerous. ¹⁸ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁹ ὁμοίως, likewise, in like manner. ²⁰ σός, your, yours. ²¹ νυμφών, ῶνος, ὁ, bridal chamber, wedding hall. ²² νυμφίος, ου, ὁ, bridegroom. ²³ ἀπαίρω, take away, depart. ²⁴ ἐπίβλημα, τος, τό, patch, patch on a garment.

Κατὰ Λουκᾶν 5:37 Byzantine NT

ίματίου καινοῦ¹ ἐπιβάλλει² ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν:³ εἰ δὲ μήγε,⁴ καὶ τὸ καινὸν¹ σχίζει,⁵ καὶ τῷ παλαιῷ³ οὐ συμφωνεῖ⁴ τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.¹ Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον⁻ νέον⁵ εἰς ἀσκοὺς² παλαιούς:³ εἰ 37 δὲ μήγε,⁴ ῥήξει¹⁰ ὁ νέος⁵ οἶνος⁻ τοὺς ἀσκούς,² καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται,¹¹ καὶ οἱ ἀσκοὶ² ἀπολοῦνται. ἀλλὰ οἶνον⁻ νέον⁵ εἰς 38 ἀσκοὺς² καινοὺς¹ βλητέον,¹² καὶ ἀμφότεροι¹³ συντηροῦνται.¹⁴ Καὶ 39 οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν³ εὐθέως θέλει νέον:⁵ λέγει γάρ, Ὁ παλαιὸς³ χρηστότερός¹⁵ ἐστιν.

Έγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ¹⁶ διαπορεύεσθαι¹⁷ αὐτὸν διὰ 6
τῶν σπορίμων: καὶ ἔτιλλον¹⁹ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας,²⁰
καὶ ἤσθιον, ψώχοντες²¹ ταῖς χερσίν. Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων 2
εἶπον αὐτοῖς, Τί ποιεῖτε ὁ οὐκ ἔξεστιν²² ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασιν; 3
Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε,²³ ὁ ἐποίησεν Δαυίδ, ὁπότε²⁴ ἐπείνασεν²⁵ αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; Ώς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς 4
ἄρτους τῆς προθέσεως²⁶ ἔλαβεν, καὶ ἔφαγεν, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς
μετ' αὐτοῦ, οῦς οὐκ ἔξεστιν²² φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς;²⁷ 5

¹ καινός, new, fresh. ² ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ³ παλαιός, old, ancient. ⁴ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ⁵ σχίζω, split, separate. ⁶ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁷ οἶνος, ου, ὁ, wine. ⁸ νέος, new, young. ⁹ ἀσκός, οῦ, ὁ, leather bottle, wineskin. ¹⁰ ῥήγνυμι, break apart, throw down. ¹¹ ἐκχέω, pour out, shed. ¹² βλητέος, must be put, that ought to be put. ¹³ ἀμφότεροι, both, both of two. ¹⁴ συντηρέω, preserve, treasure. ¹⁵ χρηστός, good, kind. ¹⁶ δευτερόπρωτος, second-first. ¹⁷ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ¹⁸ σπόριμος, grain field, sown. ¹⁹ τίλλω, pluck, pick. ²⁰ στάχυς, υος, ό, Stachys, head of grain. ²¹ ψώχω, rub, rub to pieces. ²² ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²³ ἀναγινώσκω, read. ²⁴ ὁπότε, when. ²⁵ πεινάω, hunger, am hungry. ²⁶ πρόθεσις, εως, ή, setting forth, purpose. ²⁷ Ιερεύς, έως, ὁ, priest.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 6:6

Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Κύριός ἐστιν ὁ υίὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

Έγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν 6 συναγωγὴν καὶ διδάσκειν: καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά.¹ Παρετήρουν² δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ 7 Φαρισαῖοι, εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει:³ ἵνα εὕρωσιν κατηγορίαν⁴ αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ἤδει τοὺς διαλογισμοὺς⁵ αὐτῶν, 8 καὶ εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν¹ ἔχοντι τὴν χεῖρα, Ἔγειραι, καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. Ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς 9 αὐτούς, Ἐπερωτήσω ὑμᾶς τί, Ἔξεστιν⁶ τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι² ἢ κακοποιῆσαι; Ἦνχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; Καὶ 10 περιβλεψάμενος³ πάντας αὐτούς, εἶπεν αὐτῷ, Ἔκτεινον¹ο τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἐποίησεν καὶ ἀποκατεστάθη¹¹ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν¹³ ἀνοίας:¹⁴ καὶ διελάλουν¹5 11 πρὸς ἀλλήλους, τί ἄν ποιήσειαν τῷ Ἰησοῦ.

¹ξηρός, dry, withered. ² παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ³θεραπεύω, heal, care for. ⁴ κατηγορία, ας, ή, accusation, charge. ⁵ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ⁶ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ⁷ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁸ κακοποιέω, do evil, harm. ⁹ περιβλέπομαι, look around, look around on. ¹⁰ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹¹ ἀποκαθίστημι, restore, give back. ¹² ὑγιής, whole, healthy. ¹³ πλήθω, fill. ¹⁴ ἄνοια, ας, ή, folly, foolishness. ¹⁵ διαλαλέω, discuss, converse together.

Κατὰ Λουκᾶν 6:12

Έγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος 12 προσεύξασθαι: καὶ ἦν διανυκτερεύων 1 ἐν τῆ προσευχ $\tilde{\eta}^{2}$ τοῦ θεοῦ. 13 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν³ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ: καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οθς καὶ ἀποστόλους ἀνόμασεν, 5 Σίμωνα ὃν καὶ ἀνόμασεν Τέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν 14 αὐτοῦ, Ἰάκωβον 7 καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον 8 καὶ Βαρθολομαῖον, 2 15 Ματθαῖον τοῦ Καὶ Θωμᾶν, Τάκωβον τοῦ Άλφαίου, 12 καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτήν, ¹³ Ἰούδαν ¹⁴ Ἰακώβου, ⁷ καὶ 16 Ἰούδαν 14 Ἰσκαριώτην, 15 δς καὶ ἐγένετο προδότης. 16 Καὶ καταβὰς 17 μετ' αὐτῶν, ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, το καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος 18 πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας 19 καὶ Ίερουσαλήμ, καὶ τῆς παραλίου 20 Τύρου 21 καὶ Σιδώνος, 22 οἳ ἡλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι 23 ἀπὸ τῶν νόσων 24 αὐτῶν: καὶ οἱ 18 οχλούμενοι²⁵ ύπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων,²⁶ καὶ ἐθεραπεύοντο.²⁷ 19 Καὶ πᾶς ὁ ὄγλος ἐζήτει ἄπτεσθαι ε αὐτοῦ: ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ έξήργετο καὶ ἰᾶτο²³ πάντας.

¹ διανυκτερεύω, spend the whole night. ² προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ³ προσφωνέω, call to, summon. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁶ ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ⁷ Ἰάκωβος, James, Jacob. ⁸ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ⁹ Βαρθολομαῖος, ου, ὁ, Bartholomew. ¹⁰ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ¹¹ Θωμᾶς, ᾶ, ὁ, Thomas. ¹² ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ¹³ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁴ Τούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹⁵ Τσκαριώτης, ου, ὁ, Iscariot, man of Kerioth. ¹⁶ προδότης, ου, ὁ, betrayer, traitor. ¹⁷ πεδινός, flat, level. ¹⁸ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ²⁰ παράλιος, ου, ἡ, coastal, on the coast. ²¹ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ²² Σιδών, ῶνος, ἡ, Sidon. ²³ ἰάομαι, heal. ²⁴ νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ²⁵ ὀχλέω, trouble, torment. ²⁶ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁷ θεραπεύω, heal, care for. ²⁸ ἄπτομαι, touch or handle.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 6:20

Καὶ αὐτὸς ἐπάρας¹ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ 20 ἔλεγεν,

Μακάριοι οἱ πτωχοί, ότι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.

Μακάριοι οἱ πεινῶντες * νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. 5

Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.

Μακάριοί ἐστε, ὅταν μισήσωσιν ὁμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν 22 άφορίσωσιν[°] ύμᾶς, καὶ ὀνειδίσωσιν, 10 καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ύμῶν ὡς πονηρόν, ἔνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Χάρητε ἐν 23 ἐκείνῃ τῆ ἡμέρα καὶ σκιρτήσατε: 12 ἰδοὺ γάρ, ὁ μισθὸς 13 ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ: κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

Πλην¹⁴ οὐαι¹⁵ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ¹⁶ ὅτι ἀπέχετε¹⁷ τὴν παράκλησιν¹⁸ 24ύμῶν.

https://biblicaltext.com 31

21

¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ² πτωχός, poor, poor man (as a noun). ³ ὑμέτερος, your. ⁴ πεινάω, hunger, am hungry. ⁵ χορτάζω, eat until full, be filled. ⁶ κλαίω, weep, weep for. ⁷ γελάω, laugh. ⁸ μισέω, hate, detest. ⁹ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁰ ὀνειδίζω, reproach, revile. ¹¹ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. 12 σκιρτάω, leap, leap for joy. 13 μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. 14 πλήν, however, but. 15 οὐαί, woe! alas! woe! 16 πλούσιος, rich. 17 ἀπέχω, received, obtain. 18 παράκλησις, εως, ή, exhortation, consolation.

25

Οὐαὶ¹ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι,² ὅτι πεινάσετε.³

Οὐαὶ ὑμῖν, οἱ γελῶντες ὑῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. ὅ

Οὐαὶ ὅταν καλώς ὁμᾶς εἴπωσιν οἱ ἄνθρωποι: κατὰ ταῦτα γὰρ 26 ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

Άλλ' ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, Ἡγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, 27 καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν¹ο ὑμᾶς, εὐλογεῖτε¹¹ τοὺς 28 καταρωμένους¹² ὑμῖν, προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων¹³ ὑμᾶς. Τῷ τύπτοντί¹⁴ σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα,¹⁵ πάρεχε¹⁶ καὶ τὴν 29 ἄλλην: καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον, καὶ τὸν χιτῶνα¹⊓ μὴ κωλύσης.¹³ Παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου: καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος 30 τὰ σὰ¹ μὴ ἀπαίτει.²ο Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ 31 ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως.²¹ Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς 32 ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία²² ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε²⁴ τοὺς 33 ἀγαθοποιοῦντας²⁴ ὑμᾶς, ποία²² ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιοῆτε²⁴ τοὺς 33 ἀγαθοποιοῦντας²⁴ ὑμᾶς, ποία²² ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ² τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. Καὶ ἐὰν δανείζητε²⁵ παρ' ὧν 34

¹ οὐαί, woe! alas! woe! ² ἐμπίπλημι, fill up, satisfy. ³ πεινάω, hunger, am hungry. ⁴γελάω, laugh. ⁵ πεινθέω, mourn, lament. ⁶ κλαίω, weep, weep for. ⁻ καλῶς, rightly, well. Ἦ ψειδοπροφήτης, ου, ὁ, false prophet. ⁰ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹⁰ μισέω, hate, detest. ¹¹ εὐλογέω, bless. ¹² καταράομαι, curse. ¹³ ἐπηρεάζω, mistreat, revile. ¹⁴ τύπτω, smite, beat. ¹⁵ σιαγών, όνος, ἡ, cheek, jawbone. ¹⁶ παρέχω, offer, afford. ¹⁻ χιτών, ῶνος, ὁ, tunic, garment. ¹ፄ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁰ σός, your, yours. ²⁰ ἀπαιτέω, ask for, demand. ²¹ ὁμοίως, likewise, in like manner. ²² ποῖος, what sort of? what? of what sort. ²³ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ²⁴ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ²⁵ δανείζω, lend, borrow.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 6:35

ἐλπίζετε¹ ἀπολαβεῖν,² ποία³ ὑμῖν χάρις ἐστίν; Καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ ἀμαρτωλοῖς⁴ δανείζουσιν,⁵ ἴνα ἀπολάβωσιν² τὰ ἴσα.⁶ Πλὴν⁻ 35 ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς⁵ ὑμῶν, καὶ ἀγαθοποιεῖτε,³ καὶ δανείζετε,⁵ μηδὲν ἀπελπίζοντες:¹⁰ καὶ ἔσται ὁ μισθὸς¹¹ ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου:¹² ὅτι αὐτὸς χρηστός¹³ ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους¹⁴ καὶ πονηρούς. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες,¹⁵ καθὼς καὶ 36 ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων¹⁵ ἐστίν. Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ 37 κριθῆτε. Μὴ καταδικάζετε,¹⁶ καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε:¹⁶ ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε: δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν: 38 μέτρον¹⁻ καλόν, πεπιεσμένον¹⁵ καὶ σεσαλευμένον¹ゥ καὶ ὑπερεκχυνόμενον²ο δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον²¹ ὑμῶν. Τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ¹⁻ ῷ μετρεῖτε²² ἀντιμετρηθήσεται²³ ὑμῖν.

Εἶπεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς, Μήτι² δύναται τυφλὸς τυφλὸν 39 όδηγεῖν;² Οὐχὶ ἀμφότεροι² εἰς βόθυνον² πεσοῦνται; Οὐκ ἔστιν 40 μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ: κατηρτισμένος² δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος² τὸ ἐν τῷ 41 ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν³ τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ

¹ ἐλπίζω, hope, hope for. ² ἀπολαμβάνω, receive from, get back. ³ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ⁴ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ⁵ δανείζω, lend, borrow. ⁶ ἴσος, equal, identical. ⁷ πλήν, however, but. ⁸ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ⁹ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ¹⁰ ἀπελπίζω, despair of, expect in return. ¹¹ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ¹² ὕψιστος, highest, most high. ¹³ χρηστός, good, kind. ¹⁴ ἀχάριστος, ungrateful. ¹⁵ οἰκτίρμων, merciful, compassionate. ¹⁶ καταδικάζω, pass sentence upon, condemn. ¹⁷ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ¹⁸ πιέζω, press, press down. ¹⁹ σαλεύω, shake, excite. ²⁰ ὑπερεκχύνω, pour out so that it overflows. ²¹ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ²² μετρέω, measure, estimate. ²³ ἀντιμετρέω, measure in return. ²⁴ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ²⁵ ὁδηγέω, lead, guide. ²⁶ ἀμφότεροι, both, both of two. ²⁷ βόθυνος, ου, ὁ, pit, ditch. ²⁸ καταρτίζω, mend, fit. ²⁹ κάρφος, ους, τό, speck, dry stalk. ³⁰ δοκός, οῦ, ἡ, beam of timber, log.

Κατὰ Λουκᾶν 6:42 Byzantine NT

όφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς;¹ "Η πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, 42 ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος² τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου δοκὸν³ οὐ βλέπων; 'Υποκριτά,⁴ ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν³ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις⁵ ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος² τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Οὐ 43 γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν: οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. "Εκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ 44 ἰδίου καρποῦ γινώσκεται. Οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα,¹ο οὐδὲ ἐκ βάτου¹¹ τρυγῶσιν¹² σταφυλήν.¹³ Ὁ ἀγαθὸς 45 ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ¹⁴ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει¹⁵ τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ¹⁴ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει¹δ τὸ ἀγαθός αὐτοῦ προφέρει τὸ τὸ πονηρόν: ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος¹6 τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ.

Τί δέ με καλείτε, Κύριε, κύριε, καὶ οὐ ποιείτε ἃ λέγω; Πᾶς ὁ 46 ἐρχόμενος πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω¹⁷ ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος: ὅμοιός ὁ ἐστιν ἀνθρώπῳ 48 οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν αὶ ἐβάθυνεν, ἱ καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν: πλημμύρας ὁ γενομένης,

¹ κατανοέω, observe, understand. ² κάρφος, ους, τό, speck, dry stalk. ³ δοκός, οῦ, ἡ, beam of timber, log. ⁴ ὑποκριτής, οῦ, ὁ, hypocrite, pretender. ⁵ διαβλέπω, see clearly, look intently. ⁶ δένδρον, ου, τό, tree. ⁷ σαπρός, rotten, worthless. ⁸ ἄκανθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ⁹ συλλέγω, collect, gather. ¹⁰ σῦκον, ου, τό, fig. ¹¹ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ¹² τρυγάω, gather in, harvest. ¹³ σταφυλή, ῆς, ἡ, grape, bunch of grapes. ¹⁴ θησαυρός, οῦ, ὁ, storehouse, treasure. ¹⁵ προφέρω, bring forth, produce. ¹⁶ περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ¹⁷ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ¹⁸ ὄμοιος, like, similar. ¹⁹ οἰκοδομέω, build up, construct. ²⁰ σκάπτω, dig. ²¹ βαθύνω, deepen, go down deep. ²² θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ²³ πέτρα, ας, ἡ, rock. ²⁴ πλημμύρα, ας, ἡ, flood.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 6:49

προσέρρηξεν ό ποταμὸς τῆ οἰκία ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν όσαλεῦσαι άντήν: τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. Ὁ δὲ 49 ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου: ἡ προσέρρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθέως ἔπεσεν, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

Ἐπεὶ 2 δὲ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς 3 τοῦ 7 λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναούμ. 4

Έκατοντάρχου¹⁵ δέ τινος δοῦλος κακῶς¹⁶ ἔχων ἔμελλεν τελευτῷν,¹⁷ 2 ος ἦν αὐτῷ ἔντιμος.¹⁸ ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέστειλεν 3 πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώση¹⁹ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. Οἱ δέ, παραγενόμενοι²⁰ πρὸς 4 τὸν Ἰησοῦν, παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως,²¹ λέγοντες ὅτι ἄξιός²² ἐστιν ῷ παρέξει²³ τοῦτο: ἀγαπῷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν 5 συναγωγὴν αὐτὸς ῷκοδόμησεν⁸ ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο 6 σὺν αὐτοῖς. Ἦδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν²⁴ ἀπέχοντος²⁵ ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος¹⁵ φίλους,²⁶ λέγων

¹προσρήγνυμι, dash against. ²ποταμός, οῦ, ὁ, river, stream. ³ἰσχύω, be strong, able. ⁴ σαλεύω, shake, excite. ⁵θεμελιόω, lay a foundation, found. ⁶πέτρα, ας, ἡ, rock. ⁷ὅμοιος, like, similar. ⁸οἰκοδομέω, build up, construct. ⁹χωρίς, separate, apart from (gen). ¹⁰θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹¹ἡῆγμα, τος, τό, wreck, ruin. ¹²ἐπεί, when, since. ¹³ἀκοἡ, ῆς, ἡ, hearing, report. ¹⁴ Καπερναούμ, ἡ, Capernaum. ¹⁵ ἐκατοντάρχης, centurion. ¹⁶κακῶς, badly, evilly. ¹⁷ τελευτάω, die, end. ¹⁸ἔντιμος, valued, precious. ¹⁹διασώζω, save, bring safely to. ²⁰ παραγίνομαι, come, arrive. ²¹ σπουδαίως, with haste, diligently. ²² ἄξιος, worthy, deserving. ²³ παρέχω, offer, afford. ²⁴ μακράν, far away. ²⁵ ἀπέχω, received, obtain. ²⁶ φίλος, ου, ὁ, loving, friend.

Κατὰ Λουκᾶν 7:7 Byzantine NT

αὐτῷ, Κύριε, μὴ σκύλλου: οὐ γάρ εἰμι ἰκανὸς τνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς: διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἡξίωσα πρός σε ἐλθεῖν: 7 ἀλλ' εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. Καὶ γὰρ ἐγὼ 8 ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται: καὶ ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται: καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ 9 στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὅχλῳ εἶπεν, Λέγω ὑμῖν, οὔτε ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὖρον. Καὶ ὑποστρέψαντες ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὖρον. Καὶ ὑποστρέψαντες ἱς τὸν οἶκον εὖρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα. Το δοῦλον ὑγιαίνοντα.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑξῆς, ¹⁶ ἐπορεύετο εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν: ¹⁷ 11 καὶ συνεπορεύοντο ¹⁸ αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοί, ² καὶ ὄχλος πολύς. Ώς δὲ ἤγγισεν ¹⁹ τῆ πύλη ²⁰ τῆς πόλεως, καὶ ἰδού, 12 ἐξεκομίζετο ²¹ τεθνηκώς, ²² υἱὸς μονογενὴς ²³ τῆ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ χήρα: ²⁴ καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ² σὺν αὐτῆ. Καὶ ἰδὼν 13 αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ²⁵ ἐπ' αὐτῆ, καὶ εἶπεν αὐτῆ, Μὴ κλαῖε. ²⁶ Καὶ προσελθὼν ἥψατο ²⁷ τῆς σοροῦ: ²⁸ οἱ δὲ βαστάζοντες ²⁹ 14

¹ σκύλλω, trouble, bother. ² Ικανός, sufficient, able. ³ στέγη, ης, ή, roof, flat roof of a house. ⁴ ἐμαντοῦ, of myself. ⁵ ἀξιόω, consider worthy. ⁶ ἰάομαι, heal. ⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁸ τάσσω, arrange, appoint. ⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁰ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹¹ στρέφω, turn, am converted. ¹² τοσοῦτος, so great, so much. ¹³ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁵ ὑγιαίνω, be in good health, am well. ¹⁶ ἑξῆς, next, next in order. ¹⁷ Ναΐν, ή, Nain. ¹⁸ συμπορεύομαι, come together, travel with. ¹⁹ ἐγγίζω, come near, approach. ²⁰ πύλη, ης, ή, gate, porch. ²¹ ἐκκομίζω, carry out. ²² θνήσκω, die, am dying. ²³ μονογενής, only begotten, only. ²⁴ χήρα, ας, ή, widow. ²⁵ σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ²⁶ κλαίω, weep, weep for. ²⁷ ἄπτομαι, touch or handle. ²⁸ σορός, οῦ, ή, coffin, bier. ²⁹ βαστάζω, bear, carry.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 7:15

ἔστησαν. Καὶ εἶπεν, Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. Καὶ 15 ἀνεκάθισεν ὁ νεκρός, καὶ ἤρξατο λαλεῖν. Καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῆ μητρὶ αὐτοῦ. Ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, 16 λέγοντες ὅτι Προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὖτος 17 ἐν ὅλη τῆ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάση τῆ περιχώρῳ. οῦ καὶ ἐν δλη τῆ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐν πάση τῆ περιχώρῳ.

Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. 18
Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης
ἔπεμψεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν; Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον, 20
Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε, λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; Έν αὐτῆ δὲ τῆ ὥρα 21
ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο τὸ τὸ βλέπειν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες 22
ἀπαγγείλατε Ἰωάννη ἃ εἴδετε καὶ ἡκούσατε: ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, ½ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, 19
κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται: 23

¹νεανίσκος, ου, ό, youth, young man. ² ἀνακαθίζω, sit up. ³ φόβος, ου, ό, fear, terror. ⁴ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁵ Τουδαία, ας, ή, Judea. ⁶ περίχωρος, ου, ή, neighboring. ⁷ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁸ προσκαλέω, summon. ⁹ προσδοκάω, wait for, look for. ¹⁰ παραγίνομαι, come, arrive. ¹¹ βαπτιστής, οῦ, ὁ, baptist, baptizer. ¹² θεραπεύω, heal, care for. ¹³ νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ¹⁴ μάστιξ, 1γος, ἡ, whip, scourge. ¹⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁶ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹⁷ χωλός, lame, deprived of a foot. ¹⁸ λεπρός, οῦ, ὁ, scaly, leprous. ¹⁹ καθαρίζω, cleanse, make clean. ²⁰ κωφός, deaf, dumb. ²¹ πτωχός, poor, poor man (as a noun).

Κατὰ Λουκᾶν 7:24 Byzantine NT

καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῆ¹ ἐν ἐμοί.

Άπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου, ἤρξατο λέγειν τοῖς ὄχλοις 24 περὶ Ἰωάννου, Τί έξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον² θεάσασθαι;³ Κάλαμον ύπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; Αλλὰ τί ἐξεληλύθατε 25 iδεῖν; "Ανθρωπον ἐν μαλακοῖς" <math>iματίοις ἡμφιεσμένον; " Τδού, οἱ ἐνἱματισμῷ ἐνδόξῳ το καὶ τρυφῆ το ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις το ικαὶ τρυφῆ το ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις το ικαὶ τρυφῆ το ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις το ικαὶ τρυφῆ το ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις το ὑπάρχοντες ἐν τοῦς βασιλείοις το ὑπάρχοντες το ὑπάρχοντε εἰσίν. Άλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; Προφήτην; Ναί, 3 λέγω ὑμῖν, 26 καὶ περισσότερον 14 προφήτου. Οὖτός ἐστιν περὶ οὖ γέγραπται, 27 Ίδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ 15 προσώπου σου, δς κατασκευάσει 16 τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν 17 σου. Λέγω γὰρ ὑμῖν, 28 μείζων ἐν γεννητοῖς Ιε γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ 19 οὐδείς ἐστιν: ὁ δὲ μικρότερος 20 ἐν τῆ βασιλεία τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι 29 έδικαίωσαν²² τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα²³ Ἰωάννου: οί 30 δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν τοῦ θεοῦ ἡθέτησαν τοῦ ἡθέτησαν τοῦ θεοῦ θεοῦ ἡθέτησαν τοῦ θεοῦ θεοῦ ἡθέτησαν τοῦ θεοῦ θεοῦ ἡθέτησαν τοῦ θεοῦ ἡθέτησ εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ. Τίνι οὖν ὁμοιώσω 27 31 τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς 28 ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; 29 32

¹ σκανδαλίζω, cause to stumble. ² ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ³ θεάομαι, look at, behold. ⁴ κάλαμος, ου, ὁ, reed, reed-pen. ⁵ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ⁶ σαλεύω, shake, excite. ⁷ μαλακός, soft, effeminate. ⁸ ἀμφιέννυμι, clothe, dress. ⁹ ἱματισμός, οῦ, ὁ, clothing. ¹⁰ ἔνδοξος, honored, glorious. ¹¹ τρυφή, ῆς, ἡ, reveling, luxury. ¹² βασίλειος, kingly, royal. ¹³ ναί, yes, truly. ¹⁴ περισσός, excessive, abundant. ¹⁵ πρό, before (gen), before. ¹⁶ κατασκευάζω, prepare, build. ¹⁷ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹⁸ γεννητός, born, begotten. ¹⁹ βαπτιστής, οῦ, ὁ, baptist, baptizer. ²⁰ μικρός, small, little. ²¹ τελώνης, ου, ὁ, tax collector, collector of taxes. ²² δικαιόω, justify, pronounce righteous. ²³ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²⁴ νομικός, pertaining to the law. ²⁵ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ²⁶ ἀθετέω, reject, annul. ²⁷ ὁμοιόω, make like, liken. ²⁸ γενεά, ᾶς, ἡ, generation. ²⁹ ὅμοιος, like, similar.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 7:33

"Όμοιοί¹ εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾳ² καθημένοις, καὶ προσφωνοῦσιν³ ἀλλήλοις, καὶ λέγουσιν, Ηὐλήσαμεν⁴ ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀρχήσασθε:⁵ ἐθρηνήσαμεν⁶ ὑμῖν, καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.⁻ 33 Ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς⁵ μήτε² ἄρτον ἐσθίων μήτε² οἶνον¹⁰ πίνων, καὶ λέγετε, Δαιμόνιον ἔχει: ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ 34 ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε, Ἰδού, ἄνθρωπος φάγος¹¹ καὶ οἰνοπότης,¹² φίλος¹³ τελωνῶν¹⁴ καὶ ἁμαρτωλῶν.¹⁵ Καὶ 35 ἐδικαιώθη¹⁶ ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.

'Ήρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ: καὶ 36 εἰσελθῶν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Φαρισαίου ἀνεκλίθη. Τά Καὶ ἰδού, 37 γυνὴ ἐν τῆ πόλει, ἤτις ἦν ἁμαρτωλός, ἐπιγνοῦσα ἔδτι ἀνάκειται ἐν τῆ οἰκία τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου, 38 καὶ στᾶσα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν, καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ. Τόλων δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν 39 εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων, Οὖτος, εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἄν τίς

¹ ὅμοιος, like, similar. ² ἀγορά, ᾶς, ἡ, marketplace, place of assembly. ³ προσφωνέω, call to, summon. ⁴ αὐλέω, play a flute, play the flute. ⁵ ὀρχέομαι, dance. ⁶ θρηνέω, lament, mourn. ⁷ κλαίω, weep, weep for. ⁸ βαπτιστής, οῦ, ὁ, baptist, baptizer. ⁹ μήτε, neither, nor. ¹⁰ οἶνος, ου, ὁ, wine. ¹¹ φάγος, ου, ὁ, glutton. ¹² οἰνοπότης, ου, ὁ, drunkard, excessive wine-drinker. ¹³ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹⁴ τελώνης, ου, ὁ, tax collector, collector of taxes. ¹⁵ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ¹⁶ δικαιόω, justify, pronounce righteous. ¹⁷ ἀνακλίνω, lay upon, lay down. ¹⁸ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁹ ἀνάκειμαι, recline, recline (at a meal). ²⁰ κομίζω, receive, bring. ²¹ ἀλάβαστρον, ου, τό, alabaster jar. ²² μύρον, ου, τό, ointment, perfume. ²³ ὀπίσω, behind, after (gen). ²⁴ βρέχω, send rain, rain. ²⁵ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ²⁶ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ²⁷ ἐκμάσσω, wipe dry, wipe. ²⁸ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ²⁹ ἀλείφω, anoint.

Κατὰ Λουκᾶν 7:40 Byzantine NT

καὶ ποταπη ή γυνη ήτις ἄπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός έστιν. 40Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δέ φησιν, Διδάσκαλε, εἰπέ. Δύο χρεωφειλέται ήσαν 41 δανειστῆ τινί: ὁ εἶς ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια, δ δὲ ἔτερος πεντήκοντα. 3 Μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι, 10 ἀμφοτέροις 11 42 έγαρίσατο. 12 Τίς οὖν αὐτῶν, εἰπέ, πλεῖον αὐτὸν ἀγαπήσει; 43 Άποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω το πλεῖον έγαρίσατο. 12 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὁρθῶς 14 ἔκρινας. Καὶ στραφεὶς 15 44 πρὸς τὴν γυναῖκα, τῷ Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; Εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας: αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν εβρεξέν του τοὺς πόδας, καὶ ταῖς θριξὶν 18 τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξεν. 19 Φίλημά 20 μοι οὐκ 45ἔδωκας: αὕτη δέ, ἀφ' ής εἰσῆλθον, οὐ διέλιπεν $^{^{21}}$ καταφιλοῦσά $^{^{22}}$ μου τοὺς πόδας. Ἐλαί $ω^{23}$ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλει ψ ας: 46 δὲ μύρω 25 ἤλειψέν 24 μου τοὺς πόδας. Οῦ χάριν, 26 λέγω σοι, 47άφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ: ὧ δὲ όλίγον 27 ἀφίεται, όλίγον 27 ἀγαπ $\tilde{\alpha}$. Εἶπεν δὲ αὐτ $\tilde{\eta}$, Ἀφέωνταί σου 48 αί άμαρτίαι. Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι²⁸ λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, 49

¹ποταπός, what kind of? what type of? ²ἄπτομαι, touch or handle. ³άμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ⁴χρεωφειλέτης, ου, ὁ, debtor. ⁵δανειστής, ὁ, lender, creditor. ⁶ὀφείλω, owe, ought. ⁷δηνάριον, ου, ὁ, denarius. ⁸πεντακόσιοι, five hundred, 500. ⁹πεντήκοντα, fifty, 50. ¹⁰ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹¹ἀμφότεροι, both, both of two. ¹²χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹³ὑπολαμβάνω, take up, receive. ¹⁴ὀρθώς, rightly, correctly. ¹⁵στρέφω, turn, am converted. ¹⁶δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁷βρέχω, send rain, rain. ¹⁸θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ¹⁹ ἐκμάσσω, wipe dry, wipe. ²⁰φίλημα, τος, τό, kiss. ²¹διαλείπω, stop, cease. ²²καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ²³ ἔλωιον, ου, τό, olive oil. ²⁴ ἀλείφω, anoint. ²⁵μύρον, ου, τό, ointment, perfume. ²⁶χάριν, in favor of, for the pleasure of. ²⁷ δλίγος, little, few. ²⁸συνανάκειμαι, recline at table with.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 7:50

Τίς οὖτός ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; Εἶπεν δὲ πρὸς τὴν 50 γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε: πορεύου εἰς εἰρήνην.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς,¹ καὶ αὐτὸς διώδευεν² κατὰ πόλιν καὶ κώμην,³ κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ: καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, καὶ γυναῖκές τινες αἱ ἦσαν 2 τεθεραπευμέναι⁴ ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν,⁵ Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή,⁴ ἀφ' ἡς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει, καὶ Ἰωάννα⁻ γυνὴ Χουζᾶ⁵ ἐπιτρόπου² Ἡρῷδου,¹⁰ καὶ 3 Σουσάννα,¹¹ καὶ ἔτεραι πολλαί, αἴτινες διηκόνουν¹² αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.

¹ καθεξής, successively, in order. ² διοδεύω, travel through, go about. ³ κώμη, ης, ἡ, village. ⁴ θεραπεύω, heal, care for. ⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁶ Μαγδαληνή, ῆς, ἡ, woman of Magdala, Magdalene. ⁷ Τωάννα, ας, ἡ, Joanna. ⁸ Χουζᾶς, ᾶ, ὁ, Chuza. ⁹ ἐπίτροπος, ου, ὁ, guardian, steward. ¹⁰ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹¹ Σουσάννα, ης, ἡ, Susanna, Susannah. ¹² διακονέω, serve, minister. ¹³ σύνειμι, be with, come together. ¹⁴ ἐπιπορεύομαι, journey to, travel to. ¹⁵ σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ¹⁶ καταπατέω, trample under foot. ¹⁷ πετεινόν, ου, τό, bird. ¹⁸ κατεσθίω, eat up, devour. ¹⁹ πέτρα, ας, ἡ, rock. ²⁰ φύω, grow up, spring up. ²¹ ξηραίνω, dry up, parch. ²² ἰκμάς, άδος, ἡ, moisture. ²³ ἄκανθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ²⁴ συμφύω, grow at the same time.

Κατὰ Λουκᾶν 8:8 Byzantine NT

ἀπέπνιξαν¹ αὐτό. Καὶ ἔτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ 8 φυὲν² ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα.³ Ταῦτα λέγων ἐφώνει,⁴ Ὁ ἔγων ὧτα⁵ ἀκούειν ἀκουέτω.

Έπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, λέγοντες, Τίς εἴη ἡ 🤊 παραβολή αΰτη; Ο δὲ εἶπεν, Ύμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια 10 τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ: τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. 7 "Εστιν δὲ 11 αὕτη ἡ παραβολή: Ὁ σπόρος⁸ ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. Οἱ δὲ 12 παρὰ τὴν όδὸν εἰσὶν οἱ ἀκούοντες, εἶτα' ἔρχεται ὁ διάβολος 10 καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθώσιν. Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας 11 οἵ, ὅταν ἀκούσωσιν, μετὰ χαρᾶς 13δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὖτοι ῥίζαν 2 οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν, καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ 13 ἀφίστανται. 14 Τὸ δὲ εἰς 14τὰς ἀκάνθας 15 πεσόν, οὖτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν 16 καὶ πλούτου 17 καὶ ἡδονῶν 18 τοῦ βίου 19 πορευόμενοι συμπνίγονται, 20 καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν. 21 Τὸ δὲ ἐν τῆ καλῆ γῆ, 15ούτοι είσιν οίτινες έν καρδία καλή καὶ ἀγαθή, ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν, 22 καὶ καρποφοροῦσιν 23 ἐν ὑπομονῆ. 24

¹ ἀποπνίγω, choke, drown. ² φύω, grow up, spring up. ³ ἐκατονταπλασίων, hundred times, hundredfold. ⁴ φωνέω, call, crow. ⁵ οὕς, ους, τό, ear. ⁶ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁻ συνίημι, understand, consider. δαπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. 9 εἶτα, then, thereafter. ¹¹ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ¹¹ πέτρα, ας, ἡ, rock. ¹² ῥίζα, ης, ἡ, root, that which grows from the root. ¹³ πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ¹⁴ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁵ ἄκανθα, ης, ἡ, thorn, thorn bush. ¹⁶ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ¹⁻ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹δ ἡδονή, ῆς, ἡ, pleasure, lust. ¹⁵ βίος, ου, ὁ, life, manner of life. ²⁰ συμπνίγω, choke, choke utterly. ²¹ τελεσφορέω, produce mature fruit. ²² κατέχω, hold back, hold fast. ²³ καρποφορέω, bear fruit. ²⁴ ὑπομονή, ῆς, ἡ, endurance, perseverance.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 8:16

Οὐδεὶς δὲ λύχνον¹ ἄψας² καλύπτει³ αὐτὸν σκεύει,⁴ ἢ ὑποκάτω⁵ 16 κλίνης⁴ τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας⁻ ἐπιτίθησιν,⁵ ἴνα οἱ εἰσπορευόμενοι³ βλέπωσιν τὸ φῶς. Οὐ γάρ ἐστιν κρυπτόν,¹⁰ δ οὐ 17 φανερὸν¹¹ γενήσεται: οὐδὲ ἀπόκρυφον,¹² δ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερὸν¹¹ ἔλθῃ. Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε: δς γὰρ ἐὰν ἔχῃ, 18 δοθήσεται αὐτῷ: καὶ δς ἐὰν μὴ ἔχῃ, καὶ δ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

Παρεγένοντο¹³ δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ 19 οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν¹⁴ αὐτῷ διὰ τὸν ὅχλον. Καὶ ἀπηγγέλη¹⁵ 20 αὐτῷ, λεγόντων, Ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω, ἰδεῖν σε θέλοντες. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, 21 Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὖτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες αὐτόν.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾳ τῶν ἡμερῶν, καὶ αὐτὸς ἐνέβη¹6 εἰς πλοῖον καὶ οἰ 22 μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Διέλθωμεν¹7 εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης.¹9 Καὶ ἀνήχθησαν.²0 Πλεόντων²1 δὲ αὐτῶν 23 ἀφύπνωσεν:²2 καὶ κατέβη λαῖλαψ²3 ἀνέμου²4 εἰς τὴν λίμνην,¹9 καὶ

¹λύχνος, ου, ὁ, lamp, lantern. ²ἄπτω, touch, kindle. ³ καλύπτω, cover, veil. ⁴σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ⁵ ὑποκάτω, under, below. ⁶ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ⁷λυχνία, ας, ἡ, lampstand. ⁸ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁰ κρυπτός, hidden, secret. ¹¹ φανερός, manifest, apparent. ¹² ἀπόκρυφος, hidden, secret. ¹³ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁴ συντυγχάνω, meet with, join. ¹⁵ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁶ ἐμβαίνω, embark. ¹⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁸ πέραν, on the other side of, beyond (gen). ¹⁹λίμνη, ης, ἡ, lake. ²⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ²¹ πλέω, sail. ²² ἀφυπνόω, fall asleep. ²³ λαῖλαψ, απος, ἡ, hurricane, storm. ²⁴ ἄνεμος, ου, ὁ, wind.

Κατὰ Λουκᾶν 8:24 Byzantine NT

συνεπληροῦντο, καὶ ἐκινδύνευον. Προσελθόντες δὲ διήγειραν 24 αὐτόν, λέγοντες, Ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος: καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ποῦ ἐστιν ἡ 25 πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα τοῦτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ;

Καὶ κατέπλευσαν¹⁴ εἰς τὴν χώραν¹⁵ τῶν Γαδαρηνῶν, ¹⁶ ἥτις ἐστὶν 26 ἀντιπέραν¹⁷ τῆς Γαλιλαίας. Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν, 27 ὑπήντησεν¹⁸ αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως, δς εἶχεν δαιμόνια ἐκ χρόνων ἰκανῶν, ¹⁹ καὶ ἰμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο, ²⁰ καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. ²¹ Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, καὶ 28 ἀνακράξας, ²² προσέπεσεν ²³ αὐτῷ, καὶ φωνῆ μεγάλη εἶπεν, Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ²⁴ Δέομαί ²⁵ σου, μή με βασανίσης. ²⁶ Παρήγγειλεν ²⁷ γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῷ ²⁸ 29 ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου: πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει ²⁹ αὐτόν, καὶ ἐδεσμεῖτο ³⁰ άλύσεσιν ³¹ καὶ πέδαις ³² φυλασσόμενος, ³³

¹ συμπληρόω, fulfill, be swamped. ² κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ³ διεγείρω, arouse completely, stir up. ⁴ ἐπιστάτης, ου, ὁ, chief, commander. ⁵ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁶ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ⁷ παύω, cause to cease. ⁸ γαλήνη, ης, ἡ, calm. ⁹ ποῦ, where?. ¹⁰ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹¹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹² ἐπιτάσσω, command, give order. ¹³ ὑπακούω, obey, listen. ¹⁴ καταπλέω, sail down. ¹⁵ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁶ Γαδαρηνός, from Gadara, Gadarene. ¹⁷ ἀντιπέραν, on the opposite side or shore. ¹⁸ ὑπαντάω, meet, go to meet. ¹⁹ ἱκανός, sufficient, able. ²⁰ ἐνδιδύσκω, dress, put on. ²¹ μνῆμα, τος, τό, grave, tomb. ²² ἀνακράζω, cry out, shout aloud. ²³ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ²⁴ ὕψιστος, highest, most high. ²⁵ δέομαι, ask, request. ²⁶ βασανίζω, torment, torture. ²⁷ παραγγέλλω, order, command. ²⁸ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁹ συναρπάζω, seize, drag away. ³⁰ δεσμέω, bind. ³¹ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ³² πέδη, ης, ἡ, fetter, shackle. ³³ φυλάσσω, guard, keep.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 8:30

καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ ἡλαύνετο τοῦ δαίμονος εἰς τὰς έρήμους. Έπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, Τί σοι ἐστὶν 30 όνομα; Ὁ δὲ εἶπεν, Λεγεών, ὅ ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. Καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν 31 άβυσσον 8 ἀπελθεῖν. 7 Ην δὲ ἐκεῖ ἀγέλη 9 χοίρων 10 ἱκανῶν 11 32 βοσκομένων 12 ἐν τῷ ὄρει: καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψη 13 αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. Καὶ ἐπέτρεψεν 3 αὐτοῖς. Ἐξελθόντα 33 δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους: $^{^{10}}$ καὶ ιρμησεν 14 ἡ ἀγέλη 9 κατὰ τοῦ κρημνοῦ 15 εἰς τὴν λίμνην, 16 καὶ απεπνίγη. Τδόντες δὲ οἱ βόσκοντες το γεγενημένον ἔφυγον, 34 καὶ ἀπήγγειλαν¹⁹ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.²⁰ Ἐξῆλθον δὲ 35 ίδεῖν τὸ γεγονός: καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὕρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὖ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ίματισμένον²¹ καὶ σωφρονοῦντα,²² παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ: καὶ ἐφοβήθησαν. Ἀπήγγειλαν¹ δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς 36 ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. 23 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἄπαν 24 τὸ πλῆθος 25 37 τῆς περιχώρου 26 τῶν Γαδαρηνῶν 27 ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβω μεγάλω συνείχοντο:²⁹ αὐτὸς δὲ ἐμβὰς³⁰ εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν.

¹ διαρρήσσω, tear asunder. ² δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ³ ἐλαύνω, drive or push, row. ⁴ δαίμων, ονος, ὁ, demon, evil spirit. ⁵ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁶ λεγεών, ῶνος, ἡ, legion, very large number. ⁷ ἐπιτάσσω, command, give order. ⁸ ἄβυσσος, ου, ἡ, bottomless, incomprehensible depth. ⁹ ἀγέλη, ης, ἡ, herd, flock. ¹⁰ χοῖρος, ου, ὁ, swine, pig. ¹¹ ἱκανός, sufficient, able. ¹² βόσκω, feed. ¹³ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁴ ὁρμάω, hasten on, rush. ¹⁵ κρημνός, οῦ, ὁ, steep bank, cliff. ¹⁶ λίμνη, ης, ἡ, lake. ¹⁷ ἀποπνίγω, choke, drown. ¹⁸ φεύγω, flee, escape. ¹⁹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ²⁰ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ²¹ ἱματίζω, dress, clothe. ²² σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ²³ δαιμονίζομαι, am demon possessed. ²⁴ ἄπας, each, every. ²⁵ πλῆθος, ους, τό, multitude. ²⁶ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ²⁷ Γαδαρηνός, from Gadara, Gadarene. ²⁸ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ²⁹ συνέχω, hold fast, oppress. ³⁰ ἐμβαίνω, embark. ³¹ ὑποστρέφω, return, turn back.

Κατὰ Λουκᾶν 8:38 Byzantine NT

'Εδέετο¹ δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὖ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν 38 αὐτῷ. ᾿Απέλυσεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων, 'Υπόστρεφε² εἰς τὸν 39 οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ³ ὅσα ἐποίησέν σοι ὁ θεός. Καὶ ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

Έγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι² τὸν Ἰησοῦν, ἀπεδέξατο⁴ αὐτὸν ὁ 40 ὅχλος: ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες⁵ αὐτόν. Καὶ ἰδού, ἦλθεν 41 ἀνὴρ ῷ ὄνομα Ἰάειρος,⁶ καὶ αὐτὸς ἄρχων⁻ τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν, καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ: ὅτι θυγάτηρ⁶ μονογενὴς⁶ ἦν 42 αὐτῷ ὡς ἐτῶν¹ο δώδεκα, καὶ αὕτη ἀπέθνῃσκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὅχλοι συνέπνιγον¹¹ αὐτόν.

Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει ¹² αἴματος ἀπὸ ἐτῶν ¹⁰ δώδεκα, ἤτις ἰατροῖς ¹³ 43 προσαναλώσασα ¹⁴ ὅλον τὸν βίον ¹⁵ οὐκ ἴσχυσεν ¹⁶ ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, ¹⁷ προσελθοῦσα ὅπισθεν, ¹⁸ ἤψατο ¹⁹ τοῦ κρασπέδου 44 τοῦ ἱματίου αὐτοῦ: καὶ παραχρῆμα ²¹ ἔστη ἡ ῥύσις ¹² τοῦ αἴματος αὐτῆς. Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Τίς ὁ ἀψάμενός ¹⁹ μου; Ἀρνουμένων ²² 45 δὲ πάντων, εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, Ἐπιστάτα, ²³ οἱ

¹ δέομαι, ask, request. ² ὑποστρέφω, return, turn back. ³ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁵ προσδοκάω, wait for, look for. ⁶ Τάειρος, ου, ὁ, Jairus. ⁷ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ⁸ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ⁹ μονογενής, only begotten, only. ¹⁰ ἔτος, ους, τό, year. ¹¹ συμπνίγω, choke, choke utterly. ¹² ῥύσις, εως, ἡ, flowing, hemorrhage. ¹³ ἰατρός, οῦ, ὁ, physician. ¹⁴ προσαναλίσκω, spend lavishly, spend beside. ¹⁵ βίος, ου, ὁ, life, manner of life. ¹⁶ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁷ θεραπεύω, heal, care for. ¹⁸ ὅπισθεν, behind, after. ¹⁹ ἄπτομαι, touch or handle. ²⁰ κράσπεδον, ου, τό, border, tassel. ²¹ παραχρήμα, immediately, instantly. ²² ἀρνέομαι, deny, repudiate. ²³ ἐπιστάτης, ου, ὁ, chief, commander.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 8:46

ὄχλοι συνέχουσίν¹ σε καὶ ἀποθλίβουσιν,² καὶ λέγεις, Τίς ὁ άψάμενός³ μου; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, "Ηψατό³ μού τις: ἐγὼ γὰρ 46 ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ' ἐμοῦ. Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ 47 ἔλαθεν,⁴ τρέμουσα⁵ ἦλθεν, καὶ προσπεσοῦσα⁶ αὐτῷ, δι' ἡν αἰτίαν ἡψατο³ αὐτοῦ ἀπήγγειλεν⁶ αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη³ παραχρῆμα.¹⁰ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῆ, Θάρσει,¹¹ θύγατερ,¹² ἡ 48 πίστις σου σέσωκέν σε: πορεύου εἰς εἰρήνην.

Έτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου, 49 λέγων αὐτῷ ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου: μὴ σκύλλε ὁ τὸν διδάσκαλον. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ, λέγων, Μὴ 50 φοβοῦ: μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται. Ἑλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν, 51 οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν οὐδένα, εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. 52 Ἐκλαιον δὲ δὲ πάντες, καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπεν, Μὴ κλαίετε: δοὐκ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, 53 εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας, καὶ 54 κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς, ἐφώνησεν λέγων, Ἡ παῖς, ἐγείρου. Καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη 55

¹ συνέχω, hold fast, oppress. ² ἀποθλίβω, press upon, crowd in upon. ³ ἄπτομαι, touch or handle. ⁴ λανθάνω, escape notice, am hidden. ⁵ τρέμω, tremble, am afraid. ⁶ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ⁷ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁸ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁹ ἰάομαι, heal. ¹⁰ παραχρήμα, immediately, instantly. ¹¹ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ¹² θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ¹³ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁴ θνήσκω, die, am dying. ¹⁵ σκύλλω, trouble, bother. ¹⁶ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹⁷ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹⁸ κλαίω, weep, weep for. ¹⁹ κόπτω, strike, smite. ²⁰ καθεύδω, sleep. ²¹ καταγελάω, deride, ridicule. ²² κρατέω, grasp, lay hold of. ²³ φωνέω, call, crow. ²⁴ ἐπιστρέφω, turn to, return.

Κατὰ Λουκᾶν 8:56 Byzantine NT

παραχρῆμα: 1 καὶ διέταξεν 2 αὐτῆ δοθῆναι φαγεῖν. Καὶ ἐξέστησαν 3 56 οἱ γονεῖς 4 αὐτῆς: ὁ δὲ παρήγγειλεν 5 αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα, ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ 9 ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια, καὶ νόσους θεραπεύειν. Καὶ 2 ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν 3 αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν: μήτε ἡάβδους, μήτε πήραν, μήτε ἀρτον, μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δούο χιτῶνας εξερχεσθε. Καὶ ξόσοι ἐὰν μὴ δέξωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κονιορτὸν ἄπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς μαρτύριον ἐπὰ αὐτούς. Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς 6 κώμας, ἐξερχερλενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ. Δε

"Ηκουσεν δὲ Ἡρώδης² ὁ τετράρχης² τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα: 7
καὶ διηπόρει,² διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται
ἐκ νεκρῶν: ὑπό τινων δὲ ὅτι Ἡλίας² ἐφάνη:² ἄλλων δὲ ὅτι 8

¹παραχρῆμα, immediately, instantly. ²διατάσσω, command, give orders to. ³ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴γονεύς, έως, ό, parent. ⁵ παραγγέλλω, order, command. ⁶συγκαλέω, call together. ⁷νόσος, ου, ἡ, disease, malady. ⁸θεραπεύω, heal, care for. ⁹ἰάομαι, heal. ¹⁰ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹¹ μήτε, neither, nor. ¹²ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ¹³πήρα, ας, ἡ, leather pouch, bag. ¹⁴ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁵ ἀνά, upwards, upon. ¹⁶χιτών, ῶνος, ὁ, tunic, garment. ¹⁷ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁸ κονιορτός, οῦ, ὁ, dust. ¹⁹ ἀποτινάσσω, shake off. ²⁰ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ²¹ διέρχομαι, cross over, pass through. ²²κώμη, ης, ἡ, village. ²³ πανταχοῦ, everywhere. ²⁴ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²⁵ τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ²⁶διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ²⁷ Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ²⁸ φαίνω, shine, appear.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 9:9

Προφήτης εἷς τῶν ἀρχαίων¹ ἀνέστη. Καὶ εἶπεν Ἡρώδης,² 9 Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα:³ τίς δέ ἐστιν οὖτος, περὶ οὖ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

Καὶ ὑποστρέψαντες όι ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. 10 Καὶ παραλαβών αὐτούς, ὑπεχώρησεν κατ ἰδίαν εἰς τόπον ἔρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδάν. Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες 11 ήκολούθησαν αὐτῷ: καὶ δεξάμενος αὐτούς, ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν $^{^{10}}$ ἔχοντας θεραπείας $^{^{11}}$ \tilde{l} \tilde{a} \tilde{t} \tilde{t} εἶπον αὐτῷ, Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας 15 καὶ τοὺς ἀγροὺς 16 καταλύσωσιν, 17 καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν: 18 ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμω τόπω ἐσμέν. Εἶπεν δὲ πρὸς 13 αὐτούς, Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Οἱ δὲ εἶπον, Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε¹⁹ ἄρτοι καὶ ἰχθύες²⁰ δύο, εἰ μήτι²¹ πορευθέντες ήμεῖς ἀγοράσωμεν²² εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα.²³ 14 Ήσαν γὰρ ώσει²⁴ ἄνδρες πεντακισχίλιοι.²⁵ Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Κατακλίνατε 26 αὐτοὺς κλισίας 27 ἀνὰ 28

¹ἀρχαῖος, old, ancient. ²Ἡρῷδης, ου, ὁ, Herod. ³ἀποκεφαλίζω, behead. ⁴ύποστρέφω, return, turn back. ⁵διηγέομαι, relate fully, relate in full. ⁶παραλαμβάνω, receive, take. ⊓ύποχωρέω, withdraw, go away. ⁰ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁰Βηθσαϊδά, ἡ, Bethsaida. ¹⁰χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹¹θεραπεία, ας, ἡ, treatment, healing. ¹²ἰάομαι, heal. ¹³ κλίνω, cause to bend, bow. ¹⁴ κύκλος, ου, ὁ, circle. ¹⁵ κώμη, ης, ἡ, village. ¹⁶ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ¹⁻ καταλύω, destroy, lodge. ¹ፄ ἐπισιτισμός, οῦ, ὁ, provisions, provision. ¹ៗπέντε, five, 5. ²⁰ ἰχθύς, ύος, ὁ, fish. ²¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ²² ἀγοράζω, buy. ²³ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ²⁴ ὡσεί, like, about. ²⁵ πεντακισχίλιοι, five thousand, 5000. ²⁶ κατακλίνω, make to lie down, recline. ²⁻ κλισία, ας, ἡ, group of people eating together. ²² ἀνά, upwards, upon.

Κατὰ Λουκᾶν 9:15

πεντήκοντα. Καὶ ἐποίησαν οὕτως, καὶ ἀνέκλιναν ἄπαντας. 15 Λαβών δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατιθέναι τῷ ὅχλῳ. Καὶ ἔφαγον καὶ 17 ἔχορτάσθησαν πάντες: καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον καταμόνας, 14 18 συνῆσαν 15 αὐτῷ οἱ μαθηταί: καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς, λέγων, Τίνα με λέγουσιν οἱ ὅχλοι εἶναι; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, 19 Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν: 16 ἄλλοι δὲ Ἡλίαν: 7 ἄλλοι δὲ ὅτι Προφήτης τις τῶν ἀρχαίων 18 ἀνέστη. Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὑμεῖς δὲ 20 τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν, Τὸν χριστὸν τοῦ θεοῦ. Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας 19 αὐτοῖς παρήγγειλεν 20 μηδενὶ εἰπεῖν 21 τοῦτο, εἰπὼν ὅτι Δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, 21 καὶ 22 ἀποδοκιμασθῆναι 22 ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῆ τρίτη ἡμέρα ἀναστῆναι. 23 Ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας, Εἴ τις θέλει ὀπίσω 23 μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω 24 ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν 25 αὐτοῦ, καὶ ἀπαρνησάσθω 24 ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν 25 αὐτοῦ, καὶ

¹πεντήκοντα, fifty, 50. ²ἀνακλίνω, lay upon, lay down. ³ἄπας, each, every. ⁴πέντε, five, 5. ⁵ἰχθύς, ύος, ὁ, fish. ⁶ἀναβλέπω, look up, receive sight. ⁷εὐλογέω, bless. ⁸ κατακλάω, break in pieces. ⁹παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁰χορτάζω, eat until full, be filled. ¹¹ περισσεύω, abound, be rich. ¹²κλάσμα, τος, τό, broken piece, fragment. ¹³κόφινος, ου, ὁ, basket, large basket. ¹⁴καταμόνας, alone, apart. ¹⁵σύνειμι, be with, come together. ¹⁶βαπτιστής, οῦ, ὁ, baptist, baptizer. ¹⁷Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ¹⁸ἀρχαῖος, old, ancient. ¹⁹ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ²⁰παραγγέλλω, order, command. ²¹πάσχω, suffer, am acted upon. ²²ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ²³ὀπίσω, behind, after (gen). ²⁴ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ²⁵σταυρός, οῦ, ὁ, cross.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 9:24

ἀκολουθείτω μοι. "Ος γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, 24 ἀπολέσει αὐτήν: ὂς δ' ἄν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν¹ ἐμοῦ, οὖτος σώσει αὐτήν. Τί γὰρ ἀφελεῖται² ἄνθρωπος, κερδήσας³ τὸν 25 κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς;⁴ "Ος γὰρ ἄν 26 ἐπαισχυνθῆς με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται,⁵ ὅταν ἔλθῃ ἐν τῆ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀγίων ἀγγέλων. Λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσίν 27 τινες τῶν ὧδε ἑστώτων, οῦ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἄν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

Έγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, καὶ 28 παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτόν, τὸ 29 εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἔτερον, καὶ ὁ ἱματισμὸς ἀντοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. Καὶ ἰδού, ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐτοῦ, 30 οἴτινες ἦσαν Μωσῆς καὶ Ἡλίας, οῦ ὀφθέντες ἐν δόξη ἔλεγον 31 τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἡν ἔμελλεν πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ὁ δὲ 32 Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπνῳ: ὁλαγρηγορήσαντες ὁλὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δύο

¹ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ² ώφελέω, profit, help. ³ κερδαίνω, gain, win. ⁴ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ⁵ ἐπαισχύνομαι, be ashamed, am ashamed. ⁶ ἀληθῶς, truly, really. ⁷ γεύομαι, taste, experience. ⁸ ώσεί, like, about. ⁹ ὀκτώ, eight, 8. ¹⁰ παραλαμβάνω, receive, take. ¹¹ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹² εἴδος, ους, τό, form, sight. ¹³ ἱματισμός, οῦ, ὁ, clothing. ¹⁴ λευκός, white, bright. ¹⁵ ἐξαστράπτω, flash like lightning. ¹⁶ συλλαλέω, talk with, discuss. ¹⁷ Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ¹⁸ ἔξοδος, ου, ή, departure, exodus. ¹⁹ βαρέω, burden, weigh down. ²⁰ ὕπνος, ου, ὁ, sleep. ²¹ διαγρηγορέω, keep awake, awake fully.

Κατὰ Λουκᾶν 9:33

ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο, ἐν τῷ 33 διαχωρίζεσθαι² αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, εἶπεν Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι: καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοί, καὶ μίαν Μωσῆ, καὶ μίαν Ἡλίᾳ: μὴ εἰδὼς δ λέγει. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίασεν 34 αὐτούς: ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ ἐκείνους εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην. Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, Οὕτός ἐστιν ὁ υἱός 35 μου ὁ ἀγαπητός: αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνήν, 36 εὑρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν, καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν.

Έγένετο δὲ ἐν τῆ ἑξῆς ¹⁰ ἡμέρᾳ, κατελθόντων ¹¹ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, 37 συνήντησεν ¹² αὐτῷ ὄχλος πολύς. Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου 38 ἀνεβόησεν, ¹³ λέγων, Διδάσκαλε, δέομαί ¹⁴ σου, ἐπίβλεψαι ¹⁵ ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής ¹⁶ ἐστίν μοι: καὶ ἰδού, πνεῦμα 39 λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης ¹⁷ κράζει, καὶ σπαράσσει ¹⁸ αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, ¹⁹ καὶ μόγις ²⁰ ἀποχωρεῖ ²¹ ἀπ' αὐτοῦ, συντρῖβον ²² αὐτόν. Καὶ ἐδεήθην ¹⁴ τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ 40 οὐκ ἠδυνήθησαν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ⁵Ω ²³ γενεὰ ²⁴ 41

¹ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ² διαχωρίζομαι, separate myself from, part from. ³ ἐπιστάτης, ου, ὁ, chief, commander. ⁴ σκηνή, ής, ή, tent, tabernacle. ⁵ Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ⁶ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ⁷ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop. ⁸ σιγάω, be silent, become silent. ⁹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁰ ἐξῆς, next, next in order. ¹¹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹² συναντάω, meet with, hence to happen. ¹³ ἀναβοάω, cry out, shout upwards. ¹⁴ δέομαι, ask, request. ¹⁵ ἐπιβλέπω, look on (with favor), have regard for. ¹⁶ μονογενής, only begotten, only. ¹⁷ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹⁸ σπαράσσω, convulse, shake to and fro. ¹⁹ ἀφρός, οῦ, ὁ, foam, foaming. ²⁰ μόγις, hardly, scarcely. ²¹ ἀποχωρέω, go away, depart. ²² συντρίβω, break in pieces, crush. ²³ ὧ, Oh! omega. ²⁴ γενεά, ᾶς, ἡ, generation.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 9:42

ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἔως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; Προσάγαγε τὸν υἱόν σου ὧδε. ἔΕτι δὲ 42 προσερχομένου αὐτοῦ, ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν: ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα, καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι 43 τοῦ θεοῦ.

Πάντων δὲ θαυμαζόντων¹⁵ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὧτα¹⁶ ὑμῶν τοὺς 44 λόγους τούτους: ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. Οἱ δὲ ἠγνόουν¹⁷ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν 45 παρακεκαλυμμένον¹⁸ ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ αἴσθωνται¹⁹ αὐτό: καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς²⁰ ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. Ὁ 46 δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν²⁰ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος²¹ παιδίου, ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, καὶ εἶπεν 48 αὐτοῖς, Ὁς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ

¹ἄπιστος, unbelieving, faithless. ² διαστρέφω, distort, pervert. ³ πότε, when? at what time? ⁴ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁵ προσάγω, bring (forward), approach. ⁶ ῥήγνυμι, break apart, throw down. ⁻ συσπαράσσω, convulse. ⁶ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁰ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ¹⁰ ἰάομαι, heal. ¹¹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ¹² ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹³ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ¹⁴ μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence. ¹⁵ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹⁶ οὖς, ους, τό, ear. ¹⁻ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹8 παρακαλύπτω, hide, conceal. ¹⁰ αἰσθάνομαι, notice, perceive. ²⁰ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ²¹ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize.

Κατὰ Λουκᾶν 9:49 Byzantine NT

δέχεται: καὶ ος ἐὰν ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με: ὁ γὰρ μικρότερος¹ ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων οὖτος ἔσται μέγας.

Αποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ 49
ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια: καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι
οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Μὴ 50
κωλύετε: δς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐστιν.

Έγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως 51 αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ: 52 καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὅστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ. Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον 53 αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ 54 αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον, Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀναλῶσαι αὐτοῦς, ὡς καὶ Ἡλίας ἐποίησεν; Στραφεὶς ὁ ἐπετίμησεν ὁ αὐτοῖς, καὶ εἶπεν, 55 Οὐκ οἴδατε οἴου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς: ὁ γὰρ υίὸς τοῦ 56 ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι. Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην. δ

¹ μικρός, small, little. ² ἐπιστάτης, ου, ὁ, chief, commander. ³ κωλύω, forbid, hinder. ⁴ συμπληρόω, fulfill, be swamped. ⁵ ἀνάληψις, εως, ἡ, taking up, lifting up. ⁶ στηρίζω, establish, fix firmly. ⁷ πρό, before (gen), before. ⁸ κώμη, ης, ἡ, village. ⁹ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ¹⁰ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ¹¹ Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹² ἀναλίσκω, destroy, consume. ¹³ Ἡλίας, ου, ὁ, Elijah. ¹⁴ στρέφω, turn, am converted. ¹⁵ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ¹⁶ οἷος, such as, of what kind.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 9:57

Έγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῆ ὁδῷ, εἶπέν τις πρὸς αὐτόν, 57 ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἀν ἀπέρχη, κύριε. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ 58 Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες¹ φωλεοὺς² ἔχουσιν, καὶ τὰ πετεινὰ³ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις:⁴ ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ⁵ τὴν κεφαλὴν κλίνη.⁶ Εἶπεν δὲ πρὸς ἔτερον, ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ 59 εἶπεν, Κύριε, ἐπίτρεψόν² μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι⁵ τὸν πατέρα μου. Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι⁵ 60 τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς: σὰ δὲ ἀπελθών διάγγελλε⁴ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Εἶπεν δὲ καὶ ἔτερος, ἀκολουθήσω σοι, κύριε: πρῶτον 61 δὲ ἐπίτρεψόν² μοι ἀποτάξασθαι¹ο τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. Εἶπεν δὲ 62 ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν, Οὐδείς, ἐπιβαλὼν¹¹ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ² ἄροτρον,¹² καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω,¹³ εὕθετός¹⁴ ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν¹⁵ ὁ κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα,¹⁶ καὶ 10 ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ¹⊓ δύο πρὸ¹® προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὖ¹⁰ ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. Ἦλεγεν οὖν πρὸς 2 αὐτούς, Ὁ μὲν θερισμὸς²⁰ πολύς, οἱ δὲ ἐργάται²¹ ὀλίγοι:²² δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ,²⁰ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας²¹ εἰς τὸν

¹ ἀλώπηξ, εκος, ἡ, fox. ² φωλεός, οῦ, ὁ, den, hole. ³ πετεινόν, ου, τό, bird. ⁴ κατασκήνωσις, εως, ἡ, place to live, nest. ⁵ ποῦ, where?. ⁶ κλίνω, cause to bend, bow. ⁷ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁸ θάπτω, bury. ⁹ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ¹⁰ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹¹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹² ἄροτρον, ου, τό, plow. ¹³ ὀπίσω, behind, after (gen). ¹⁴ εὔθετος, useful, fit. ¹⁵ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ¹⁶ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁷ ἀνά, upwards, upon. ¹⁸ πρό, before (gen), before. ¹⁹ οῦ, where, when. ²⁰ θερισμός, οῦ, ὁ, harvest, reaping. ²¹ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ²² ὀλίγος, little, few. ²³ δέομαι, ask, request.

Κατὰ Λουκᾶν 10:3 Byzantine NT

θερισμὸν αὐτοῦ. Υπάγετε: ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας 3 ἐν μέσω λύκων. Μὴ βαστάζετε βαλάντιον, μὴ πήραν, μηδὲ 4 ύποδήματα: καὶ μηδένα κατὰ τὴν όδὸν ἀσπάσησθε. Εἰς ἣν δ' ἂν 5 οἰκίαν εἰσέρχησθε, πρῶτον λέγετε, Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. Καὶ 6 έὰν \tilde{h} έκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται \tilde{a} ἐπ' αὐτὸν \tilde{h} εἰρήνη ὑμῶν: εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. Εν αὐτῆ δὲ τῆ οἰκία μένετε, 7 έσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν: ἄξιος 11 γὰρ ὁ ἐργάτης 12 τοῦ μισθοῦ 13 αὐτοῦ ἐστίν. Μὴ μεταβαίνετε 14 ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Καὶ 8εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα 15 ύμιν, καὶ θεραπεύετε 16 τοὺς ἐν αὐτῆ ἀσθενεῖς, 77 9 καὶ λέγετε αὐτοῖς, "Ηγγικεν" ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Εἰς 10 ην δ' αν πόλιν εἰσέρχησθε, καὶ μη δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας 19 αὐτῆς εἴπατε, 1 Καὶ τὸν κονιορτὸν 20 τὸν 11 κολληθέντα 21 ήμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν ἀπομασσόμεθα 22 ὑμῖν: πλην 23 τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν 18 ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Λέγω ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις 24 ἐν τῆ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον 25 12 ἔσται, ἢ τῆ πόλει ἐκείνῃ. Οὐαί 26 σοι, Χοραζίν, 27 οὐαί 26 σοι, 13Βηθσαϊδά: 28 ότι εἰ ἐν Τύρω 29 καὶ Σιδωνι 30 ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ

¹ θερισμός, οῦ, ό, harvest, reaping. ² ἀρήν, ἀρνός, ό, lamb. ³ λύκος, ου, ό, wolf, jackal. ⁴ βαστάζω, bear, carry. ⁵ βαλλάντιον, ου, τό, purse, money bag. ⁶ πήρα, ας, ή, leather pouch, bag. ⁷ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁸ ἐπαναπαύομαι, rest, rest upon. ⁹ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ¹⁰ ἀνακάμπτω, turn back, return. ¹¹ ἄξιος, worthy, deserving. ¹² ἐργάτης, ου, ό, workman, laborer. ¹³ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ¹⁴ μεταβαίνω, depart, leave. ¹⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁶ θεραπεύω, heal, care for. ¹⁷ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁸ ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁹ πλατεῖα, ας, ή, street. ²⁰ κονιορτός, οῦ, ὁ, dust. ²¹ κολλάω, glue, cleave. ²² ἀπομάσσω, wipe off. ²³ πλήν, however, but. ²⁴ Σόδομα, ων, τό, Sodom. ²⁵ ἀνεκτός, tolerable, bearable. ²⁶ οὐαί, woe! alas! woe! ²⁷ Χοραζίν, ή, Chorazin. ²⁸ Βηθσαϊδά, ή, Bethsaida. ²⁹ Τύρος, ου, ή, Τγτε. ³⁰ Σιδών, ῶνος, ή, Sidon.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 10:14

γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι¹ ἄν ἐν σάκκῳ² καὶ σποδῷ³ καθήμεναι μετενόησαν.⁴ Πλὴν⁵ Τύρῳ⁴ καὶ Σιδῶνι⁻ ἀνεκτότερον⁶ ἔσται ἐν τῇ 14 κρίσει,⁴ ἢ ὑμῖν. Καὶ σύ, Καπερναούμ,¹¹⁰ ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ 15 ὑψωθεῖσα,¹¹ ἔως Җδου¹² καταβιβασθήσῃ.¹³ Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ 16 ἀκούει: καὶ ὁ ἀθετῶν¹⁴ ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ:¹⁴ ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν¹⁴ ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

Υπέστρεψαν¹⁵ δὲ οἱ ἑβδομήκοντα¹⁶ μετὰ χαρᾶς, λέγοντες, Κύριε, 17 καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται¹⁷ ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. Εἶπεν δὲ 18 αὐτοῖς, Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν¹⁸ ὡς ἀστραπὴν¹⁹ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. Ἰδού, δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν²⁰ ἐπάνω²¹ 19 ὄφεων²² καὶ σκορπίων,²³ καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ:²⁴ καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήση.²⁵ Πλὴν⁵ ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι 20 τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται:¹⁷ χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Έν αὐτῆ τῆ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο² τῷ πνεύματι ὁ Ἰησοῦς, καὶ εἶπεν, 21
Ἐξομολογοῦμαί² σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι
ἀπέκρυψας² ταῦτα ἀπὸ σοφῶν² καὶ συνετῶν,³ καὶ ἀπεκάλυψας

¹ πάλαι, long ago, of old. ² σάκκος, ου, ό, sackcloth. ³ σποδός, οῦ, ἡ, ashes. ⁴ μετανοέω, repent, change my mind. ⁵ πλήν, however, but. ⁶ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ⁷ Σιδών, ὧνος, ἡ, Sidon. ⁸ ἀνεκτός, tolerable, bearable. ⁹ κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ¹⁰ Καπερναούμ, ἡ, Capernaum. ¹¹ ὑψόω, lift up, exalt. ¹² ἤλδης, ου, ὁ, Hades. ¹³ καταβιβάζω, bring down, cause to go down. ¹⁴ ἀθετέω, reject, annul. ¹⁵ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁶ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁷ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ¹⁸ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ¹⁹ ἀστραπή, ῆς, ἡ, lightning, brightness. ²⁰ πατέω, tread or tread under foot, tread. ²¹ ἐπάνω, above, over (gen). ²² ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ²³ σκορπίος, ου, ὁ, scorpion. ²⁴ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ²⁵ ἀδικέω, do wrong, harm. ²⁶ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ²⁷ ἐξομολογέω, confess, profess. ²⁸ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ²⁹ σοφός, wise. ³⁰ συνετός, intelligent, clever. ³¹ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover.

Κατὰ Λουκᾶν 10:22 Byzantine NT

αὐτὰ νηπίοις.¹ Ναί,² ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία³ ἔμπροσθέν⁴ σου. Καὶ στραφεὶς⁵ πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν, Πάντα 22 μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου: καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἰός, εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ πατήρ, εἰ μὴ ὁ υἰός, καὶ ῷ ἐὰν βούληται⁴ ὁ υἰὸς ἀποκαλύψαι.⁻ Καὶ στραφεὶς⁵ πρὸς τοὺς 23 μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν, Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς 24 ἡθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον: καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.

Καὶ ἰδού, νομικός τις ἀνέστη, ἐκπειράζων αὐτόν, καὶ λέγων, 25
Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ¹⁰ Ὁ δὲ εἶπεν 26
πρὸς αὐτόν, Ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται; Πῶς ἀναγινώσκεις; ¹¹ Ὁ 27
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἁγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, ἐξ ὅλης τῆς
καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος ¹²
σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ¹³ σου: καὶ τὸν πλησίον ¹⁴ σου ὡς
σεαυτόν. ¹⁵ Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Ὁρθῶς ¹⁶ ἀπεκρίθης: τοῦτο ποίει, καὶ 28
ζήσῃ. Ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν ¹⁷ ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Καὶ 29
τίς ἐστίν μου πλησίον; ¹⁴ 'Υπολαβὼν ¹⁸ δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, 30

¹ νήπιος, infant, child. ² ναί, yes, truly. ³ εὐδοκία, ας, ή, good pleasure, good-will. ⁴ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ⁵ στρέφω, turn, am converted. ⁶ βούλομαι, wish, will. ⁷ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ⁸ νομικός, pertaining to the law. ⁹ ἔκπειράζω, test thoroughly, tempt. ¹⁰ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹¹ ἀναγινώσκω, you read. ¹² ἰσχύς, ὑος, ἡ, strength, power. ¹³ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ¹⁴ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ¹⁵ σεαυτοῦ, yourself, of you. ¹⁶ ὀρθῶς, rightly, correctly. ¹⁷ δικαιόω, justify, pronounce righteous. ¹⁸ ὑπολαμβάνω, take up, receive.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 10:31

Άνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ λησταῖς περιέπεσεν, οι καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγγάνοντα. Κατὰ 31 συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις κατέβαινεν ἐν τῆ ὁδῷ ἐκείνῃ: καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. 10 Όμοίως 11 δὲ καὶ Λευΐτης 12 γενόμενος 32 κατὰ τὸν τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. 10 Σαμαρείτης 13 δέ 33 τις όδεύων 14 ήλθεν κατ' αὐτόν, καὶ ἰδών αὐτὸν ἐσπλαγχνίσθη, 15 34 καὶ προσελθών κατέδησεν 16 τὰ τραύματα 17 αὐτοῦ, ἐπιχέων 18 $\mathring{\epsilon}$ λαιον 19 καὶ οἶνον: 20 ἐπιβιβάσας 21 δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος, 22 ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοχεῖον, 23 καὶ ἐπεμελήθη 24 αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ 35 την αὔριον 25 έξελθών, ἐκβαλών δύο δηνάρια 26 ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ, 27 καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἐπιμελήθητι 24 αὐτοῦ: καὶ ὅ τι ἂν προσδαπανήσης, 28 έγω έν τῷ ἐπανέρχεσθαί 29 με ἀποδώσω 30 σοι. 36 Tίς οὖν τούτων τῶν τριῶν πλησίον $^{^{31}}$ δοκεῖ σοι γεγονέναι τοῦ έμπεσόντος 32 εἰς τοὺς ληστάς; 1 1 2 δὲ εἶπεν, 2 2 ποιήσας τὸ ἔλεος 33 37 μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου, καὶ σὺ ποίει δμοίως.¹¹

¹ ληστής, οῦ, ὁ, robber, brigand. ² περιπίπτω, fall in with, strike. ³ ἐκδύω, take off, put off. ⁴ πληγή, ῆς, ἡ, blow, wound. ⁵ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁶ ἡμιθανής, half dead. ⁷ τυγχάνω, obtain, happen. ⁸ συγκυρία, ας, ἡ, coincidence, chance. ⁹ ἱερεύς, έως, ὁ, priest. ¹⁰ ἀντιπαρέρχομαι, pass by on the opposite side. ¹¹ ὁμοίως, likewise, in like manner. ¹² Λευΐτης, ου, ὁ, Levite. ¹³ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. ¹⁴ ὁδεύω, go, travel. ¹⁵ σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ¹⁶ καταδέω, bind up, bandage. ¹⁷ τραῦμα, τος, τό, wound. ¹⁸ ἐπιχέω, pour over, pour on. ¹⁹ ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ²⁰ οἶνος, ου, ὁ, wine. ²¹ ἐπιβιβάζω, put on, place upon. ²² κτήνος, ους, τό, beast of burden. ²³ πανδοχεῦς, ου, τό, inn. ²⁴ ἐπιμελέομαι, care for, take care of. ²⁵ αὔριον, tomorrow. ²⁶ δηνάριον, ου, ὁ, denarius. ²⁷ πανδοχεύς, έως, ὁ, innkeeper. ²⁸ προσδαπανάω, spend in addition. ²⁹ ἐπανέρχομαι, return, come back again. ³⁰ ἀποδίδωμι, give back, pay. ³¹ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ³² ἐμπίπτω, fall into, fall in. ³³ ἔλεος, ους, ὁ, pity, mercy.

Κατὰ Λουκᾶν 10:38 Byzantine NT

'Έγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτούς, καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην 38 τινά: γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα² ὑπεδέξατο³ αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. Καὶ τῆδε⁴ ἦν ἀδελφὴ⁵ καλουμένη Μαρία, ἢ καὶ 39 παρακαθίσασα⁶ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ. Ἡ δὲ Μάρθα² περιεσπᾶτο⁻ περὶ πολλὴν διακονίαν: 40 ἐπιστᾶσα² δὲ εἶπεν, Κύριε, οὐ μέλει¹⁰ σοι ὅτι ἡ ἀδελφή⁻ μου μόνην με κατέλειπεν¹¹ διακονεῖν;² Εἰπὲ οὖν αὐτῆ ἵνα μοι συναντιλάβηται.¹³ Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῆ ὁ Ἰησοῦς, Μάρθα,² 41 Μάρθα,² μεριμνᾶς¹⁴ καὶ τυρβάζη¹⁵ περὶ πολλά: ἑνὸς δέ ἐστιν 42 χρεία:¹⁶ Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα¹⁻ ἐξελέξατο,¹⁵ ἤτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται¹ց ἀπ' αὐτῆς.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς 11 ἐπαύσατο,²⁰ εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, "Όταν προσεύχησθε, λέγετε, 2 Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀγιασθήτω²¹ τὸ ὄνομά σου. Ἑλθέτω ἡ βασιλεία σου. Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον²² δίδου ἡμῖν τὸ 3

¹ κώμη, ης, ή, village. ² Μάρθα, ας, ή, Martha. ³ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ⁴ ὅδε, this (here), this here. ⁵ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ⁶ παρακαθίζω, sit down beside. ⁷ περισπάω, distract, trouble greatly. ⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁰ μέλει, it is a care, it concerns. ¹¹ καταλείπω, leave, leave behind. ¹² διακονέω, serve, minister. ¹³ συναντιλαμβάνομαι, help, assist. ¹⁴ μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹⁵ τυρβάζω, agitate or disturb in mind. ¹⁶ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹⁷ μερίς, ίδος, ἡ, part, portion. ¹⁸ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁹ ἀφαιρέω, take away, smite off. ²⁰ παύω, cause to cease. ²¹ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ²² ἐπιούσιος, for today, daily.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 11:4

καθ' ἡμέραν. Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ 4 ἀφίεμεν παντὶ ὀφείλοντι¹ ἡμῖν. Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς² ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,³ ἀλλὰ ῥῦσαι⁴ ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται 5 πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου, καὶ εἴπῃ αὐτῷ, Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, ἐπειδὴ ὁ φίλος ὁ παρεγένετο ἐξ όδοῦ πρός με, καὶ οὐκ 6 ἔχω δ παραθήσω 10 αὐτῷ: κἀκεῖνος 11 ἔσωθεν 12 ἀποκριθεὶς εἴπη, 7Μή μοι κόπους 13 πάρεχε: 14 ἤδη ἡ θύρα 15 κέκλεισται, 16 καὶ τὰ παιδία μου μετ' έμοῦ εἰς τὴν κοίτην 17 εἰσίν: οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστάς, διὰ τὸ 8 εἶναι αὐτοῦ φίλον, διά γε¹8 τὴν ἀναίδειαν¹9 αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσον χρήζει. 20 Κάγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν: 9 ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε: κρούετε, $^{^{21}}$ καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Πᾶς γὰρ 10 ό αἰτῶν λαμβάνει: καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει: καὶ τῷ κρούοντι²1 ανοιγήσεται. Τίνα δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υίὸς ἄρτον, μὴ 11 λίθον ἐπιδώσει²² αὐτῷ; "Η καὶ ἰχθύν, 23 μὴ ἀντὶ 14 ἰχθύος 23 ὄφιν 25 σκορπίον; 27 Εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα 28 13

¹ ὀφείλω, owe, ought. ² εἰσφέρω, carry inward, bring in. ³πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ⁴ ῥύομαι, rescue, save. ⁵ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ⁶ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ⊓ χράω, lend. ፆ ἐπειδή, since, because. ⁿ παραγίνομαι, come, arrive. ¹¹ παρατίθημι, set before, entrust. ¹¹ κὰκεῖνος, and he, and she. ¹² ἔσωθεν, from within, within. ¹³ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁴ παρέχω, offer, afford. ¹⁵ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁶ κλείω, shut, shut up. ¹ⁿ κοίτη, ης, ἡ, bed, sexual promiscuity. ¹ፆ γέ, indeed, at least. ¹⁰ ἀναίδεια, ας, ἡ, shamelessness, shameless persistence. ²⁰ χρήζω, need, have need of. ²¹ κρούω, knock, strike. ²² ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ²³ ἰχθύς, ύος, ὁ, fish. ²⁴ ἀντί, instead of, in place of. ²⁵ ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ²⁶ ϣἱον, οῦ, τό, egg. ²⁷ σκορπίος, ου, ὁ, scorpion. ²ፆ δόμα, τος, τό, present, gift.

Κατὰ Λουκᾶν 11:14 Byzantine NT

άγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἄγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν;

Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν. Ἐγένετο δέ, τοῦ 14 δαιμονίου έξελθόντος, έλάλησεν ὁ κωφός: καὶ έθαύμασαν οί ὄχλοι. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον, Ἐν Βεελζεβοὺλ⁴ ἄρχοντι⁵ τῶν 15 δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. Έτεροι δὲ πειράζοντες 16 σημείον παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ. Αὐτὸς δὲ εἰδώς αὐτῶν 17 τὰ διανοήματα 7 εἶπεν αὐτοῖς, Π ᾶσα βασιλεία ἐ ϕ ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα 8 ἐρημοῦται: καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον, πίπτει. Εἰ δὲ καὶ 18 ό Σατανᾶς 10 ἐφ' ἐαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; "Ότι λέγετε, Έν Βεελζεβοὺλ⁴ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. 19 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ⁴ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; Δ ιὰ τοῦτο κριταί 11 ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται. Εἰ δὲ 20 έν δακτύλω 22 θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα 33 ἔφθασεν 44 ἐφ' ύμᾶς ή βασιλεία τοῦ θεοῦ. "Όταν ὁ ἰσχυρὸς" καθωπλισμένος 21 φυλάσση 17 τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν 18 ἐν εἰρήνη ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ: ἐπὰν 19 δὲ ὁ ἰσχυρότερος 15 αὐτοῦ ἐπελθὼν 20 νικήση 21 αὐτόν, 22 τὴν πανοπλίαν 22 αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ἡ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα 23

¹πόσος, how many? how great? ²κωφός, deaf, dumb. ³θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁴Βεελζεβούλ, ό, Beelzebul. ⁵ἄρχων, οντος, ό, ruler, prince. ⁶πειράζω, test, tempt. ⁷διανόημα, τος, τό, thought, reasoning. ⁸διαμερίζω, divide, distribute. ⁹ἐρημόω, destroy, strip. ¹⁰ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ¹¹κριτής, ου, ὁ, judge. ¹²δάκτυλος, ου, ὁ, finger. ¹³ἄρα, so, then. ¹⁴φθάνω, come before another, anticipate. ¹⁵ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁶καθοπλίζω, arm oneself fully, arm completely. ¹⁷φυλάσσω, guard, keep. ¹⁸αὐλή, ῆς, ἡ, courtyard, enclosed open space. ¹⁹ἐπάν, when, as soon as. ²⁰ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ²¹νικάω, overcome, conquer. ²²πανοπλία, ας, ἡ, full armor, complete armor. ²³σκῦλον, ου, τό, booty, spoils.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 11:23

αὐτοῦ διαδίδωσιν. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστιν: καὶ ὁ μὴ 23 συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. Ὁταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα 24 ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων, ζητοῦν ἀνάπαυσιν: καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει, Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ 25 κεκοσμημένον. Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἐπτὰ ἔτερα 26 πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ ἐλθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ: καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων.

Έγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα, ἐπάρασά¹⁴ τις γυνὴ φωνὴν ἐκ 27 τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ, Μακαρία ἡ κοιλία¹⁵ ἡ βαστάσασά¹⁶ σε, καὶ μαστοὶ¹⁷ οῦς ἐθήλασας.¹⁸ Αὐτὸς δὲ εἶπεν, Μενοῦνγε¹⁹ 28 μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες²⁰ αὐτόν.

Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων²¹ ἤρξατο λέγειν, Ἡ γενεὰ²² αὕτη 29 πονηρά ἐστιν: σημεῖον ἐπιζητεῖ,²³ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῆ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ²⁴ τοῦ προφήτου. Καθὼς γὰρ ἐγένετο 30 Ἰωνᾶς²⁴ σημεῖον τοῖς Νινευΐταις,²⁵ οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ

¹ διαδίδωμι, distribute, give. ² σκορπίζω, scatter, disperse. ³ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁴ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁵ ἄνυδρος, waterless, dry. ⁶ ἀνάπαυσις, εως, ἡ, cessation, rest. ⁷ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁸ ὅθεν, from where, from which. ⁹ σαρόω, sweep, sweep using a broom. ¹⁰ κοσμέω, adorn, put into order. ¹¹ παραλαμβάνω, receive, take. ¹² κατοικέω, inhabit, dwell. ¹³ χείρων, worse. ¹⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁵ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ¹⁶ βαστάζω, bear, carry. ¹⁷ μαστός, οῦ, ὁ, breast, nipple. ¹⁸ θηλάζω, suckle, nurse. ¹⁹ μενοῦνγε, on the contrary, indeed. ²⁰ φυλάσσω, guard, keep. ²¹ ἐπαθροίζω, gather together, crowd upon. ²² γενεά, ᾶς, ἡ, generation. ²³ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²⁴ Ἰωνᾶς, ᾶ, ὁ, Jonah. ²⁵ Νινευίτης, ου, ὁ, Ninevite.

Κατὰ Λουκᾶν 11:31 Byzantine NT

ἀνθρώπου τῆ γενεᾳ¹ ταύτη. Βασίλισσα² νότου³ ἐγερθήσεται ἐν τῆ 31 κρίσει⁴ μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς¹ ταύτης, καὶ κατακρινεῖ⁵ αὐτούς: ὅτι ἡλθεν ἐκ τῶν περάτων⁶ τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος,⁵ καὶ ἰδού, πλεῖον Σολομῶνος δόδε. Ἄνδρες Νινευΐ⁵ 32 ἀναστήσονται ἐν τῆ κρίσει⁴ μετὰ τῆς γενεᾶς¹ ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν⁵ αὐτήν: ὅτι μετενόησαν² εἰς τὸ κήρυγμα¹⁰ Ἰωνᾶ,¹¹ καὶ ἰδού, πλεῖον Ἰωνᾶ¹¹ ὧδε.

Οὐδεὶς δὲ λύχνον¹² ἄψας¹³ εἰς κρύπτην¹⁴ τίθησιν, οὐδὲ ὑπὸ τὸν 33 μόδιον,¹⁵ ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν,¹6 ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι¹7 τὸ φέγγος¹8 βλέπωσιν. Ὁ λύχνος¹² τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός: 34 ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς¹9 ἦ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν²0 ἐστιν: ἐπὰν²¹ δὲ πονηρὸς ἦ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.²² Σκόπει²³ οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος²⁴ ἐστίν. Εἰ 35 οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν,²0 μὴ ἔχον τι μέρος²5 σκοτεινόν,²2 ἔσται φωτεινὸν ὁ δλον, ὡς ὅταν ὁ λύχνος¹² τῆ ἀστραπῆ²6 φωτίζη²7 σε.

 $^{^1}$ γενεά, ᾶς, ἡ, generation. 2 βασίλισσα, ης, ἡ, queen. 3 νότος, ου, ὁ, south wind, south. 4 κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. 5 κατακρίνω, condemn. 6 πέρας, ατος, τό, limit, end. 7 Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. 8 Νινευΐ, ἡ, Nineveh. 9 μετανοέω, repent, change my mind. 10 κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. 11 Ίωνᾶς, ᾶ, ὁ, Jonah. 12 λύχνος, ου, ὁ, lamp, lantern. 13 ἄπτω, touch, kindle. 14 κρύπτη, ης, ἡ, dark and hidden place, cellar. 15 μόδιος, ου, ὁ, dry measure. 16 λυχνία, ας, ἡ, lampstand. 17 εἰσπορεύομαι, enter, journey into. 18 φέγγγος, ους, τό, light, brightness. 19 ἀπλοῦς, simple, single. 20 φωτεινός, bright, full of light. 21 ἐπάν, when, as soon as. 22 σκοτεινός, dark, full of darkness. 23 σκοπέω, look at, contemplate. 24 σκότος, ους, τό, darkness. 25 μέρος, ους, τό, part, portion. 26 ἀστραπή, ῆς, ἡ, lightning, brightness. 27 φωτίζω, give light, enlighten.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 11:37

Έν δὲ τῷ λαλῆσαι, ἠρώτα αὐτὸν Φαρισαῖός τις ὅπως ἀριστήση¹ 37 παρ' αὐτῷ: εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν.² Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν 38 ἐθαύμασεν³ ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ⁴ τοῦ ἀρίστου.⁵ Εἶπεν 39 δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν, Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν⁶ τοῦ ποτηρίου⁻ καὶ τοῦ πίνακος⁵ καθαρίζετε,² τὸ δὲ ἔσωθεν¹⁰ ὑμῶν γέμει¹¹ ἀρπαγῆς¹² καὶ πονηρίας.¹³ Ἄφρονες,¹⁴ οὐχ ὁ ποιήσας τὸ 40 ἔξωθεν⁶ καὶ τὸ ἔσωθεν¹⁰ ἐποίησεν; Πλὴν¹⁵ τὰ ἐνόντα¹⁶ δότε 41 ἐλεημοσύνην:¹⁻ καὶ ἰδού, πάντα καθαρὰ¹⁵ ὑμῖν ἐστιν.

'Αλλ' οὐαὶ¹⁹ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε²⁰ τὸ ἡδύοσμον²¹ 42 καὶ τὸ πήγανον²² καὶ πᾶν λάχανον,²³ καὶ παρέρχεσθε²⁴ τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ: ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα²⁶ μὴ ἀφιέναι. Οὐαὶ¹⁹ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν 43 πρωτοκαθεδρίαν²⁷ ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς²⁸ ἐν ταῖς ἀγοραῖς.²⁹ Οὐαὶ¹⁹ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, 44 ὑποκριταί,³⁰ ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα³¹ τὰ ἄδηλα,³² καὶ οἱ ἄνθρωποι περιπατοῦντες ἐπάνω³³ οὐκ οἴδασιν.

¹ἀριστάω, have breakfast, eat a meal. ²ἀναπίπτω, recline, lie down. ³θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁴πρό, before (gen), before. ⁵ ἄριστον, ου, τό, breakfast. ⁶ἔξωθεν, from without, outside (gen). ⁷ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁵πίναξ, ακος, ή, board, dish. 9 καθαρίζω, cleanse, make clean. ¹⁰ἔσωθεν, from within, within. ¹¹ γέμω, fill, am full of. ¹² ἀρπαγή, ῆς, ἡ, plunder, robbery. ¹³πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness. ¹⁴ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁵πλήν, however, but. ¹⁶ἔνειμι, be in, within. ¹⁷ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁵ καθαρός, clean, pure. ¹⁰ οὐαί, woe! alas! woe! ²⁰ ἀποδεκατόω, tithe, collect a tithe. ²¹ ἡδύοσμον, ου, τό, mint, peppermint. ²² πήγανον, ου, τό, rue, plant used for flavoring food. ²³ λάχανον, ου, τό, garden herb, vegetable. ²⁴παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁵ κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ²⁶ κἀκεῖνος, and he, and she. ²⁻ πρωτοκαθεδρία, ας, ἡ, chief seat, seat of honor. ²⁵ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ²⁰ ἀγορά, ᾶς, ἡ, marketplace, place of assembly. ³⁰ ὑποκριτής, οῦ, ὁ, hypocrite, pretender. ³¹ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ³² ἄδηλος, unseen, indistinct. ³³ ἐπάνω, above, over (gen).

Κατὰ Λουκᾶν 11:45 Byzantine NT

Άποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα 45 λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. 2 2 δὲ εἶπεν, Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς 1 46 οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. 47 Οὐαὶ 3 ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε 2 τὰ μνημεῖα 10 τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες ύμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. Ἄρα 11 μαρτυρεῖτε καὶ 48 συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν: ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε $^{^{3}}$ αὐτῶν τὰ μνημεῖα. $^{^{10}}$ 49 Δ ιὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν, Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ ἐκδιώξουσιν: 13 ἴνα ἐκζητηθ $\mathring{\eta}^{14}$ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ 50έκχυνόμενον 15 ἀπὸ καταβολῆς 16 κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς 17 ταύτης, ἀπὸ τοῦ αἴματος Ἄβελ ἕως τοῦ αἴματος Ζαγαρίου¹⁸ τοῦ 51 άπολομένου μεταξύ 19 τοῦ θυσιαστηρίου 20 καὶ τοῦ οἴκου. Ναί, 21 λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται 14 ἀπὸ τῆς γενεᾶς 17 ταύτης. Οὐαι 3 ὑμῖν 52 τοῖς νομικοῖς, 1 ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα 22 τῆς γνώσεως: 23 αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθετε, καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. $^{^{24}}$

¹ νομικός, pertaining to the law. ² ὑβρίζω, mistreat, insult. ³ οὐαί, woe! alas! woe! ⁴ φορτίζω, load, burden. ⁵ φορτίον, ου, τό, burden, load. ⁶ δυσβάστακτος, hard to bear, difficult to carry. ⁻ δάκτυλος, ου, ὁ, finger. ⁶ προσψαύω, touch, touch lightly. ⁰ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁰ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ¹¹ ἄρα, so, then. ¹² συνευδοκέω, consent, approve. ¹³ ἐκδιώκω, drive out, persecute harshly. ¹⁴ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹⁵ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁶ καταβολή, ῆς, ἡ, foundation, depositing. ¹⁻ γενεά, ᾶς, ἡ, generation. ¹᾽ Ζαχαρίας, ου, ὁ, Zacharias, Zechariah. ¹ゥ μεταξύ, between, after. ²⁰ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ²¹ ναί, yes, truly. ²² κλείς, κλειδός, ἡ, key. ²³ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²⁴ κωλύω, forbid, hinder.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 11:53

Λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα πρὸς αὐτούς, ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ 53 οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς¹ ἐνέχειν,² καὶ ἀποστοματίζειν³ αὐτὸν περὶ πλειόνων, ἐνεδρεύοντες⁴ αὐτόν, ζητοῦντες θηρεῦσαί⁵ τι ἐκ τοῦ 54 στόματος αὐτοῦ, ἵνα κατηγορήσωσιν⁶ αὐτοῦ.

Έν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὅχλου, ὥστε 12 καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον, Προσέχετε ὁ ἐαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἤτις ἐστὶν ὑπόκρισις. ἐΟὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐ ἐστὶν ὁ οὐκ 2 ἀποκαλυφθήσεται, ἁ καὶ κρυπτὸν ὁ οὐ γνωσθήσεται. ἀνθ ὁ οῦς ὁ σοὰ ἐν τῆ σκοτία ἔτατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται: καὶ ὁ πρὸς τὸ οὖς ἑ ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων. ὁ Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ 4 τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. Ὑποδείξω ὁ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε: 5 φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἐξουσίαν ἔχοντα ἐμβαλεῖν ἐ εἰς τὴν γέενναν: ναί, ὁ λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. Οὐχὶ πέντε ο στρουθία πωλεῖται ὁ ἀσσαρίων ὁ δύο; Καὶ εν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν

¹ δεινῶς, terribly, vehemently. ² ἐνέχω, have a grudge against, be subject to. ³ ἀποστοματίζω, question closely, interrogate. ⁴ ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ⁵ θηρεύω, hunt, catch. ⁶ κατηγορέω, accuse, charge. ⁷ ἐπισυνάγω, gather, gather together. ⁸ μυριάς, άδος, ή, ten thousand, myriad. ⁹ καταπατέω, trample under foot. ¹⁰ προσέχω, take head of, attend to. ¹¹ ζύμη, ης, ή, leaven, ferment. ¹² ὑπόκρισις, εως, ή, hypocrisy. ¹³ συγκαλύπτω, conceal, cover up. ¹⁴ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁵ κρυπτός, hidden, secret. ¹⁶ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁷ σκοτία, ας, ή, darkness. ¹⁸ οὖς, ους, τό, ear. ¹⁹ ταμεῖον, ου, τό, inner room, storeroom. ²⁰ δῶμα, τος, τό, house, housetop. ²¹ φίλος, ου, ό, loving, friend. ²² περισσός, excessive, abundant. ²³ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ²⁴ ἐμβάλλω, throw, cast. ²⁵ γέεννα, ης, ή, gehenna, Gehenna. ²⁶ ναί, yes, truly. ²⁷ πέντε, five, 5. ²⁸ στρουθίον, ου, τό, sparrow, small bird. ²⁹ πωλέω, sell. ³⁰ ἀσσάριον, ου, τό, assarion.

Κατὰ Λουκᾶν 12:7 Byzantine NT

ἐπιλελησμένον¹ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες² τῆς 7 κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται.³ Μὴ οὖν φοβεῖσθε: πολλῶν στρουθίων⁴ διαφέρετε.⁵ Λέγω δὲ ὑμῖν, Πᾶς ὅς ἄν ὁμολογήσῃ⁶ ἐν 8 ἐμοὶ ἔμπροσθεν⁻ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει⁶ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν⁻ τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ: ὁ δὲ 9 ἀρνησάμενός⁵ με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται² ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. Καὶ πᾶς ὅς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν 10 υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ: τῷ δὲ εἰς τὸ ἄγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι¹ο οὐκ ἀφεθήσεται. Ὅταν δὲ προσφέρωσιν¹ 11 ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνᾶτε¹² πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε,¹³ ἢ τί εἴπητε: τὸ γὰρ ἄγιον 12 πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῆ τῆ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰπεῖν.

Εἶπεν δέ τις αὐτῷ ἐκ τοῦ ὅχλου, Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου 13 μερίσασθαι¹⁴ μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν.¹⁵ Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, 14 Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν¹⁶ δικαστὴν¹⁻ ἢ μεριστὴν¹⁶ ἐφ' ὑμᾶς; 15 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε¹ゥ ἀπὸ τῆς πλεονεξίας:²⁰ ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν²¹ τινὶ ἡ ζωὴ αὐτῷ ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτούς, 16

¹ ἐπιλανθάνομαι, forget, neglect. ² θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ³ ἀριθμέω, number, count. ⁴ στρουθίον, ου, τό, sparrow, small bird. ⁵ διαφέρω, differ, carry through. ⁴ ὁμολογέω, confess, profess. ⁻ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ⁵ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ⁴ ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ¹¹ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹¹ προσφέρω, bring to, offer. ¹² μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹³ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁴ μερίζω, divide, part. ¹⁵ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁶ καθίστημι, set, constitute. ¹⁻ δικαστής, οῦ, ὁ, judge. ¹⁵ μεριστής, οῦ, ὁ, divider, arbitrator. ¹⁰ φυλάσσω, guard, keep. ²⁰ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ²¹ περισσεύω, abound, be rich.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 12:17

λέγων, Άνθρώπου τινὸς πλουσίου¹ εὐφόρησεν² ἡ χώρα:³ καὶ 17 διελογίζετο⁴ ἐν ἐαυτῷ λέγων, Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ⁵ συνάξω τοὺς καρπούς μου; Καὶ εἶπεν, Τοῦτο ποιήσω: καθελῶ⁶ 18 μου τὰς ἀποθήκας,⁻ καὶ μείζονας οἰκοδομήσω,⁵ καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά³ μου καὶ τὰ ἀγαθά μου. Καὶ ἐρῶ τῆ ψυχῆ 19 μου, Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα¹⁰ εἰς ἔτη¹¹ πολλά: ἀναπαύου,¹² φάγε, πίε, εὐφραίνου.¹³ Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός, Ἄφρον, 20 ταύτῃ τῆ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν¹⁵ ἀπὸ σοῦ: ἃ δὲ ἡτοίμασας,¹⁶ τίνι ἔσται; Οὕτως ὁ θησαυρίζων¹⁻ ἑαυτῷ, καὶ μὴ εἰς 21 θεὸν πλουτῶν.¹8

Είπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, μὴ 22 μεριμνᾶτε¹⁹ τῆ ψυχῆ ὑμῶν, τί φάγητε: μηδὲ τῷ σώματι, τί ἐνδύσησθε.²⁰ Ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς,²¹ καὶ τὸ σῶμα 23 τοῦ ἐνδύματος.²² Κατανοήσατε²³ τοὺς κόρακας,²⁴ ὅτι οὐ 24 σπείρουσιν, οὐδὲ θερίζουσιν,²⁵ οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον²⁶ οὐδὲ ἀποθήκη,⁷ καὶ ὁ θεὸς τρέφει²⁷ αὐτούς: πόσῳ²⁸ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε²⁹ τῶν πετεινῶν;³⁰ Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν¹⁹ δύναται 25

¹ πλούσιος, rich. ² εὐφορέω, bear good crops, be fruitful. ³ χώρα, ας, ή, land, region. ⁴ διαλογίζομαι, debate, reason. ⁵ ποῦ, where?. ⁶ καθαιρέω, take down, pull down. ⁷ ἀποθήκη, ης, ή, storehouse, barn. ⁸ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁹ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ¹⁰ κεῖμαι, lie, be laid. ¹¹ ἔτος, ους, τό, year. ¹² ἀναπαύω, refresh, take rest. ¹³ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁴ ἄφρων, foolish, senseless. ¹⁵ ἀπαιτέω, ask for, demand. ¹⁶ έτοιμάζω, prepare, make ready. ¹⁷ θησανρίζω, lay up, store up. ¹⁸ πλουτέω, be rich, become rich. ¹⁹ μεριμνάω, be anxious, distracted. ²⁰ ἐνδύω, put on, clothe. ²¹ τροφή, ῆς, ή, food, nourishment. ²² ἔνδυμα, τος, τό, apparel (esp. the outer robe). ²³ κατανοέω, observe, understand. ²⁴ κόραξ, ακος, ό, crow, raven. ²⁵ θερίζω, reap, gather. ²⁶ ταμεῖον, ου, τό, inner room, storeroom. ²⁷ τρέφω, make to grow, nourish. ²⁸ πόσος, how many? how great? ²⁹ διαφέρω, differ, carry through. ³⁰ πετεινόν, ου, τό, bird.

Κατὰ Λουκᾶν 12:26 Byzantine NT

προσθεῖναι έπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ένα; Εἰ οὖν οὔτε 26τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; 27 δύνασθε, Κατανοήσατε τὰ κρίνα πῶς αὐξάνει: οὐ κοπιᾶ, οὐδὲ νήθει: 10 λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν 11 ἐν πάση τῆ δόξη αὐτοῦ περιεβάλετο 12 ώς ξν τούτων. Εἰ δὲ τὸν χόρτον 13 ἐν τῷ ἀγρῷ 14 28 σήμερον 5 οντα, καὶ αὔριον 6 εἰς κλίβανον 7 βαλλόμενον, ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, 18 πόσ $\omega^{^{19}}$ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 20 Καὶ 29 ύμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε, ἢ τί πίητε: καὶ μὴ μετεωρίζεσθε. 30 $ext{Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητεῖ:} ὑμῶν δὲ ὁ$ πατήρ οἶδεν ὅτι χρήζετε 23 τούτων. Πλην 24 ζητεῖτε την βασιλείαν 31 τοῦ θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. Μὴ φοβοῦ, τὸ 32 μικρὸν 25 ποίμνιον: 26 ὅτι εὐδόκησεν 27 ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. Πωλήσατε 28 τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε 33 έλεημοσύνην. 29 Ποιήσατε ξαυτοῖς βαλάντια 30 μὴ παλαιούμενα, 31 θησαυρὸν 32 ἀνέκλειπτον 33 ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης 34 οὐκ έγγίζει, 35 οὐδὲ σὴς 36 διαφθείρει: 37 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς 32 34 ύμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.

¹προστίθημι, add, add to. ² ήλικία, ας, ή, maturity, age. ³ πῆχυς, εως, ό, cubit. ⁴ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁵ μεριμνάω, be anxious, distracted. ⁶κατανοέω, observe, understand. ⁷κρίνον, ου, τό, lily. ⁸ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁹κοπιάω, toil, labor. ¹⁰ νήθω, spin. ¹¹ Σολομών, ωνος, ό, Solomon. ¹²περιβάλλω, put around, clothe. ¹³χόρτος, ου, ό, grass, hay. ¹⁴ἀγρός, ου, ό, field, farm. ¹⁵ σήμερον, today, now. ¹⁶ αὖριον, tomorrow. ¹⁷ κλίβανος, ου, ό, oven, furnace. ¹⁸ ἀμφιέννυμι, clothe, dress. ¹⁹ πόσος, how many? how great? ²⁰ ὀλιγόπιστος, of little faith. ²¹ μετεωρίζομαι, be anxious, worried. ²² ἐπιζητέω, seek for, seek after. ²³χρήζω, need, have need of. ²⁴ πλήν, however, but. ²⁵ μικρός, small, little. ²⁶ ποίμνιον, ου, τό, flock, little flock. ²⁷ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁸ πωλέω, sell. ²⁹ ἐλεημοσύνη, ης, ή, alms, alms-giving. ³⁰ βαλλάντιον, ου, τό, purse, money bag. ³¹ παλαιόω, make or become old, obsolete. ³² θησαυρός, οῦ, ό, storehouse, treasure. ³³ ἀνέκλειπτος, unfailing, inexhaustible. ³⁴ κλέπτης, ου, ό, thief. ³⁵ ἐγγίζω, come near, approach. ³⁶ σής, σητός, ό, moth. ³⁷ διαφθείρω, destroy utterly, spoil.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 12:35

"Εστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες¹ περιεζωσμέναι,² καὶ οἱ λύχνοι³ 35 καιόμενοι:⁴ καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι⁵ ἀνθρώποις προσδεχομένοις⁶ τὸν 36 κύριον ἑαυτῶν, πότε⁻ ἀναλύση⁵ ἐκ τῶν γάμων,᾽ ἵνα, ἐλθόντος καὶ κρούσαντος,¹⁰ εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. Μακάριοι οἱ δοῦλοι 37 ἐκεῖνοι, οὑς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας:¹¹ ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται² καὶ ἀνακλινεῖ¹² αὐτούς, καὶ παρελθὼν¹³ διακονήσει¹⁴ αὐτοῖς. Καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ¹⁵ φυλακῇ,¹⁶ καὶ 38 ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ¹⁶ ἔλθῃ, καὶ εὕρῃ οὕτως,¹⁻ μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης¹ѕ 39 ποίᾳ¹⁵ ὥρᾳ ὁ κλέπτης²⁰ ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν¹¹ ἄν, καὶ οὐκ ἄν ἀφῆκεν διορυγῆναι²¹ τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε 40 ἔτοιμοι:²² ὅτι ῇ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται.

Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην 41 λέγεις, ἢ καὶ πρὸς πάντας; Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, Τίς ἄρα²³ ἐστὶν ὁ 42 πιστὸς οἰκονόμος²⁴ καὶ φρόνιμος,²⁵ ὃν καταστήσει²⁴ ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας²7 αὐτοῦ, τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;²8 43 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει

¹ δσφύς, ύος, ή, waist, hip. ² περιζώννυμι, gird, gird round. ³ λύχνος, ου, ό, lamp, lantern. ⁴ καίω, burn, ignite. ⁵ ὅμοιος, like, similar. ⁶ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁷ πότε, when? at what time? ⁸ ἀναλύω, loose, depart. ⁹ γάμος, ου, ό, marriage, wedding. ¹⁰ κρούω, knock, strike. ¹¹ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹² ἀνακλίνω, lay upon, lay down. ¹³ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹⁴ διακονέω, serve, minister. ¹⁵ δεύτερος, second. ¹⁶ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ¹⁷ οὕτως, thus, so. ¹⁸ οἰκοδεσπότης, ου, ὁ, householder, head of a household. ¹⁹ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ²⁰ κλέπτης, ου, ὁ, thief. ²¹ διορύσσω, break through, break in. ²² ἔτοιμος, ready, prepared. ²³ ἄρα, so? (introduces a question). ²⁴ οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ²⁵ φρόνιμος, prudent, wise. ²⁶ καθίστημι, set, constitute. ²⁷ θεραπεία, ας, ἡ, treatment, healing. ²⁸ σιτομέτριον, ου, τό, food allowance, ration.

Κατὰ Λουκᾶν 12:44 Byzantine NT

ποιούντα ούτως. Άληθως λέγω ύμιν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς 44 ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει² αὐτόν. Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος 45 ἐκεῖνος ἐν τῆ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει³ ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν⁴ τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι: ἣξειδ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν 46 ἡμέρᾳ ἢ οὐ προσδοκᾳ, καὶ ἐν ὥρᾳ ἢ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ, 47 καὶ μὴ ἑτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ, δαρήσεται πολλάς: ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, 48 δαρήσεται ὁλίγας. Παντὶ δὲ ῷ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ: καὶ ῷ παρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν.

Πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; 49
Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἐε ἔως οὖ
τελεσθῆ. Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῆ γῆ; 51
Οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. Εσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ 52

¹ ἀληθῶς, truly, really. ² καθίστημι, set, constitute. ³ χρονίζω, spend or take time, delay. ⁴ τύπτω, smite, beat. ⁵ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁶παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ⁻ μεθύσκω, make drunk. ⁶ ἤκω, have come, am present. ٶ προσδοκάω, wait for, look for. ¹¹⁰ διχοτομέω, cut in two, scourge severely. ¹¹ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹³ ἑτοιμάζω, prepare, make ready. ¹⁴ δέρω, beat, flay. ¹⁵ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁶ πληγή, ῆς, ἡ, blow, wound. ¹² δλίγος, little, few. ¹ፄ παρατίθημι, set before, entrust. ¹⁰ περισσός, excessive, abundant. ²⁰ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ²¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ²² συνέχω, hold fast, oppress. ²³ τελέω, finish, fulfill. ²⁴ παραγίνομαι, come, arrive. ²⁵ διαμερισμός, οῦ, ὁ, division, disunity.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 12:53

νῦν πέντε έν οἴκω ένὶ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσίν, καὶ δύο ἐπὶ τρισίν. Δ ιαμερισθήσεται 2 πατὴρ ἐπὶ υίῷ, καὶ υίὸς ἐπὶ πατρί: 53 μήτηρ ἐπὶ θυγατρί, καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητρί: πενθερά ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς, καὶ νύμφη έπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς. ελεγεν δὲ 54καὶ τοῖς ὄχλοις, "Όταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμών, εὐθέως λέγετε, "Ομβρος' ἔρχεται: καὶ γίνεται οὕτως. 55 Kαὶ ὅταν νότον 10 πνέοντα, 11 λέγετε ὅτι Kαύσων 12 ἔσται: καὶ γίνεται. Ύποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ 56 οἴδατε δοκιμάζειν: 14 τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; 14 57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; Ω ς γὰρ ὑπάγεις μετὰ 58 τοῦ ἀντιδίκου 15 σου ἐπ' ἄρχοντα, 16 ἐν τῆ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν 17 κριτήν, 21 καὶ ὁ κριτής 21 σε παραδῷ τῷ πράκτορι, 22 καὶ ὁ πράκτωρ σε βάλη εἰς φυλακήν. ²³ Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθης ἐκεῖθεν, ²⁴ ἔως οῦ 59 καὶ τὸν ἔσχατον λεπτὸν 25 ἀποδῶς. 26

¹πέντε, five, 5. ²διαμερίζω, divide, distribute. ³θυγάτηρ, τρος, ή, daughter. ⁴πενθερά, ᾶς, ή, mother-in-law. ⁵νύμφη, ης, ή, bride, young woman. ⁶νεφέλη, ης, ή, cloud. ⁷ἀνατέλλω, cause to rise, make to rise. ⁸δυσμή, ῆς, ή, the western region. ⁹δμβρος, ου, ό, shower, thunderstorm. ¹⁰νότος, ου, ό, south wind, south. ¹¹πνέω, blow. ¹²καύσων, ωνος, ό, burning heat, scorching heat. ¹³ ὑποκριτής, οῦ, ό, hypocrite, pretender. ¹⁴δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁵ἀντίδικος, ου, ό, opponent, adversary. ¹⁶ἄρχων, οντος, ό, ruler, prince. ¹⁷ἐργασία, ας, ή, profit, business. ¹⁸ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ¹⁹μήποτε, never, lest perchance. ²⁰κατασύρω, drag (away by force), drag down. ²¹κριτής, ου, ό, judge. ²²πράκτωρ, ορος, ό, bailiff, constable. ²³ φυλακή, ῆς, ή, guard, prison. ²⁴ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁵λεπτόν, τό, small coin, small piece of money. ²⁶ἀποδίδωμι, give back, pay.

Κατὰ Λουκᾶν 13:2 Byzantine NT

 Π αρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ 13 τῶν Γαλιλαίων, δυ τὸ αίμα Πιλάτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ 2 Γαλιλαῖοι οὖτοι άμαρτωλοι παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν; Οὐχί, λέγω ὑμῖν: ἀλλ' ἐὰν 3 μὴ μετανοῆτε, 8 πάντες ώσαύτως 2 ἀπολεῖσθε. 7 Η ἐκεῖνοι οἱ δέκα 10 4 καὶ ὀκτώ, $^{^{11}}$ ἐφ' οθς ἔπεσεν ὁ πύργος $^{^{12}}$ ἐν τῷ Σ ιλωὰμ $^{^{13}}$ καὶ απέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι οὖτοι ὀφειλέται¹⁴ ἐγένοντο παρὰ πάντας ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας έν Ἱερουσαλήμ; Οὐχί, 5 λέγω ὑμῖν: ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, s πάντες ὁμοίως 16 ἀπολεῖσθε. 6 "Ελεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν: Συκῆν¹⁷ εἶγέν τις ἐν τῷ άμπελωνι¹⁸ αὐτοῦ πεφυτευμένην: 19 καὶ ἦλθεν ζητων καρπὸν ἐν αὐτῆ, καὶ οὐχ εὖρεν. Εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, 20 Ἰδού, 7 τρία ἔτη 21 ἔρχομαι ζητών καρπὸν ἐν τῆ συκ $\tilde{\eta}^{17}$ ταύτ $\tilde{\eta}$, καὶ οὐχ εύρίσκω: ἔκκοψον 22 αὐτήν: ἵνα τί καὶ τὴν γῆν καταργε \tilde{i} ; δ δὲ 8 ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ, Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος,²¹ ἕως ὅτου 24 σκάψ ω^{25} περὶ αὐτήν, καὶ βάλω κόπρια: κἂν 26 μὲν 9 ποιήση καρπόν: εἰ δὲ μήγε, 27 εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις 22 αὐτήν.

¹ πάρειμι, be present, have arrived. ² ἀπαγγέλλω, announce, report. ³ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁴ μίγνυμι, mix, mingle. ⁵ θυσία, ας, ή, sacrifice. ⁶ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ⁷ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁸ μετανοέω, repent, change my mind. ⁹ ὡσαύτως, likewise. ¹⁰ δέκα, ten, 10. ¹¹ ὀκτώ, eight, 8. ¹² πύργος, ου, ὁ, tower, fortified structure. ¹³ Σιλωάμ, ὁ, Siloam. ¹⁴ ὀφειλέτης, ου, ὁ, debtor, sinner. ¹⁵ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁶ ὁμοίως, likewise, in like manner. ¹⁷ συκῆ, ῆς, ἡ, fig tree. ¹⁸ ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ¹⁹ φυτεύω, plant. ²⁰ ἀμπελουργός, οῦ, ὁ, vinedresser, gardener. ²¹ ἔτος, ους, τό, year. ²² ἐκκόπτω, cut out, cut off. ²³ καταργέω, make ineffective, abolish. ²⁴ ὅτου, until. ²⁵ σκάπτω, dig. ²⁶ κἄν, and if, even if. ²⁷ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε).

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 13:10

Ήν δὲ διδάσκων ἐν μιᾳ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν: καὶ ἰδού, 10 γυνη ην πνεύμα ἔγουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ην συγκύπτουσα, καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. 12 Ίδων δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν, καὶ εἶπεν αὐτῆ, Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας¹ σου. Καὶ ἐπέθηκεν¹ αὐτῆ τὰς χεῖρας: 13 καὶ παραχρῆμα ο ἀνωρθώθη, ταὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. Ἀποκριθεὶς 14 δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, 12 ἀγανακτῶν 13 ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν έργάζεσθαι: 6 ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, 4 καὶ μὴ τῆ ήμέρα τοῦ σαββάτου. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ κύριος, καὶ εἶπεν, 15 Υποκριταί, το ξκαστος ύμων τῷ σαββάτῷ οὐ λύει τον βοῦν 19 αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον 20 ἀπὸ τῆς Φάτνης, 21 καὶ ἀπαγαγών 22 ποτίζει; 23 16 Ταύτην δέ, θυγατέρα 24 Άβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν 25 ὁ Σατανᾶς, 26 ἰδού, δέκα 3 καὶ ὀκτω 4 ἔτη, 2 οὐκ ἔδει λυθῆναι 18 ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ 27 τούτου τῆ ἡμέρα τοῦ σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, 17 κατησχύνοντο²⁸ πάντες οἱ ἀντικείμενοι²⁹ αὐτῷ: καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις 30 τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.

¹ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ² ἔτος, ους, τό, year. ³ δέκα, ten, 10. ⁴ ὀκτώ, eight, 8. ⁵ συγκύπτω, be bent over, am bent double. ⁶ ἀνακύπτω, straighten up, stand erect. ⁷ παντελής, completely, forever. ⁸ προσφωνέω, call to, summon. ⁹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁰ παραχρήμα, immediately, instantly. ¹¹ ἀνορθόω, restore, strengthen. ¹² ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹³ ἀγανακτέω, be indignant, am angry. ¹⁴ θεραπεύω, heal, care for. ¹⁵ ἕξ, six, 6. ¹⁶ ἐργάζομαι, work, word. ¹⁷ ὑποκριτής, οῦ, ὁ, hypocrite, pretender. ¹⁸ λύω, untie, loose. ¹⁹ βοῦς, ὁ, οx, cow. ²⁰ ὄνος, ου, ὁ, ass, donkey. ²¹ φάτνη, ης, ἡ, manger, stall. ²² ἀπάγω, lead away, lead. ²³ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ²⁴ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²⁵ δέω, bind, tie. ²⁶ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ²⁷ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ²⁸ καταισχύνω, put to shame, shame. ²⁹ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ³⁰ ἔνδοξος, honored, glorious.

Κατὰ Λουκᾶν 13:18 Byzantine NT

"Ελεγεν δέ, Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ; Καὶ τίνι 18 όμοιώσω² αὐτήν; Ὁμοία¹ ἐστὶν κόκκω³ σινάπεως, ⁴ δν λαβων 19 ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἐαυτοῦ: καὶ ηὔξησεν, καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν έν τοῖς κλάδοις 10 αὐτοῦ. Πάλιν εἶπεν, Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν 20 τοῦ θεοῦ; Ὁμοία ἐστὶν ζύμη, το λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς 21 άλεύρου 13 σάτα 14 τρία, ἔως οδ ἐζυμώθη 15 ὅλον. Καὶ διεπορεύετο 16 22 κατὰ πόλεις καὶ κώμας 17 διδάσκων, καὶ πορείαν 18 ποιούμενος εἰς Ίερουσαλήμ. Εἶπεν δέ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; 23 \circ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Άγωνίζεσθε 20 εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς 21 24 πύλης: 22 ότι πολλοί, λέγω ύμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν, καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 23 Άφ' οὖ ἂν ἐγερθῆ ὁ οἰκοδεσπότης 24 καὶ ἀποκλείση 25 την θύραν, 26 καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν 27 την θύραν, 26 λέγοντες, Κύριε, κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν: καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς, πόθεν²8 ἐστέ: τότε ἄρξεσθε λέγειν, Ἐφάγομεν 26 ένωπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις 29 ἡμῶν ἐδίδαξας. 27 Καὶ ἐρεῖ, Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν εδστέ: ἀπόστητε απόστητε έμοῦ πάντες οἱ ἐργάται³¹ τῆς ἀδικίας.³² Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς³³ 28

¹ ὅμοιος, like, similar. ² ὁμοιόω, make like, liken. ³ κόκκος, ου, ὁ, grain, seed. ⁴ σίναπι, εως, τό, mustard plant, mustard. ⁵ κῆπος, ου, ὁ, garden. ⁶ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁷ δένδρον, ου, τό, tree. ⁸ πετεινόν, ου, τό, bird. ⁹ κατασκηνόω, cause to dwell, settle. ¹⁰ κλάδος, ου, ὁ, branch (of a tree), branch. ¹¹ ζύμη, ης, ἡ, leaven, ferment. ¹² ἐγκρύπτω, hide, hide in. ¹³ ἄλευρον, ου, τό, wheat flour, meal. ¹⁴ σάτον, ου, τό, seah (a Hebrew measure). ¹⁵ ζυμόω, leaven, ferment. ¹⁶ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ¹⁷ κώμη, ης, ἡ, village. ¹⁸ πορεία, ας, ἡ, journey, way. ¹⁹ δλίγος, little, few. ²⁰ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ²¹ στενός, narrow. ²² πύλη, ης, ἡ, gate, porch. ²³ ἰσχύω, be strong, able. ²⁴ οἰκοδεσπότης, ου, ὁ, householder, head of a household. ²⁵ ἀποκλείω, close, shut. ²⁶ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²⁷ κρούω, knock, strike. ²⁸ πόθεν, from where? whence. ²⁹ πλατεία, ας, ἡ, street. ³⁰ ἀρίστημι, withdraw, depart. ³¹ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ³² ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ³³ κλαυθμός, οῦ, ὁ, weeping, lamentation.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 13:29

καὶ ὁ βρυγμὸς¹ τῶν ὁδόντων,² ὅταν ὄψησθε Ἡβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῆ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. Καὶ ἥξουσιν³ ἀπὸ ἀνατολῶν⁴ καὶ 29 δυσμῶν,⁵ καὶ βορρᾶ⁶ καὶ νότου,⁻ καὶ ἀνακλιθήσονται⁵ ἐν τῆ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. Καὶ ἰδού, εἰσὶν ἔσχατοι οῦ ἔσονται πρῶτοι, καὶ 30 εἰσὶν πρῶτοι οῦ ἔσονται ἔσχατοι.

Έν αὐτῆ τῆ ἡμέρα προσῆλθόν τινες Φαρισαῖοι, λέγοντες αὐτῷ, 31

"Εξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν," ὅτι Ἡρῷδης¹⁰ θέλει σε
ἀποκτεῖναι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἴπατε τῆ ἀλώπεκι¹¹ 32

ταύτη, Ἰδού, ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις¹² ἐπιτελῶ¹³ σήμερον¹⁴

καὶ αὔριον,¹⁵ καὶ τῆ τρίτη τελειοῦμαι.¹⁴ Πλὴν¹⁻ δεῖ με σήμερον¹⁴

33

καὶ αὔριον¹⁵ καὶ τῆ ἐχομένη πορεύεσθαι: ὅτι οὐκ ἐνδέχεται¹δ προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἱερουσαλήμ. Ἱερουσαλήμ, 34

Τερουσαλήμ, ἡ ἀποκτένουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα¹9

τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις²⁰ ἡθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου, ὂν τρόπον²² ὄρνις²³ τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν²⁴ ὑπὸ τὰς πτέρυγας,²⁵ καὶ οὐκ ἡθελήσατε. Ἰδού, ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν 35

ἔρημος. Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μή με ἴδητε ἔως ἄν ἥξει,³ ὅτε εἴπητε,

¹ βρυγμός, οῦ, ὁ, biting, gnashing of teeth. ² ὁδούς, ὁ, tooth. ³ ἥκω, have come, am present. ⁴ ἀνατολή, ῆς, ἡ, east, dawn. ⁵ δυσμή, ῆς, ἡ, the western region. ⁶ βορρᾶς, ᾶ, ὁ, north, north wind. ⁷ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ⁸ ἀνακλίνω, lay upon, lay down. ⁹ ἐντεῦθεν, hence, on each side. ¹⁰ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹¹ ἀλώπηξ, εκος, ἡ, fox. ¹² ἴασις, εως, ἡ, healing, cure. ¹³ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁴ σήμερον, today, now. ¹⁵ αὕριον, tomorrow. ¹⁶τελειόω, fill, fulfill. ¹⁷ πλήν, however, but. ¹⁸ ἐνδέχομαι, be possible, allow. ¹⁹ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ²⁰ ποσάκις, how often? how often. ²¹ ἐπισυνάγω, gather, gather together. ²² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ²³ ὄρνις, ιθος, ἡ, hen, bird. ²⁴ νοσσία, ᾶς, ἡ, brood, brood of young birds. ²⁵ πτέρυξ, υγος, ἡ, wing.

Κατὰ Λουκᾶν 14:2 Byzantine NT

Εύλογημένος ό έρχόμενος έν όνόματι κυρίου.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων² τῶν 14
Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι³ αὐτόν. Καὶ ἰδού, ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς⁴ 2 ἔμπροσθεν⁵ αὐτοῦ. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς 3 νομικοὺς⁶ καὶ Φαρισαίους, λέγων, Εἰ ἔξεστιν⊓ τῷ σαββάτῳ θεραπεύειν;⁶ Οἱ δὲ ἡσύχασαν.⊓ Καὶ ἐπιλαβόμενος¹⁰ ἰάσατο¹¹ 4 αὐτόν, καὶ ἀπέλυσεν. Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν, Τίνος 5 ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς¹² εἰς φρέαρ¹³ ἐμπεσεῖται,¹⁴ καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει¹⁵ αὐτὸν ἐν τῷ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ οὐκ ἴσχυσαν 6 ἀνταποκριθῆναι¹⁻ αὐτῷ πρὸς ταῦτα.

"Ελεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς 7 πρωτοκλισίας '' ἐξελέγοντο, '' λέγων πρὸς αὐτούς, '' Οταν κληθῆς 8 ὑπό τινος εἰς γάμους, '' μὴ κατακλιθῆς '' εἰς τὴν πρωτοκλισίαν: '' μήποτε '' ἐντιμότερός '' σου ἧ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλθὼν ὁ 9 σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι, Δ ὸς τούτῳ τόπον: καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης '' τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. '' Αλλ' ὅταν κληθῆς, 10

¹ εὐλογέω, bless. ² ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ³ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ⁴ ὑδρωπικός, suffering from dropsy or edema. ⁵ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ⁶ νομικός, pertaining to the law. ⁷ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ⁸ θεραπεύω, heal, care for. ⁹ ἡσυχάζω, be still, be silent. ¹⁰ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹¹ ἰάομαι, heal. ¹² βοῦς, ὁ, οχ, cow. ¹³ φρέαρ, ος, τό, well, pit. ¹⁴ ἐμπίπτω, fall into, fall in. ¹⁵ ἀνασπάω, draw up, pull up. ¹⁶ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁷ ἀνταποκρίνομαι, answer again, contradict. ¹⁸ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹⁹ πρωτοκλισία, ας, ή, chief place. ²⁰ ἐκλέγομαι, choose, elect. ²¹ γάμος, ου, ό, marriage, wedding. ²² κατακλίνω, make to lie down, recline. ²³ μήποτε, never, lest perchance. ²⁴ ἔντιμος, valued, precious. ²⁵ αἰσχύνη, ης, ή, shame. ²⁶ κατέχω, hold back, hold fast.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 14:11

πορευθεὶς ἀνάπεσε¹ εἰς τὸν ἔσχατον τόπον: ἵνα, ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε, εἴπῃ σοι, Φίλε,² προσανάβηθι³ ἀνώτερον:⁴ τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων⁵ σοι. Ὅτι πᾶς ὁ 11 ὑψῶν⁶ ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.6

Έλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν, "Οταν ποιῆς ἄριστον" ἢ 12 δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου, μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου, μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μηδὲ γείτονας πλουσίους: μήποτε μήποτε αὐτοί σε ἀντικαλέσωσιν, καὶ γένηταί σοι ἀνταπόδομα. 13 ἀλλ' ὅταν ποιῆς δοχήν, κάλει πτωχούς, ἀναπήρους, χωλούς, τυφλούς: καὶ μακάριος ἔση, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι: 14 ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῆ ἀναστάσει τῶν δικαίων.

Άκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος, 15 ος φάγεται ἄριστον ἐν τῆ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, 16 Ἄνθρωπός τις ἐποίησεν δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλούς: 17 καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῆ ὥρα τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις, Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά²³ ἐστιν πάντα. Καὶ 18

¹ ἀναπίπτω, recline, lie down. ² φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ³ προσαναβαίνω, go up, move up. ⁴ ἀνώτερον, higher, more honorable place. ⁵ συνανάκειμαι, recline at table with. ⁶ ὑψόω, lift up, exalt. ⁷ ταπεινόω, humble, humiliate. ⁶ ἄριστον, ου, τό, breakfast. ९ δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹¹ φωνέω, call, crow. ¹¹ συγγενής, kindred, relative. ¹² γείτων, ονος, ὁ, neighbor. ¹³ πλούσιος, rich. ¹⁴ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁵ ἀντικαλέω, invite in return. ¹⁶ ἀνταπόδομα, τος, τό, repayment, reward. ¹ኞ δοχή, ῆς, ἡ, reception, banquet. ¹৪ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ¹⁰ ἀνάπηρος, crippled, maimed. ²⁰ χωλός, lame, deprived of a foot. ²¹ ἀνταποδίδωμι, recompense, repay. ²² ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ²³ ἔτοιμος, ready, prepared.

Κατὰ Λουκᾶν 14:19 Byzantine NT

ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι¹ πάντες. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ, 4 Αγρον 2 ἡγόρασα, 3 καὶ ἔγω ἀνάγκην 4 ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν: ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. Καὶ ἔτερος εἶπεν, Ζεύγη βοῶν 19 ήγόρασα 3 πέντε, 7 καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι 8 αὐτά: ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. Καὶ ἔτερος εἶπεν, Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ 20 τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. Καὶ παραγενόμενος 10 ὁ δοῦλος ἐκεῖνος 21 ἀπήγγειλεν τῷ κυρίω αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς 2 δ οἰκοδεσπότης 13 εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ, "Εξελθε ταχέως 14 εἰς τὰς πλατείας 15 καὶ ῥύμας 16 τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς 17 καὶ ἀναπήρους 18 καὶ χωλούς 19 καὶ τυφλούς εἰσάγαγε 20 ὧδε. Καὶ εἶπεν 22 ό δοῦλος, Κύριε, γέγονεν ως ἐπέταξας, 21 καὶ ἔτι τόπος ἐστίν. Καὶ 23 εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον, "Εξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμούς, 22 καὶ ἀνάγκασον 23 εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθ $\tilde{\eta}^{24}$ ὁ οἶκός μου. Λ έγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων 24γεύσεταί 25 μου τοῦ δείπνου. 26 Πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, 27 ὀλίγοι 28 δὲ ἐκλεκτοί. 29

¹παραιτέομαι, make excuse, refuse. ² ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ³ ἀγοράζω, buy. ⁴ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁵ ζεῦγος, ους, τό, yoke, team. ⁶ βοῦς, ὁ, οx, cow. ⁷ πέντε, five, 5. ⁸ δοκιμάζω, prove, approve. ⁹ γαμέω, marry. ¹⁰ παραγίνομαι, come, arrive. ¹¹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹² ὀργίζω, irritate, provoke. ¹³ οἰκοδεσπότης, ου, ὁ, householder, head of a household. ¹⁴ ταχέως, quickly, soon. ¹⁵ πλατεῖα, ας, ἡ, street. ¹⁶ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹⁷ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ¹⁸ ἀνάπηρος, crippled, maimed. ¹⁹ χωλός, lame, deprived of a foot. ²⁰ εἰσάγω, lead in, bring in. ²¹ ἐπιτάσσω, command, give order. ²² φραγμός, οῦ, ὁ, wall, fence. ²³ ἀναγκάζω, force, compel. ²⁴ γεμίζω, fill, load. ²⁵ γεύομαι, taste, experience. ²⁶ δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ²⁷ κλητός, called, summoned. ²⁸ δλίγος, little, few. ²⁹ ἐκλεκτός, chosen, elect.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 14:25

Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί: καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς 25αὐτούς, Εἴ τις ἔρχεται πρός με, καὶ οὐ μισεί τὸν πατέρα αὐτοῦ, 26 καὶ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς άδελφούς, καὶ τὰς άδελφάς, έτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ δύναταί μου μαθητὴς εἶναι. Καὶ ὄστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν ²⁷ αὐτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω 7 μου, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. 28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν, ὁ θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι, οὐχὶ πρῶτον καθίσας 10 ψηφίζει 11 τὴν δαπάνην, 12 εἰ ἔχει τὰ εἰς ἀπαρτισμόν; 13 29 'Ίνα μήποτε, 14 θέντος αὐτοῦ θεμέλιον 15 καὶ μὴ ἰσχύοντος 16 ἐκτελέσαι, 17 πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται ἐμπαίζειν 18 αὐτῷ, 30 λέγοντες, ὅτι Οὖτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν,᾽ καὶ οὐκ ἴσχυσεν 16 ἐκτελέσαι. 17 "Η τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν 19 31 έτέρω βασιλεῖ εἰς πόλεμον 20 οὐχὶ καθίσας 10 πρώτον βουλεύεται 21 εἰ δυνατός 22 ἐστιν ἐν δέκα 23 χιλιάσιν 24 ἀπαντῆσαι 25 τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων²⁴ ἐρχομένω ἐπ' αὐτόν; Εἰ δὲ μήγε, 27 ἔτι πόρρω 28 αὐτοῦ 32 όντος, πρεσβείαν²⁹ ἀποστείλας ἐρωτῷ τὰ πρὸς εἰρήνην. Οὕτως 33 οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ύπάρχουσιν, οὐ δύναταί μου εἶναι μαθητής. Καλὸν τὸ ἄλας: 34

¹ συμπορεύομαι, come together, travel with. ² στρέφω, turn, am converted. ³ μισέω, hate, detest. ⁴ ἀδελφή, ής, ή, sister. ⁵ βαστάζω, bear, carry. ⁶ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ⁷ ὁπίσω, behind, after (gen). ⁸ πύργος, ου, ὁ, tower, fortified structure. ⁹ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁰ καθίζω, seat, sit. ¹¹ ψηφίζω, count up, calculate. ¹² δαπάνη, ης, ή, cost, expense. ¹³ ἀπαρτισμός, οῦ, ὁ, completion, perfection. ¹⁴ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁵ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹⁶ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁷ ἐκτελέω, finish, complete. ¹⁸ ἐμπαίζω, mock. ¹⁹ συμβάλλω, discuss, consider. ²⁰ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ²¹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ²² δυνατός, powerful, possible. ²³ δέκα, ten, 10. ²⁴ χιλιάς, άδος, ή, thousand. ²⁵ ἀπαντάω, meet, encounter. ²⁶ εἴκοσι, twenty, 20. ²⁷ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ²⁸ πόρρω, far (away), far. ²⁹ πρεσβεία, ας, ή, ambassador, embassy. ³⁰ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ³¹ ἄλας, ατος, τό, salt.

Κατὰ Λουκᾶν 14:35 Byzantine NT

δὲ τὸ ἄλας μωρανθῆ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; Οὔτε εἰς γῆν οὔτε 35 εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν: ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω.

^{*}Ήσαν δὲ ἐγγίζοντες ^{*} αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι ^{*} καὶ οἱ ἁμαρτωλοί, ^{*} **15** ἀκούειν αὐτοῦ. Καὶ διεγόγγυζον ¹⁰ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς 2 λέγοντες ὅτι Οὖτος ἁμαρτωλοὺς ^{*} προσδέχεται, ¹¹ καὶ συνεσθίει ¹² αὐτοῖς.

Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων, Τίς 3 ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν¹³ πρόβατα,¹⁴ καὶ ἀπολέσας εν ἐξ αὐτῶν, οὐ καταλείπει¹⁵ τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα¹⁶ ἐν τῆ ἐρήμῳ,¹² καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἔως εὕρῃ αὐτό; Καὶ εὑρὼν 5 ἐπιτίθησιν¹⁶ ἐπὶ τοὺς ὤμους¹⁰ ἑαυτοῦ χαίρων. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν 6 οἶκον, συγκαλεῖ²⁰ τοὺς φίλους²¹ καὶ τοὺς γείτονας,²² λέγων αὐτοῖς, Συγχάρητέ²³ μοι, ὅτι εὖρον τὸ πρόβατόν¹⁴ μου τὸ ἀπολωλός. 7 Λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἔσται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι,²⁴ ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα¹⁶ δικαίοις, οἴτινες οὐ χρείαν²⁵ ἔχουσιν μετανοίας.²⁶

¹ ἄλας, ατος, τό, salt. ² μωραίνω, make foolish, make tasteless. ³ ἀρτύω, season, make salty. ⁴ κοπρία, ας, ἡ, manure pile, manure. ⁵ εὔθετος, useful, fit. ⁶ οὖς, ους, τό, ear. ⁻ ἐγγίζω, come near, approach. 8 τελώνης, ου, ὁ, tax collector, collector of taxes. ९ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ¹ ὁ διαγογγύζω, complain, grumble. ¹ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹ ² συνεσθίω, eat with. ¹ ³ ἐκατόν, hundred, 100. ¹ ⁴ πρόβατον, ου, τό, sheep. ¹ ⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ¹ ⁶ ἐννέα, nine, 9. ¹ ⁻ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹ 8 ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹ ⁵ ὧμος, ου, ὁ, shoulder. ² ο συγκαλέω, call together. ² ¹ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ² ² γείτων, ονος, ὁ, neighbor. ² 3 συγχαίρω, rejoice with. ² ⁴ μετανοέω, repent, change my mind. ² 5 χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ² 6 μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 15:8

"Η τίς γυνὴ δραχμὰς¹ ἔχουσα δέκα,² ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν¹ μίαν, 8 οὐχὶ ἄπτει³ λύχνον,⁴ καὶ σαροῖ⁵ τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς⁶ ἔως ὅτου⁻ εὕρῃ; Καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖται⁶ τὰς φίλας⁶ καὶ τὰς 9 γείτονας,¹⁰ λέγουσα, Συγχάρητέ¹¹ μοι, ὅτι εὖρον τὴν δραχμὴν¹ ἣν ἀπώλεσα. Οὕτως, λέγω ὑμῖν, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων 10 τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἀμαρτωλῷ¹² μετανοοῦντι.¹³

Εἶπεν δέ, Ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς: καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος 11 αὐτῶν τῷ πατρί, Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον 15 μέρος 16 τῆς οὐσίας. 17 Καὶ διεῖλεν 18 αὐτοῖς τὸν βίον. 19 Καὶ μετ' οὐ πολλὰς 13 ἡμέρας συναγαγὼν ἄπαντα 20 ὁ νεώτερος 14 υἱὸς ἀπεδήμησεν 21 εἰς χώραν 22 μακράν, 23 καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν 24 τὴν οὐσίαν 17 αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. 25 Δαπανήσαντος 26 δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς 27 14 ἰσχυρὸς 28 κατὰ τὴν χώραν 22 ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. 29 Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη 30 ἐνὶ τῶν πολιτῶν 31 τῆς 15 χώρας 22 ἐκείνης: καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς 22 αὐτοῦ βόσκειν 33 χοίρους. 34 Καὶ ἐπεθύμει 35 γεμίσαι 36 τὴν κοιλίαν 37 αὐτοῦ 16 ἀπὸ τῶν κερατίων 38 ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι: 34 καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.

¹ δραχμή, ῆς, ἡ, drachma, coin. ² δέκα, ten, 10. ³ ἄπτω, touch, kindle. ⁴λύχνος, ου, ὁ, lamp, lantern. ⁵ σαρόω, sweep, sweep using a broom. ⁶ ἔπιμελῶς, carefully, diligently. ⁷ ὅτου, until. ⁸ συγκαλέω, call together. ⁹ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹⁰ γείτων, ονος, ὁ, neighbor. ¹¹ συγχαίρω, rejoice with. ¹² ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ¹³ μετανοέω, repent, change my mind. ¹⁴ νέος, new, young. ¹⁵ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁶ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁷ οὐσία, ας, ἡ, property, estate. ¹⁸ διαιρέω, distribute, divide. ¹⁹ βίος, ου, ὁ, life, manner of life. ²⁰ ἄπας, each, every. ²¹ ἀποδημέω, go abroad, go on a journey. ²² χώρα, ας, ἡ, land, region. ²³ μακρός, long, far distant. ²⁴ διασκορπίζω, scatter, separate. ²⁵ ἀσώτως, wastefully, recklessly. ²⁶ δαπανάω, spend, spend freely. ²⁷ λιμός, οῦ, ὁ, hunger, famine. ²⁸ ἰσχυρός, strong, mighty. ²⁹ ὑστερέω, lack, need. ³⁰ κολλάω, glue, cleave. ³¹ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ³² ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ³³ βόσκω, feed. ³⁴ χοῖρος, ου, ὁ, swine, pig. ³⁵ ἐπιθυμέω, desire, long for. ³⁶ γεμίζω, fill, load. ³⁷ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ³⁸ κεράτιον, ου, τό, carob pods, husk of the carob.

Κατὰ Λουκᾶν 15:17 Byzantine NT

Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθών εἶπεν, Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου 17περισσεύουσιν 3 ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμ $\tilde{\omega}^4$ ἀπόλλυμαι: ἀναστὰς 18 πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ, ήμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου: καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος $^{^{7}}$ κληθηναι υίός σου: ποίησόν με ώς ἕνα τῶν μισθίων σου. Καὶ 20 αναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν⁸ ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἐσπλαγχνίσθη, 10 καὶ δραμών 11 ἐπέπεσεν 22 ἐπὶ τὸν τράχηλον 33 αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν 14 αὐτόν. Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υίός, Πάτερ, ἥμαρτον 5 εἰς τὸν οὐρανὸν 21 καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι 6 εἰμὶ ἄξιος 7 κληθῆναι υἱός σου. Εἶπεν 22 δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Ἐξενέγκατε $^{^{15}}$ τὴν στολὴν $^{^{16}}$ την πρώτην καὶ ἐνδύσατε το αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν γεῖρα αὐτοῦ, καὶ ὑποδήματα 19 εἰς τοὺς πόδας: καὶ ἐνέγκαντες τὸν 23 μόσχον 20 τὸν σιτευτὸν 21 θύσατε, 22 καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν 23 24 ότι ούτος ὁ υίός μου νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησεν:²⁴ καὶ ἀπολωλως ἦν, καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.23 Ἡν δὲ ὁ υίὸς αὐτοῦ ὁ 25 πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ:25 καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν26 τῆ οἰκία, ἤκουσεν συμφωνίας 27 καὶ χορῶν. 28 Καὶ προσκαλεσάμενος 29 ἕνα 26

¹πόσος, how many? how great? ² μίσθιος, ου, ὁ, day laborer, hired servant. ³περισσεύω, abound, be rich. ⁴λιμός, οῦ, ὁ, hunger, famine. ⁵ ἀμαρτάνω, I sinned. ⁶ οὐκέτι, no longer, no more. ⁷ ἄξιος, worthy, deserving. ⁸ μακράν, far away. ⁹ ἀπέχω, received, obtain. ¹⁰ σπλαγχνίζομαι, have compassion, have pity on. ¹¹ τρέχω, run, exercise myself. ¹² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹³ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ¹⁴ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ¹⁵ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹⁶ στολή, ῆς, ἡ, equipment, apparel. ¹⁷ ἐνδύω, put on, clothe. ¹⁸ δακτύλιος, ου, ὁ, ring, finger ring. ¹⁹ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ²⁰ μόσχος, ου, ὁ, calf. ²¹ σιτευτός, fattened. ²² θύω, sacrifice, kill. ²³ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ²⁴ ἀναζάω, live again, be resurrected. ²⁵ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ²⁶ ἐγγίζω, come near, approach. ²⁷ συμφωνία, ας, ἡ, music, symphony. ²⁸χορός, οῦ, ὁ, choral dance, dancing. ²⁹ προσκαλέω, summon.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 15:27

τῶν παίδων,¹ ἐπυνθάνετο² τί εἴη ταῦτα. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι Ὁ 27 ἀδελφός σου ἤκει:³ καὶ ἔθυσεν⁴ ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον⁵ τὸν σιτευτόν,⁶ ὅτι ὑγιαίνοντα⁻ αὐτὸν ἀπέλαβεν.⁵ Ὠργίσθη² δέ, καὶ 28 οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν: ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρί, Ἰδού, τοσαῦτα¹⁰ ἔτη¹¹ 29 δουλεύω¹² σοι, καὶ οὐδέποτε¹³ ἐντολήν σου παρῆλθον,¹⁴ καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε¹³ ἔδωκας ἔριφον,¹⁵ ἴνα μετὰ τῶν φίλων¹⁶ μου εὐφρανθῶ. Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὖτος ὁ καταφαγών¹ఠ σου τὸν βίον¹⁰ μετὰ 30 πορνῶν²⁰ ἤλθεν, ἔθυσας⁴ αὐτῷ τὸν μόσχον⁵ τὸν σιτευτόν.⁶ Ὁ δὲ 31 εἶπεν αὐτῷ, Τέκνον, σὰ πάντοτε²¹ μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά²² ἐστιν. Εὐφρανθῆναι¹⁻ δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει: ὅτι ὁ ἀδελφός σου 32 οὖτος νεκρὸς ἦν, καὶ ἀνέζησεν:²³ καὶ ἀπολωλὼς ἦν, καὶ εὑρέθη.

"Ελεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, "Ανθρωπός τις ἦν 16 πλούσιος,²⁴ ὃς εἶχεν οἰκονόμον:²⁵ καὶ οὖτος διεβλήθη²⁶ αὐτῷ ὡς διασκορπίζων²⁷ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. Καὶ φωνήσας²⁸ αὐτὸν εἶπεν 2 αὐτῷ, Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος²⁹ τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας³⁰ σου: οὐ γὰρ δυνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν.³¹ Εἶπεν δὲ ἐν 3

¹παῖς, ὁ, male or female child, servant. ²πυνθάνομαι, inquire, ask. ³ ἥκω, have come, am present. ⁴θύω, sacrifice, kill. ⁵μόσχος, ου, ὁ, calf. ⁶ σιτευτός, fattened. ⁷ ὑγιαίνω, be in good health, am well. ⁸ ἀπολαμβάνω, receive from, get back. ⁹ ὀργίζω, irritate, provoke. ¹⁰ τοσοῦτος, so great, so much. ¹¹ ἔτος, ους, τό, year. ¹² δουλεύω, serve, am a slave. ¹³ οὐδέποτε, never. ¹⁴παρέρχομαι, pass by, go by. ¹⁵ ἔριφος, ου, ὁ, young goat, kid. ¹⁶ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹⁷ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁸ κατεσθίω, eat up, devour. ¹⁹ βίος, ου, ὁ, life, manner of life. ²⁰ πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ²¹ πάντοτε, always, at all times. ²² σός, your, yours. ²³ ἀναζάω, live again, be resurrected. ²⁴ πλούσιος, rich. ²⁵ οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ²⁶ διαβάλλω, bring charges, report. ²⁷ διασκορπίζω, scatter, separate. ²⁸ φωνέω, call, crow. ²⁹ ἀποδίδωμι, give back, pay. ³⁰ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ³¹ οἰκονομέω, manage, administer.

Κατὰ Λουκᾶν 16:4 Byzantine NT

έαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν 3 ἀπ' ἐμοῦ; Σκάπτειν 4 οὐκ ἰσχύω, 5 ἐπαιτεῖν 6 αἰσχύνομαι. Έγνων τί ποιήσω, ἵνα, ὅταν μετασταθ $\tilde{\omega}^{s}$ τῆς 4 οἰκονομίας, δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν. προσκαλεσάμενος ενα έκαστον τῶν χρεωφειλετῶν τοῦ κυρίου έαυτοῦ, ἔλεγεν τῷ πρώτῳ, Πόσον 11 ὀφείλεις 12 τῷ κυρίῳ μου; $^{\circ}$ 0 6 δὲ εἶπεν, Έκατὸν 13 βάτους 14 ἐλαίου. 15 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου τὸ γράμμα, $^{^{16}}$ καὶ καθίσας $^{^{17}}$ ταχέως $^{^{18}}$ γράψον πεντήκοντα. $^{^{19}}$ 7"Επειτα²⁰ έτέρω εἶπεν, Σ ὺ δὲ πόσον¹¹ ὀφείλεις; ¹² Ὁ δὲ εἶπεν, Έκατὸν 13 κόρους 21 σίτου. 22 Καὶ λέγει αὐτῷ, Δ έξαι σου τὸ γράμμα, καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. Καὶ ἐπήνεσεν ό κύριος τὸν 8 οἰκονόμον 1 τῆς ἀδικίας 25 ὅτι φρονίμως 26 ἐποίησεν: ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου Φρονιμώτεροι²⁷ ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ Φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν²⁸ τὴν ἑαυτῶν εἰσίν. Κάγὼ ὑμῖν λέγω, Ποιήσατε ἑαυτοῖς 9 φίλους 29 ἐκ τοῦ μαμων \tilde{a}^{30} τῆς ἀδικίας, 25 ἵνα, ὅταν ἐκλίπητε, 31 δέξωνται ύμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. $^{^{32}}$ Ό πιστὸς ἐν ἐλαχίστω $^{^{33}}$ 10 καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστ 33 ἄδικος 34 καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός 34 ἐστιν. Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ 34 μαμων 30 πιστοὶ οὐκ 11

¹ οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ² ἀφαιρέω, take away, smite off. ³ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ⁴ σκάπτω, dig. ⁵ ἰσχύω, be strong, able. ⁶ ἐπαιτέω, beg, ask alms. ⁿ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ⁿ μεθίστημι, remove, turn away. ⁿ προσκαλέω, summon. ¹⁰ χρεωφειλέτης, ου, ὁ, debtor. ¹¹ πόσος, how many? how great? ¹² ὀφείλω, owe, ought. ¹³ ἐκατόν, hundred, 100. ¹⁴ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ¹⁵ ἔλαιον, ου, τό, olive oil. ¹⁶ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁻ καθίζω, seat, sit. ¹ⁿ ταχέως, quickly, soon. ¹⁰ πεντήκοντα, fifty, 50. ²⁰ ἔπειτα, then, after this. ²¹ κόρος, ου, ὁ, measure, dry measure. ²² σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ²³ ὀγδοήκοντα, eighty, 80. ²⁴ ἐπαινέω, praise, commend. ²⁵ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ²⁶ φρονίμως, prudently, shrewdly. ²⁻ φρόνιμος, prudent, wise. ²ఠ γενεά, ᾶς, ἡ, generation. ²⁰ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ³⁰ μαμωνᾶς, ᾶ, ὁ, riches, mammon. ³¹ ἐκλείπω, fail, cease. ³² σκηνή, ῆς, ἡ, tent, tabernacle. ³³ ἐλάχιστος, least, smallest. ³⁴ ἄδικος, unjust, unrighteous.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 16:12

έγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν¹ τίς ὑμῖν πιστεύσει; Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ 12 πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον³ τίς ὑμῖν δώσει; Οὐδεὶς 13 οἰκέτης⁴ δύναται δυσὶν κυρίοις δουλεύειν:⁵ ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει,⁶ καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει: ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται,⊓ καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει.⁵ Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν⁵ καὶ μαμωνᾳ.²

"Ηκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι 14 ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ύμεῖς 15 ἐστε οἱ δικαιοῦντες 2 ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν: ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν 3 βδέλυγμα 4 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἔως 16 Ἰωάννου: ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται, καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. Εὐκοπώτερον 6 δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν 17 γῆν παρελθεῖν, 7 ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. Πᾶς ὁ 18 ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν έτέραν μοιχεύει: 20 καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν 19 μοιχεύει. 20

¹ ἀληθινός, true, genuine. ² ἀλλότριος, strange, foreign. ³ ὑμέτερος, your. ⁴ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ⁵ δουλεύω, serve, am a slave. ⁶ μισέω, hate, detest. ⁷ ἀντέχομαι, hold, hold fast. ⁸ καταφρονέω, think little of, despise. ⁹ μαμωνάς, ᾶ, ὁ, riches, mammon. ¹⁰ φιλάργυρος, fond of money, avaricious. ¹¹ ἐκμυκτηρίζω, ridicule, sneer. ¹² δικαιόω, justify, pronounce righteous. ¹³ ὑψηλός, high, lofty. ¹⁴ βδέλυγμα, τος, τό, detestable thing, abomination. ¹⁵ βιάζω, use force, violence. ¹⁶ εὐκοπώτερον, easier. ¹⁷ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹⁸ κεραία, ας, ή, projection, hook. ¹⁹ γαμέω, marry. ²⁰ μοιχεύω, commit adultery.

Κατὰ Λουκᾶν 16:19 Byzantine NT

"Ανθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ 19 βύσσον, 4 εὐφραινόμενος 5 καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. 6 Πτωχὸς 7 δέ τις 20 ην ονόματι Λάζαρος, δς έβέβλητο πρὸς τὸν πυλώνα αὐτοῦ ήλκωμένος $^{^{10}}$ καὶ ἐπιθυμῶν $^{^{11}}$ χορτασθῆναι $^{^{12}}$ ἀπὸ τῶν ψιχίων $^{^{13}}$ τῶν 21πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου: αλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον 16 τὰ ἕλκη 17 αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν 22 τὸν πτωχόν, 7 καὶ ἀπενεχθῆναι 18 αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον 19 Άβραάμ: ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. 20 Καὶ 23 ἐν τῷ 2 Αδη 21 ἐπάρας 22 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, $^{^{23}}$ όρ $\tilde{\alpha}$ τὸν Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν, $^{^{24}}$ καὶ Λάζαρον $^{^{8}}$ ἐν τοῖς κόλποις 19 αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς φωνήσας 25 εἶπεν, Πάτερ 24Άβραάμ, ἐλέησόν² με, καὶ πέμψον Λάζαρον, είνα βάψη² τὸ \mathring{a} κρον 28 τοῦ δακτύλου 29 αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξη 30 τὴν γλῶσσάν μου: ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῆ φλογί ταύτη. Εἶπεν δὲ 25 Άβραάμ, Τέκνον, μνήσθητι³³ ὅτι ἀπέλαβες³⁴ σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῆ ζωῆ σου, καὶ Λάζαρος s ὁμοίως 35 τὰ κακά: νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σù δὲ ὀδυνᾶσαι. 31 Καὶ ἐπὶ πᾶσιν τούτοις, μεταξύ 36 26 ήμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα³⁷ μέγα ἐστήρικται,³⁸ ὅπως οἱ θέλοντες

¹ πλούσιος, rich. ² ἐνδιδύσκω, dress, put on. ³ πορφύρα, ας, ἡ, purple (cloth), purple garment. ⁴ βύσσος, ου, ἡ, fine linen, cotton. ⁵ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ⁶ λαμπρῶς, splendidly, magnificently. ⁷ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ⁸ Λάζαρος, ου, ὁ, Lazarus, Eliezer. ⁹ πυλών, ῶνος, ὁ, vestibule, gateway. ¹⁰ ἐλκόω, afflict with sores. ¹¹ ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹² χορτάζω, eat until full, be filled. ¹³ ψιχίον, ου, τό, crumb, scrap. ¹⁴ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁵ κύων, ος, ὁ, dog. ¹⁶ ἀπολείχω, lick off, lick clean. ¹⁷ ἔλκος, ους, τό, wound, sore. ¹⁸ ἀποφέρω, carry off, bear away. ¹⁹ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ²⁰ θάπτω, bury. ²¹ ἤδης, ου, ὁ, Hades. ²² ἐπαίρω, lift up, raise. ²³ βάσανος, ου, ἡ, torture, torment. ²⁴ μακρόθεν, from afar, afar. ²⁵ φωνέω, call, crow. ²⁶ ἐλεέω, have mercy, pity. ²⁷ βάπτω, dip, dye. ²⁸ ἄκρον, ου, τό, high point, boundary. ²⁹ δάκτυλος, ου, ὁ, finger. ³⁰ καταψύχω, cool off, refresh. ³¹ ὀδυνάω, torment, pain. ³² φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ³³ μμυνήσκομαι, remember, recall. ³⁴ ἀπολαμβάνω, receive from, get back. ³⁵ ὁμοίως, likewise, in like manner. ³⁶ μεταξύ, between, after. ³⁷ χάσμα, τος, τό, chasm, gap. ³⁸ στηρίζω, establish, fix firmly.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 16:27

διαβήναι¹ ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν² πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν.³ Εἶπεν δέ, Ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἴνα πέμψης 27 αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, ἔχω γὰρ πέντε⁴ ἀδελφούς, 28 ὅπως διαμαρτύρηται⁵ αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου.⁴ Λέγει αὐτῷ Ἀβραάμ, Ἔχουσιν 29 Μωσέα καὶ τοὺς προφήτας: ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. Ὁ δὲ εἶπεν, 30 Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ: ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῆ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν.⁵ Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Εἰ Μωσέως καὶ τῶν 31 προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδέ, ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ, πεισθήσονται.

Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἀνένδεκτόν⁸ ἐστιν τοῦ μὴ ἐλθεῖν τὰ **17** σκάνδαλα: οὐαὶ δὲ δι' οἱ ἔρχεται. Λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος 2 ὀνικὸς 3 περίκειται 4 περὶ τὸν τράχηλον 5 αὐτοῦ, καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίση ἔνα τῶν μικρῶν πούτων. 3 Προσέχετε θε ἀντοῖς. Ἐὰν δὲ ἀμάρτη εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ: καὶ ἐὰν μετανοήση, ἄφες αὐτῷ. Καὶ ἐὰν 4 ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτη εἰς σέ, καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐμαρτη.

¹ διαβαίνω, go through, cross. ² ἐκείθεν, from there, from that place. ³ διαπεράω, cross over, pass through. ⁴ πέντε, five, 5. ⁵ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁶ βάσανος, ου, ή, torture, torment. ⁷ μετανοέω, repent, change my mind. ⁸ ἀνένδεκτος, impossible. ⁹ σκάνδαλον, ου, τό, cause of stumbling, snare. ¹⁰ οὐαί, woe! alas! woe! ¹¹ λυσιτελέω, be better, more advantageous. ¹² μύλος, ου, ό, mill, millstone. ¹³ ὀνικός, of or for an ass. ¹⁴ περίκειμαι, be around, surround. ¹⁵ τράχηλος, ου, ό, neck. ¹⁶ ῥίπτω, throw, cast. ¹⁷ σκανδαλίζω, cause to stumble. ¹⁸ μικρός, small, little. ¹⁹ προσέχω, take head of, attend to. ²⁰ ἁμαρτάνω, sin. ²¹ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ²² ἐπτάκις, seven times. ²³ ἐπιστρέφω, turn to, return.

Κατὰ Λουκᾶν 17:5

Καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ κυρίῳ, Πρόσθες¹ ἡμῖν πίστιν. Εἶπεν δὲ 5 ὁ κύριος, Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον² σινάπεως,³ ἐλέγετε ἄν τῆ συκαμίνῳ⁴ ταὐτῃ, Ἐκριζώθητι,⁵ καὶ φυτεύθητι⁶ ἐν τῆ θαλάσσῃ: καὶ ὑπήκουσεν⁻ ἄν ὑμῖν. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων 7 ἀροτριῶντα⁶ ἢ ποιμαίνοντα,² δς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ¹ο ἐρεῖ εὐθέως, Παρελθὼν¹¹ ἀνάπεσε:¹² ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἑτοίμασον¹³ δτί δειπνήσω,¹⁴ καὶ περιζωσάμενος¹⁵ διακόνει⁶ μοι, ἔως φάγω καὶ πίω: καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; Μὴ χάριν ἔχει τῷ 9 δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα;¹⁻ Οὐ δοκῶ. Οὕτως 10 καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα¹⁻ ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοἰ¹ఠ ἐσμεν: ὅτι δ ὀφείλομεν¹ゥ ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς 11 διήρχετο²⁰ διὰ μέσου Σαμαρείας²¹ καὶ Γαλιλαίας. Καὶ 12 εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην,²² ἀπήντησαν²³ αὐτῷ δέκα²⁴ λεπροὶ²⁵ ἄνδρες, οἱ ἔστησαν πόρρωθεν:²⁶ καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνήν, 13 λέγοντες, Ἰησοῦ, ἐπιστάτα,²⁷ ἐλέησον²⁸ ἡμᾶς. Καὶ ἰδὼν εἶπεν 14

¹προστίθημι, add, add to. ² κόκκος, ου, ό, grain, seed. ³ σίναπι, εως, τό, mustard plant, mustard. ⁴ συκάμινος, ου, ή, mulberry tree, sycamore tree. ⁵ ἐκριζόω, uproot, root out. ⁶ φυτεύω, plant. ⁷ ὑπακούω, obey, listen. ⁸ ἀροτριάω, plow. ⁹ ποιμαίνω, shepherd, rule. ¹⁰ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ¹¹ παρέρχομαι, pass by, go by. ¹² ἀναπίπτω, recline, lie down. ¹³ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ¹⁴ δειπνέω, eat, dine. ¹⁵ περιζώννυμι, gird, gird round. ¹⁶ διακονέω, serve, minister. ¹⁷ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁸ ἀχρεῖος, useless, worthless. ¹⁹ ὀφείλω, owe, ought. ²⁰ διέρχομαι, cross over, pass through. ²¹ Σαμάρεια, ας, ή, Samaria. ²² κώμη, ης, ἡ, village. ²³ ἀπαντάω, meet, encounter. ²⁴ δέκα, ten, 10. ²⁵ λεπρός, οῦ, ὁ, scaly, leprous. ²⁶ πόρρωθεν, from a distance, at a distance. ²⁷ ἐπιστάτης, ου, ὁ, chief, commander. ²⁸ ἐλεέω, have mercy, pity.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 17:15

αὐτοῖς, Πορευθέντες ἐπιδείξατε¹ ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν.² Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτούς, ἐκαθαρίσθησαν.³ Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, 15 ἰδὼν ὅτι ἰάθη,⁴ ὑπέστρεψεν,⁵ μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν: καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ, 16 εὐχαριστῶν⁶ αὐτῷ: καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης.⁻ Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ 17 Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐχὶ οἱ δέκα⁶ ἐκαθαρίσθησαν;³ Οἱ δὲ ἐννέα² ποῦ;¹ 18 Οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες⁵ δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ, εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς¹¹ οὖτος; Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πορεύου: ἡ πίστις 19 σου σέσωκέν σε.

Έπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων, πότε ¹² ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ 20 θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως: ¹³ οὐδὲ ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ὧδε, ἤ, Ἰδοὺ ἐκεῖ. 21 Ἰδοὺ γάρ, ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ¹⁴ ὑμῶν ἐστίν.

Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε¹ 22 μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε. 23 Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν, Ἰδοὺ ὧδε, ἤ, Ἰδοὺ ἐκεῖ: μὴ ἀπέλθητε, μηδὲ διώξητε.¹ "Ωσπερ¹ γὰρ ἡ ἀστραπὴ¹ ἡ ἀστράπτουσα¹ ἐκ τῆς ὑπ' 24 οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει,² οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ

 $^{^{1}}$ ἐπιδείκνυμι, show, prove. 2 ἱερεύς, έως, ὁ, priest. 3 καθαρίζω, cleanse, make clean. 4 ἱάομαι, heal. 5 ὑποστρέφω, return, turn back. 6 εὐχαριστέω, give thanks, thank. 7 Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan. 8 δέκα, ten, 10 . 9 ἐννέα, nine, 9 . 10 ποῦ, where?. 11 ἀλλογενής, οῦς, ὁ, foreigner, stranger. 12 πότε, when? at what time? 13 παρατήρησις, εως, ἡ, observation, observance. 14 ἐντός, inside, among. 15 ἐπιθυμέω, desire, long for. 16 διώκω, pursue, persecute. 17 ὤσπερ, just as, even as. 18 ἀστραπή, ῆς, ἡ, lightning, brightness. 19 ἀστράπτω, flash, gleam. 20 λάμπω, shine.

Κατὰ Λουκᾶν 17:25 Byzantine NT

ἀνθρώπου ἐν τῆ ἡμέρα αὐτοῦ. Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ 25 παθεῖν 1 καὶ ἀποδοκιμασθῆναι 2 ἀπὸ τῆς γενεᾶς 3 ταύτης. Καὶ 26 καθώς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, ὁ οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ήμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Ἦσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, 5 27 έξεγαμίζοντο, αχρι ής ήμέρας εἰσῆλθεν Nῶε εἰς τὴν κιβωτόν, $^{\rm s}$ καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμός, καὶ ἀπώλεσεν ἄπαντας. Ομοίως $^{^{11}}$ 28 καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ: 12 ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, 13 ἐπώλουν, $^{^{14}}$ ἐφύτευον, $^{^{15}}$ ὡκοδόμουν: $^{^{16}}$ ἡ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθεν Λ ὼτ $^{^{12}}$ 29 ἀπὸ Σοδόμων, 17 ἔβρεξεν 18 πῦρ καὶ θεῖον 19 ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ ἀπώλεσεν ἄπαντας: $^{^{10}}$ κατὰ ταῦτα ἔσται ή ἡμέρα ὁ υίὸς τοῦ 30άνθρώπου ἀποκαλύπτεται. Εν ἐκείνῃ τῆ ἡμέρᾳ, δς ἔσται ἐπὶ 31τοῦ δώματος, 21 καὶ τὰ σκεύη 22 αὐτοῦ ἐν τῆ οἰκία, μὴ καταβάτω άραι αὐτά: καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ $^{^{23}}$ ὁμοίως $^{^{11}}$ μὴ ἐπιστρεψάτω $^{^{24}}$ εἰς τὰ όπίσω. 25 Μνημονεύετε 26 τῆς γυναικὸς Λώτ. 12 Ός ἐὰν ζητήση τὴν 32 ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν: καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέση αὐτὴν ζωογονήσει 27 αὐτήν. Λέγω ὑμῖν, ταύτη τῆ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ 34κλίνης 28 μιᾶς: εἷς παραληφθήσεται, 29 καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. 35 Δ ύο ἔσονται ἀλήθουσαι 30 ἐπὶ τὸ αὐτό: μία παραλη ϕ θήσεται, 29 καὶ

¹πάσχω, suffer, am acted upon. ² ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ³ γενεά, ᾶς, ἡ, generation. ⁴ Νῶε, ὁ, Noah. ⁵ γαμέω, marry. ⁶ ἐκγαμίζω, give in marriage, marry. ⁷ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁸ κιβωτός, οῦ, ἡ, wooden box, ark. ⁹ κατακλυσμός, οῦ, ὁ, flood, deluge. ¹⁰ ἄπας, each, every. ¹¹ ὁμοίως, likewise, in like manner. ¹² Λώτ, ὁ, Lot. ¹³ ἀγοράζω, buy. ¹⁴ πωλέω, sell. ¹⁵ φυτεύω, plant. ¹⁶ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁷ Σόδομα, ων, τό, Sodom. ¹⁸ βρέχω, send rain, rain. ¹⁹ θεῖον, ου, τό, sulfur, brimstone. ²⁰ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ²¹ δώμα, τος, τό, house, housetop. ²² σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ²³ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ²⁴ ἐπιστρέφω, turn to, return. ²⁵ ὀπίσω, behind, after (gen). ²⁶ μνημονεύω, remember, make mention of. ²⁷ ζωργονέω, preserve alive. ²⁸ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ²⁹ παραλαμβάνω, receive, take. ³⁰ ἀλήθω, grind.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 17:36

ή έτέρα ἀφεθήσεται. Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, Ποῦ, 36 κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, "Όπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί.²

"Ελεγεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε³ 18 προσεύχεσθαι, καὶ μὴ ἐκκακεῖν, ἱλέγων, Κριτής ἱτις ἦν ἔν τινι 2 πόλει, τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος, καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος: χήρα 7 δὲ ἦν ἐν τῆ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν, λέγουσα, 3Έκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ 4 χρόνον: μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ, Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβούμαι, καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι: διά γε¹⁰ τὸ παρέχειν 11 5 μοι κόπον την χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μη εἰς τέλος 3 ἐρχομένη ὑποπιάζη 4 με. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, ἀκούσατε τί ὁ 6 κριτὴς τῆς ἀδικίας 15 λέγει. 15 δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήση τὴν 7 ἐκδίκησιν 16 τῶν ἐκλεκτῶν 17 αὐτοῦ τῶν βοώντων 18 πρὸς αὐτὸν ήμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμῶν 19 ἐπ' αὐτοῖς; Λέγω ὑμῖν ὅτι 8 ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν 16 αὐτῶν ἐν τάχει. 20 Πλὴν 21 ὁ υίὸς τοῦ ανθρώπου έλθων αρα²² ευρήσει την πίστιν έπὶ τῆς γῆς;

¹ποῦ, where?. ² ἀετός, οῦ, ὁ, eagle, vulture. ³πάντοτε, always, at all times. ⁴ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁵ κριτής, ου, ὁ, judge. ⁶ ἐντρέπω, turn about, reverence. ⁷χήρα, ας, ἡ, widow. ⁸ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ⁹ ἀντίδικος, ου, ὁ, opponent, adversary. ¹⁰γέ, indeed, at least. ¹¹ παρέχω, offer, afford. ¹² κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹³τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁴ ὑπωπιάζω, strike in the face, treat roughly. ¹⁵ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁶ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ¹⁷ ἐκλεκτός, chosen, elect. ¹⁸ βοάω, cry aloud, shout. ¹⁹ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ²⁰τάχος, ους, τό, speed, quickness. ²¹πλήν, however, but. ²² ἄρα, so? (introduces a question).

Κατὰ Λουκᾶν 18:9 Byzantine NT

Εἶπεν δὲ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι, 9 καὶ ἐξουθενοῦντας¹ τοὺς λοιπούς, τὴν παραβολὴν ταύτην: 10 Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι: ὁ εἶς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος τελώνης.² Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς 11 ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο, Ὁ θεός, εὐχαριστῶ³ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ⁴ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες,⁵ ἄδικοι,⁶ μοιχοί,⁻ ἢ καὶ ὡς οὖτος ὁ τελώνης.² Νηστεύω⁵ δὶς² τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ¹ 12 πάντα ὅσα κτῶμαι.¹¹ Καὶ ὁ τελώνης² μακρόθεν¹² ἑστὼς οὐκ 13 ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι,¹³ ἀλλ' ἔτυπτεν¹⁴ εἰς τὸ στῆθος¹⁵ αὐτοῦ, λέγων, Ὁ θεός, ἱλάσθητί¹⁶ μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.¹² Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὖτος δεδικαιωμένος¹⁵ εἰς τὸν 14 οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος: ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν¹ゥ ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται.²ο ὁ δὲ ταπεινῶν²ο ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.¹ゥ

Προσέφερον²¹ δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη,²² ἵνα αὐτῶν ἄπτηται:²³ ἰδόντες 15 δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν²⁴ αὐτοῖς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 16 προσκαλεσάμενος²⁵ αὐτὰ εἶπεν, Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, καὶ μὴ κωλύετε²⁶ αὐτά: τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, δς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ 17

¹ ἐξουθενέω, despise, ignore. ² τελώνης, ου, ὁ, tax collector, collector of taxes. ³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁴ ὥσπερ, just as, even as. ⁵ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ⁶ ἄδικος, unjust, unrighteous. ⊓ μοιχός, οῦ, ὁ, adulterer. Ἦ νηστεύω, fast. ⁰ δίς, twice. ¹¹ ἀποδεκατόω, tithe, collect a tithe. ¹¹ κτάομαι, acquire, win. ¹² μακρόθεν, from afar, afar. ¹³ ἐπαίρω, lift up, raise. ¹⁴ τύπτω, smite, beat. ¹⁵ στῆθος, ους, τό, breast, chest. ¹⁶ ἱλάσκομαι, propitiate, expiate. ¹⁷ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ¹৪ δικαιόω, justify, pronounce righteous. ¹᠑ ὑψόω, lift up, exalt. ²⁰ ταπεινόω, humble, humiliate. ²¹ προσφέρω, bring to, offer. ²² βρέφος, ους, τό, unborn or a newborn child, baby. ²³ ἄπτομαι, touch or handle. ²⁴ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ²⁵ προσκαλέω, summon. ²⁶ κωλύω, forbid, hinder.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 18:18

θεοῦ ώς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθη εἰς αὐτήν.

Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων, λέγων, Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί 18 ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, 19 Τί με λέγεις ἀγαθόν; Οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ εἶς, ὁ θεός. Τὰς 20 έντολὰς οἶδας, Μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21Ο δὲ εἶπεν, Ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. 22 Άκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἔτι ἕν σοι λείπει: $^{^{10}}$ πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον, 11 καὶ διάδος 12 πτωχοῖς, 13 καὶ ἕξεις θησαυρὸν 14 ἐν οὐρανῷ: καὶ δεῦρο, 15 ἀκολούθει μοι. $^{\circ}$ Ο δὲ ἀκούσας 23 ταῦτα περίλυπος ¹⁶ ἐγένετο: ἦν γὰρ πλούσιος ¹⁷ σφόδρα. ¹⁸ Ἰδὼν δὲ 24 αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον 16 γενόμενον εἶπεν, Π ῶς δυσκόλως 19 οί τὰ χρήματα²⁰ ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 25 Εὐκοπώτερον 21 γάρ ἐστιν κάμηλον 22 διὰ τρυμαλιᾶς 23 ἡαφίδος 24 εἰσελθεῖν, ἢ πλούσιον τοῦ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 Είπον δὲ οἱ ἀκούσαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; Ὁ δὲ εἶπεν, 27 Tὰ ἀδύνατα 25 παρὰ ἀνθρώποις δυνατά 26 ἐστιν παρὰ τῷ θεῷ. 28 ήμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ίδού,

¹ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ² κλήρονομέω, inherit, obtain. ³ μοιχεύω, commit adultery. ⁴ φονεύω, kill, murder. ⁵ κλέπτω, steal. ⁶ ψευδομαρτυρέω, bear false witness, testify falsely. ⁷ τιμάω, honor, value at a price. ⁸ φυλάσσω, guard, keep. ⁹νεότης, ητος, ή, youth, youthfulness. ¹⁰ λείπω, leave, leave behind. ¹¹ πωλέω, sell. ¹² διαδίδωμι, distribute, give. ¹³ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ¹⁴ θησαυρός, οῦ, ὁ, storehouse, treasure. ¹⁵ δεῦρο, until now, come here! ¹⁶ περίλυπος, very sad, very sorrowful. ¹⁷ πλούσιος, rich. ¹⁸ σφόδρα, exceedingly, greatly. ¹⁹ δυσκόλως, with difficulty, hardly. ²⁰ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ²¹ εὐκοπώτερον, easier. ²² κάμηλος, ου, ὁ, camel. ²³ τρυμαλιά, ᾶς, ή, hole, eye of a needle. ²⁴ ῥαφίς, ίδος, ή, needle. ²⁵ ἀδύνατος, impossible, unable. ²⁶ δυνατός, powerful, possible.

Κατὰ Λουκᾶν 18:29 Byzantine NT

ήκολουθήσαμέν σοι. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι 29 οὐδείς ἐστιν ὅς ἀφῆκεν οἰκίαν, ἢ γονεῖς, Ἰ ἢ ἀδελφούς, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἕνεκεν² τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὅς οὐ μὴ ἀπολάβη³ 30 πολλαπλασίονα⁴ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

Παραλαβών δὲ τοὺς δώδεκα, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἰδού, 31 ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἰῷ τοῦ ἀνθρώπου. 32 Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν, καὶ ἐμπαιχθήσεται, καὶ ὑβρισθήσεται, καὶ ἐμπτυσθήσεται, καὶ μαστιγώσαντες 33 ἀποκτενοῦσιν αὐτόν: καὶ τῆ ἡμέρα τῆ τρίτη ἀναστήσεται. Καὶ 34 αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἡν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα.

Έγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν¹³ αὐτὸν εἰς Ἰεριχώ, τυφλός τις ἐκάθητο 35 παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν: ¹⁴ ἀκούσας δὲ ὅχλου διαπορευομένου, ¹⁵ ³⁶ ἐπυνθάνετο ¹⁶ τί εἴη τοῦτο. Ἀπήγγειλαν ¹⁷ δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ 37 Ναζωραῖος ¹⁸ παρέρχεται. ¹⁹ Καὶ ἐβόησεν, ²⁰ λέγων, Ἰησοῦ, υἱὲ 38

¹ γονεύς, έως, ὁ, parent. ² ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ³ ἀπολαμβάνω, receive from, get back. ⁴ πολλαπλασίων, many times as much, many times more. ⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ⁶ τελέω, finish, fulfill. ⁷ ἐμπαίζω, mock. ⁸ ὑβρίζω, mistreat, insult. ⁹ ἐμπτύω, spit upon. ¹⁰ μαστιγόω, whip, lash. ¹¹ συνίημι, understand, consider. ¹² κρύπτω, conceal, hide. ¹³ ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁴ προσαιτέω, beg. ¹⁵ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ¹⁶ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹⁷ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁸ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁹ παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁰ βοάω, cry aloud, shout.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 18:39

Δαυίδ, ἐλέησόν¹ με. Καὶ οἱ προάγοντες² ἐπετίμων³ αὐτῷ ἵνα 39 σιωπήση:⁴ αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαυίδ, ἐλέησόν¹ με. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν⁵ αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν: 40 ἐγγίσαντος⁴ δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων, Τί σοι θέλεις 41 ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπεν, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω.⁻ Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 42 αὐτῷ, Ἀνάβλεψον:⁻ ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ παραχρῆμα⁵ 43 ἀνέβλεψεν,⁻ καὶ ἠκολούθει αὐτῷ, δοξάζων τὸν θεόν: καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον² τῷ θεῷ.

Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο την Ἱεριχώ. Καὶ ἰδού, ἀνηρ ὀνόματι 19 καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὖτος ἦν πλούσιος. Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ 3 ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῆ ἡλικία μικρὸς ἡν. Καὶ 4 προδραμὼν ἐπὶ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομωραίαν ἔνα ἴδη αὐτόν: ὅτι ἐκείνης ἔμελλεν διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν 5 τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι: σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 6 Καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον, λέγοντες ὅτι Παρὰ 7

¹ ἐλεέω, have mercy, pity. ² προάγω, lead forth, go before. ³ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁴ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁵ κελεύω, order, command. ⁶ ἐγγίζω, come near, approach. ⁻ ἀναβλέπω, look up, receive sight. δ παραχρῆμα, immediately, instantly. 9 αἶνος, ου, ὁ, praise. ¹⁰ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹¹ Ζακχαῖος, ου, ὁ, Zaccheus, Zacchaeus. ¹² ἀρχιτελώνης, ου, ὁ, chief tax collector. ¹³ πλούσιος, rich. ¹⁴ ἡλικία, ας, ἡ, maturity, age. ¹⁵ μικρός, small, little. ¹⁶ προτρέχω, run ahead, outrun. ¹⁻ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹δ συκομωραία, ας, ἡ, sycamore tree. ¹⁰ σπεύδω, hasten, urge on. ²⁰ σήμερον, today, now. ²¹ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ²² διαγογγύζω, complain, grumble.

Κατὰ Λουκᾶν 19:8 Byzantine NT

άμαρτωλῷ¹ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι.² Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος³ 8 εἶπεν πρὸς τὸν κύριον, Ἰδού, τὰ ἡμίση⁴ τῶν ὑπαρχόντων μου, κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς:⁵ καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα,⁶ ἀποδίδωμι⁻ τετραπλοῦν.⁵ Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι 9 Σήμερον³ σωτηρία¹⁰ τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι¹¹ καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἁβραάμ ἐστιν. Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι 10 καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

Άκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα, προσθεὶς εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ 11 ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι Ἱερουσαλήμ, καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. Εἶπεν 12 οὖν, Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς εἰπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν, καὶ ὑποστρέψαι. Καλέσας δὲ δέκα 13 δούλους ἑαυτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πραγματεύσασθε εως ἔρχομαι. Οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ 14 ἐμίσουν αὐτοῖν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν όπίσω αὐτοῦ, λέγοντες, Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι όρ ἡμᾶς. Καὶ 15 ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ

¹ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ² καταλύω, destroy, lodge. ³ Ζακχαῖος, ου, ὁ, Zaccheus, Zacchaeus. ⁴ ἥμισυς, half. ⁵ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ⁶ συκοφαντέω, acuse falsely, defraud. ⁷ ἀποδίδωμι, give back, pay. ⁸ τετραπλοῦς, four times, fourfold. ⁹ σήμερον, today, now. ¹⁰ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹¹ καθότι, according as, because. ¹² προστίθημι, add, add to. ¹³ ἐγγύς, near. ¹⁴ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁵ ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ¹⁶ εὐγενής, noble, high-born. ¹⁷ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁸ μακρός, long, far distant. ¹⁹ ὑποστρέφω, return, turn back. ²⁰ δέκα, ten, 10. ²¹ μνᾶ, ᾶς, ἡ, mina (Gr. monetary unit), mina. ²² πραγματεύομαι, do business, trade. ²³ πολίτης, ου, ὁ, citizen. ²⁴ μισέω, hate, detest. ²⁵ πρεσβεία, ας, ἡ, ambassador, embassy. ²⁶ ὀπίσω, behind, after (gen). ²⁷ βασιλεύω, reign, rule. ²⁸ ἐπανέρχομαι, return, come back again.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 19:16

είπεν φωνηθήναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους, οίς ἔδωκεν τὸ άργύριον, είνα γνῷ τίς τί διεπραγματεύσατο. Παρεγένετο δὲ δ 16 πρῶτος, λέγων, Κύριε, ἡ μνᾶ΄ σου προσειργάσατο δέκα μνᾶς. 17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Εὖ, ἐγαθὲ δοῦλε: ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω 10 δέκα 7 πόλεων. Καὶ ἦλθεν δ 18 δεύτερος, 11 λέγων, Κύριε, 12 μν 12 σου ἐποίησεν πέντε 12 μν 12 μν 12 μν 13 19 Εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ, Καὶ σὰ γίνου ἐπάνω τούτε τούτῳ. Καὶ 20έτερος ήλθεν, λέγων, Κύριε, ίδού, ή μνᾶ σου, ήν είχον άποκειμένην 13 ἐν σουδαρίω: 14 ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος 21αὐστηρὸς 15 εἶ: αἴρεις δ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις 16 δ οὐκ ἔσπειρας. 22 Λέγει δὲ αὐτῷ, Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. "Ηδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός 15 εἰμι, αἴρων ὅ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων 16 δ οὐκ ἔσπειρα: καὶ διὰ τί οὐκ ἔδωκας τὸ ἀργύριόν 2 μου 23 ἐπὶ τράπεζαν, 17 καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκω 18 ἂν ἔπραξα 19 αὐτό; Καὶ 24 τοῖς παρεστῶσιν²0 εἶπεν, Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν, καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς έχοντι. Καὶ εἶπον αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. 5 25 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται: ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος, καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Πλὴν 21 τοὺς ἐχθρούς 22 27 μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι²³ ἐπ' αὐτούς,

¹ φωνέω, call, crow. ² ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ³ διαπραγματεύομαι, gain by trading, earn. ⁴ παραγίνομαι, come, arrive. ⁵ μνᾶ, ᾶς, ἡ, mina (Gr. monetary unit), mina. ⁶ προσεργάζομαι, make more, gain. ⁷ δέκα, ten, 10. ⁸ εὖ, well, well done. ⁹ ἐλάχιστος, least, smallest. ¹⁰ ἐπάνω, above, over (gen). ¹¹ δεύτερος, second. ¹² πέντε, five, 5. ¹³ ἀπόκειμαι, be laid up, put away. ¹⁴ σουδάριον, ου, τό, face cloth, handkerchief. ¹⁵ αὐστηρός, strict, exacting. ¹⁶ θερίζω, reap, gather. ¹⁷ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁸ τόκος, ου, ὁ, interest, usury. ¹⁹ πράσσω, do, perform. ²⁰ παρίστημι, be present, stand by. ²¹ πλήν, however, but. ²² ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ²³ βασιλεύω, reign, rule.

Κατὰ Λουκᾶν 19:28 Byzantine NT

άγάγετε ὧδε, καὶ κατασφάξατε¹ ἔμπροσθέν² μου.

Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπορεύετο ἔμπροσθεν,² ἀναβαίνων εἰς 28 Ἱεροσόλυμα.

Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν³ εἰς Βηθσφαγὴ⁴ καὶ Βηθανίαν⁵ πρὸς τὸ ὄρος 29 τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, 30 εἰπών, Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην: ἐν ἡ εἰσπορευόμενοι ἐ εύρήσετε πῶλον 10 δεδεμένον 11 ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε 12 ἀνθρώπων ἐκάθισεν: $^{^{13}}$ λύσαντες $^{^{14}}$ αὐτὸν ἀγάγετε. Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾶ, 31 Δ ιὰ τί λύετε; $^{^{14}}$ οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ ὅτι Ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν $^{^{15}}$ ἔχει. Ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὖρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. 32 Λ υόντων 14 δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον, 10 εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί λύετε¹⁴ τὸν πῶλον; ¹⁰ Οἱ δὲ εἶπον, Ὁ κύριος αὐτοῦ 34 χρείαν έχει. Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν: καὶ 35 ἐπιρρίψαντες 16 ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον, 10 ἐπεβίβασαν 17 τὸν Ἰησοῦν. Πορευομένου δὲ αὐτοῦ, ὑπεστρώννυον⁵ τὰ ἱμάτια 36 αὐτῶν ἐν τῆ ὁδῷ. Ἐγγίζοντος 3 δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῆ καταβάσει 19 37 τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ὅ ἤρξαντο ἄπαν τὸ πλῆθος τῶν

¹ κατασφάζω, slay, strike down. ² ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ³ ἔγγίζω, come near, approach. ⁴ Βηθφαγή, ή, Bethphage. ⁵ Βηθανία, ας, ή, Bethany. ⁶ ἔλαία, ας, ή, olive tree. ⁷ κατέναντι, over against, opposite. ⁸ κώμη, ης, ή, village. ⁹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁰ πῶλος, ου, ὁ, colt, young ass. ¹¹ δέω, bind, tie. ¹² πώποτε, ever yet, any time. ¹³ καθίζω, seat, sit. ¹⁴ λύω, untie, loose. ¹⁵ χρεία, ας, ή, need, necessity. ¹⁶ ἔπιρρίπτω, throw upon, cast upon. ¹⁷ ἔπιβιβάζω, put on, place upon. ¹⁸ ὑποστρωννύω, spread out underneath, spread under. ¹⁹ κατάβασις, εως, ή, descent, slope. ²⁰ ἄπας, each, every. ²¹ πλήθος, ους, τό, multitude.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 19:38

38

μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῆ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, λέγοντες,

Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυρίου: εἰρήνη ἐν οὐρανῷ, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.3

Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὅχλου εἶπον πρὸς αὐτόν, 39 $\Delta ιδάσκαλε, ἐπιτίμησον ⁴ τοῖς μαθηταῖς σου. Καὶ ἀποκριθεὶς 40 εἶπεν αὐτοῖς, Λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὖτοι σιωπήσωσιν, ⁵ οἱ λίθοι κεκράξονται.$

Καὶ ὡς ἤγγισεν, ὁἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῆ, λέγων ὅτι Εἰ 41 ἔγνως καὶ σύ, καί γε ἐν τῆ ἡμέρᾳ σου ταύτη, τὰ πρὸς εἰρήνην σου: νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. Ὅτι ἤξουσιν ἡμέραι 43 ἐπὶ σέ, καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι, καὶ περικυκλώσουσίν σε, καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, καὶ 44 ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ: ἀνθ' ὁν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

¹ αἰνέω, praise. ² εὐλογέω, bless. ³ ὕγιστος, highest, most high. ⁴ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ⁵ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁶ ἐγγίζω, come near, approach. ⁻ κλαίω, weep, weep for. ⁶ γέ, indeed, at least. ⁶ κρύπτω, conceal, hide. ¹⁰ ἤκω, have come, am present. ¹¹ περιβάλλω, put around, clothe. ¹² ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹³ χάραξ, ακος, ὁ, pointed stake, entrenchment. ¹⁴ περικυκλόω, surround, encircle. ¹⁵ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁶ πάντοθεν, on all sides, from all sides. ¹⁻ ἐδαφίζω, dash to the ground. ¹৪ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁰ ἐπισκοπή, ῆς, ἡ, visitation, overseeing.

Κατὰ Λουκᾶν 19:45 Byzantine NT

Καὶ εἰσελθών εἰς τὸ ἱερόν, ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας¹ ἐν 45 αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας,² λέγων αὐτοῖς, Γέγραπται, Ὁ οἶκός μου 46 οἶκος προσευχῆς³ ἐστίν: ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον⁴ λῃστῶν.⁵ Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ: οἱ δὲ 47 ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι, καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ: καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν, ὁ λαὸς γὰρ 48 ἄπας⁶ ἐξεκρέματο⁻ αὐτοῦ ἀκούων.

Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾳ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν 20 λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου, ἐπέστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, 2 λέγοντες, Εἰπὲ ἡμῖν, ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, 3 Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον, καὶ εἴπατέ μοι: Τὸ βάπτισμα το ἀναννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν, ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ συνελογίσαντο το πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἴπωμεν, Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; Ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, πᾶς ὁ 6 λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς: πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι. Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. Καὶ ὁ 7

¹ πωλέω, sell. ² ἀγοράζω, buy. ³ προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ⁴ σπήλαιον, ου, τό, cave, den. ⁵ ληστής, οῦ, ὁ, robber, brigand. ⁶ ἄπας, each, every. ⁷ ἐκκρεμάννυμι, hang out, hang on. ⁸ ἐφίστημι, stand over, come upon. ⁹ ἱερεύς, έως, ὁ, priest. ¹⁰ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ¹¹ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹² συλλογίζομαι, reason, discuss. ¹³ καταλιθάζω, stone to death, stone down. ¹⁴ πόθεν, from where? whence.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 20:9

Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ¹ ἐξουσία ταῦτα ποιῶ.

"Ηρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην: 9 "Ανθρωπος ἐφύτευσεν" ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς: καὶ ἐν καιρῷ ἀπέστειλεν 10 πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ άμπελώνος³ δώσιν αὐτῷ. Οἱ δὲ γεωργοι⁵ δείραντες⁸ αὐτὸν έξαπέστειλαν $^{''}$ κενόν. $^{^{10}}$ Καὶ προσέθετο $^{^{11}}$ πέμψαι ἕτερον δοῦλον: οἱ 11 δὲ κάκεῖνον 12 δείραντες 8 καὶ ἀτιμάσαντες 13 ἐξαπέστειλαν 9 κενόν. Καὶ προσέθετο 11 πέμψαι τρίτον: οί δὲ καὶ τοῦτον 12 τραυματίσαντες 14 έξέβαλον. Είπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, 3 13 Τί ποιήσω; Πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν: ἴσως 15 τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται. 16 Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ 5 14 διελογίζοντο το πρὸς ἑαυτούς, λέγοντες, Οὖτός ἐστιν ὁ κληρονόμος: 8 δεῦτε, 9 ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. Σο Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος, 15 ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; 16 Έλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς⁵ τούτους, καὶ δώσει τὸν

¹ποῖος, what sort of? what? of what sort. ²φυτεύω, plant. ³ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ⁴ἐκδίδωμι, rent, let out for hire. ⁵γεωργός, οῦ, ὁ, farmer, worker of the soil. ⁶ἀποδημέω, go abroad, go on a journey. ⁷ἰκανός, sufficient, able. ⁸δέρω, beat, flay. ⁹ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁰κενός, empty, vain. ¹¹προστίθημι, add, add to. ¹²κἀκεῖνος, and he, and she. ¹³ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ¹⁴τραυματίζω, wound. ¹⁵ἴσως, perhaps, probably. ¹⁶ἐντρέπω, turn about, reverence. ¹⁷διαλογίζομαι, debate, reason. ¹⁸κληρονόμος, ου, ὁ, heir, inheritor. ¹⁹δεῦτε, come!. ²⁰κληρονομία, ας, ἡ, inheritance.

Κατὰ Λουκᾶν 20:17 Byzantine NT

άμπελώνα άλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπον, Μὴ γένοιτο. Ὁ δὲ 17 ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν, Τί οὖν ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο, Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὖτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας; Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον 18 συνθλασθήσεται: ἐφ' ὃν δ' ἄν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.

Καὶ ἐζήτησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν 19
τὰς χεῖρας ἐν αὐτῆ τῆ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν: ἔγνωσαν γὰρ ὅτι
πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην εἶπεν. Καὶ παρατηρήσαντες 20
ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους, ὑποκρινομένους ὑπαραδοῦναι αὐτὸν
εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν
τῆ ἀρχῆ καὶ τῆ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτόν, 21
λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς ὁπλείας τὰν ὁδὸν τοῦ
θεοῦ διδάσκεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὰν ὁδὸν τοῦ
θεοῦ διδάσκεις. Ἔξεστιν ἡμῖν Καίσαρι ἡπορον ὁπον δοῦναι, ἢ οὖ; 22
Κατανοήσας ὁπρος ὁπον τὰν πανουργίαν, ἐπεν πρὸς αὐτούς, Τί
με πειράζετε; Ἐπιδείξατέ μοι δηνάριον: ἐπινος ἔχει εἰκόνα καὶ 24
ἐπιγραφήν; ἐπλοκριθέντες δὲ εἶπον, Καίσαρος. Ὁ δὲ εἶπεν 25

¹ ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ² ἐμβλέπω, look at, look into. ³ ἀποδοκιμάζω, reject, reject after testing. ⁴ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁵ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁶ συνθλάω, break, break in pieces. γλικμάω, crush, scatter. ⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ໑ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ¹⁰ ἐγκάθετος, ου, ὁ, hired to lie in wait, spy. ¹¹ ὑποκρίνομαι, pretend, make believe. ¹² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹³ ἡγεμών, όνος, ὁ, governor, leader. ¹⁴ ὀρθῶς, rightly, correctly. ¹⁵ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹⁶ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁻ φόρος, ου, ὁ, tribute, tax. ¹৪ κατανοέω, observe, understand. ¹ٶ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²⁰ πειράζω, test, tempt. ²¹ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ²² δηνάριον, ου, ὁ, denarius. ²³ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ²⁴ ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, inscription, title.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 20:26

αὐτοῖς, Ἀπόδοτε¹ τοίνυν² τὰ Καίσαρος³ Καίσαρι,³ καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. Καὶ οὐκ ἴσχυσαν⁴ ἐπιλαβέσθαι⁵ αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον 26 τοῦ λαοῦ: καὶ θαυμάσαντες⁻ ἐπὶ τῆ ἀποκρίσει⁵ αὐτοῦ, ἐσίγησαν.°

Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες 11 27 ἀνάστασιν 12 μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτόν, λέγοντες, Δ ιδάσκαλε, 28 Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, Ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὖτος ἄτεκνος ἀποθάνη, ἵνα λάβη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαναστήση 14 σπέρμα 15 τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. Έπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν: καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα, 29 άπέθανεν ἄτεκνος: 13 καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος 16 τὴν γυναῖκα, καὶ 30ούτος ἀπέθανεν ἄτεκνος. 13 Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτὴν ώσαύτως. 17 31 Ω σαύτως ¹⁷ δὲ καὶ οἱ ἑπτά: οὐ κατέλιπον ¹⁸ τέκνα, καὶ ἀπέθανον. 32 "Υστερον" δὲ πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. Ἐν τῆ οὖν 33 αναστάσει, 12 τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; Οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οἱ υἱοὶ τοῦ 34 αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν 20 καὶ ἐκγαμίσκονται: 21 οἱ δὲ 35 καταξιωθέντες 22 τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν 23 καὶ τῆς ἀναστάσεως

¹ ἀποδίδωμι, give back, pay. ² τοίνυν, accordingly, therefore. ³ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁴ ἰσχύω, be strong, able. ⁵ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁶ ἐναντίον, in the sight of, before. ⊓ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁶ ἀπόκρισις, εως, ἡ, answer, reply. ⁰ στγάω, be silent, become silent. ¹0 Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹¹ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹² ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹³ ἄτεκνος, childless. ¹⁴ ἐξανίστημι, raise up, rise up. ¹⁵ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁶ δεύτερος, second. ¹⁻ ώσαύτως, likewise. ¹⁵ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁵ ὕστερον, lastly, afterward. ²⁰ γαμέω, marry. ²¹ ἐκγαμίσκω, give in marriage. ²² καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ²³ τυγχάνω, obtain, happen.

Κατὰ Λουκᾶν 20:36 Byzantine NT

τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν¹ οὔτε ἐκγαμίζονται:² οὔτε γὰρ 36 ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται: ἰσάγγελοι³ γάρ εἰσιν, καὶ υἰοί εἰσιν τοῦ θεοῦ, τῆς ἀναστάσεως⁴ υἱοὶ ὄντες. Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, 37 καὶ Μωσῆς ἐμήνυσεν⁵ ἐπὶ τῆς βάτου,⁴ ὡς λέγει, Κύριον τὸν θεὸν ἀβραὰμ καὶ τὸν θεὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν θεὸν Ἰακώβ. Θεὸς δὲ οὐκ 38 ἔστιν νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων: πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπον, Διδάσκαλε, καλῶς⁻ εἶπας. Οὐκέτι⁵ δὲ ἐτόλμων² ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.

Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Πῶς λέγουσιν τὸν χριστὸν υίὸν Δαυὶδ εἶναι; 41
Καὶ αὐτὸς Δαυὶδ λέγει ἐν βίβλω¹⁰ ψαλμῶν, ¹¹ Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἔως ἄν θῶ τοὺς ἐχθρούς ¹² σου 43 ὑποπόδιον ¹³ τῶν ποδῶν σου. Δαυὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ 44 πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν;

Άκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, 45 Προσέχετε ¹⁴ ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς, ¹⁵ καὶ φιλούντων ¹⁶ ἀσπασμοὺς ¹⁷ ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ¹⁸ καὶ πρωτοκαθεδρίας ¹⁹ ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλισίας ²⁰ ἐν τοῖς

¹ γαμέω, marry. ² ἐκγαμίζω, give in marriage, marry. ³ ἰσάγγελος, like an angel, like the angels. ⁴ ἀνάστασις, εως, ή, resurrection, rising again. ⁵ μηνύω, make known, report. ⁶ βάτος, ου, ό, bath (a liquid measure). ⁷ καλῶς, rightly, well. ⁸ οὐκέτι, no longer, no more. ⁹ τολμάω, dare, endure. ¹⁰ βίβλος, ου, ή, book, scroll. ¹¹ ψαλμός, οῦ, ό, song of praise, psalm. ¹² ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹³ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹⁴ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁵ στολή, ῆς, ἡ, equipment, apparel. ¹⁶ φιλέω, love, kiss. ¹⁷ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ¹⁸ ἀγορά, ᾶς, ἡ, marketplace, place of assembly. ¹⁹ πρωτοκαθεδρία, ας, ἡ, chief seat, seat of honor. ²⁰ πρωτοκλισία, ας, ἡ, chief place.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 20:47

δείπνοις: 1 οῖ κατεσθίουσιν 2 τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, 3 καὶ προφάσει 4 4 7 μακρὰ 5 προσεύχονται. Οὖτοι λήψονται περισσότερον 6 κρίμα. 7

Αναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ 21 γαζοφυλάκιον πλουσίους: εἶδεν δέ τινα καὶ χήραν πενιχρὰν 2 βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, καὶ εἶπεν, Άληθῶς άλέγω ὑμῖν ὅτι ἡ 3 χήρα ἡ πτωχὴ άντη πλεῖον πάντων ἔβαλεν: ἄπαντες γὰρ 4 οὖτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ: αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἄπαντα τὸν βίον όν εἶχεν ἔβαλεν.

Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ 5 ἀναθήμασιν² κεκόσμηται,² εἶπεν, Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται 6 ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθω, ὅς οὐ καταλυθήσεται.² Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτόν, λέγοντες, Διδάσκαλε, 7 πότε² οὖν ταῦτα ἔσται; Καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλη ταῦτα γίνεσθαι; Ὁ δὲ εἶπεν, Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε:² πολλοὶ γὰρ 8 ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες ὅτι Ἐγώ εἰμι: καί, Ὁ καιρὸς ἤγγικεν,² μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω² αὐτῶν. Ὅταν δὲ 9

¹ δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ² κατεσθίω, eat up, devour. ³ χήρα, ας, ή, widow. ⁴ πρόφασις, εως, ή, pretense, pretext. ⁵ μακρός, long, far distant. ⁶ περισσός, excessive, abundant. ⁷ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁸ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ⁹ δῶρον, ου, τό, gift, present. ¹⁰ γαζοφυλάκιον, ου, τό, treasury. ¹¹ πλούσιος, rich. ¹² πενιχρός, poor, needy. ¹³ λεπτόν, τό, small coin, small piece of money. ¹⁴ ἀληθῶς, truly, really. ¹⁵ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ¹⁶ ἄπας, each, every. ¹⁷ περισσεύω, abound, be rich. ¹⁸ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁹ βίος, ου, ὁ, life, manner of life. ²⁰ ἀνάθημα, τος, τό, votive offering. ²¹ κοσμέω, adorn, put into order. ²² καταλύω, destroy, lodge. ²³ πότε, when? at what time? ²⁴ πλανάω, deceive, lead astray. ²⁵ ἐγγίζω, come near, approach. ²⁶ ὀπίσω, behind, after (gen).

Κατὰ Λουκᾶν 21:10 Byzantine NT

ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε: δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.

Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς, Έγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ 10 βασιλείαν: σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοί καὶ 11 λοιμοὶ 7 ἔσονται, φόβητρά 8 τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. Π ρο δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν 10 ἐφ' ὑμᾶς τὰς 12 γεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, 2 άγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας, 3 ἕνεκεν 14 τοῦ ονόματός μου. Ἀποβήσεται 15 δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. 16 Θέσθε οὖν 13εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν τα ἀπολογηθῆναι: ἐς ὰς γὰρ 15 δώσω ύμιν στόμα καὶ σοφίαν, ή οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν 19 οὐδὲ ἀντιστῆναι 20 πάντες οἱ ἀντικείμενοι 21 ὑμῖν. Παραδοθήσεσθε δὲ 16καὶ ὑπὸ γονέων 22 καὶ συγγενῶν 23 καὶ φίλων 24 καὶ ἀδελφῶν, καὶ θανατώσουσιν 25 ἐξ ὑμῶν. Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι 26 ὑπὸ πάντων 17διὰ τὸ ὄνομά μου. Καὶ θρὶξ²⁷ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ 18 άπόληται. Έν τῆ ὑπομονῆ 28 ὑμῶν κτήσασθε 29 τὰς ψυγὰς ὑμῶν.

¹ πόλεμος, ου, ό, war, battle. ² ἀκαταστασία, ας, ή, distrurbance, disorder. ³ πτοέω, terrify, scare. ⁴ τέλος, ους, τό, end, purpose. ⁵ σεισμός, οῦ, ὁ, earthquake, storm. ⁶ λιμός, οῦ, ὁ, hunger, famine. ⁷ λοιμός, οῦ, ὁ, pestilence, plague. ⁸ φόβητρον, ου, τό, terrible sight, horror. ⁹ πρό, before (gen), before. ¹⁰ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹¹ διώκω, pursue, persecute. ¹² φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ¹³ ἡγεμών, όνος, ὁ, governor, leader. ¹⁴ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁵ ἀποβαίνω, get out, go away. ¹⁶ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁷ προμελετάω, practice beforehand, prepare. ¹⁸ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁹ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ²⁰ ἀνθίστημι, resist, oppose. ²¹ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose. ²²γονεύς, έως, ὁ, parent. ²³ συγγενής, kindred, relative. ²⁴ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²⁵ θανατόω, put to death, subdue. ²⁶ μισέω, hate, detest. ²⁷ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ²⁸ ὑπομονή, ῆς, ἡ, endurance, perseverance. ²⁹ κτάομαι, acquire, win.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 21:20

"Όταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην¹ ὑπὸ στρατοπέδων² τὴν Ἱερουσαλήμ, 20 τότε γνώτε ὅτι ἤγγικεν³ ἡ ἐρήμωσις⁴ αὐτῆς. Τότε οἱ ἐν τῆ 21 Ίουδαία 5 φευγέτωσαν 6 εἰς τὰ ὄρη: καὶ οἱ ἐν μέσω αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν: 7 καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις 8 μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν. "Οτι ἡμέραι ἐκδικήσεως" αὕταί εἰσιν, τοῦ πλησθῆναι¹⁰ 22 πάντα τὰ γεγραμμένα. Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐν ἐχούσαις καὶ 23 ταῖς θηλαζούσαις $^{^{13}}$ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις: ἔσται γὰρ ἀνάγκη $^{^{14}}$ μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὀργὴ 15 ἐν τῷ λαῷ τούτῳ. Καὶ πεσοῦνται 24στόματι μαχαίρας, 16 καὶ αἰχμαλωτισθήσονται 17 εἰς πάντα τὰ ἔθνη: καὶ Τερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη $^{^{18}}$ ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι πληρωθώσιν καιροὶ ἐθνών. Καὶ ἔσται σημεῖα ἐν ἡλίω καὶ 25 σελήνη 20 καὶ ἄστροις, 21 καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχη 22 ἐθνῶν ἐν ἀπορία, ήχούσης 24 θαλάσσης καὶ σάλου, 25 ἀποψυχόντων 26 ἀνθρώπων ἀπὸ 26 φόβου 27 καὶ προσδοκίας 28 τῶν ἐπερχομένων 29 τῆ οἰκουμένη: 30 αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. Καὶ τότε ὄψονται 27 τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλη³² μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. Άρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι, ἀνακύψατε 33 28 καὶ ἐπάρατε³⁴ τὰς κεφαλὰς ὑμῶν: διότι³⁵ ἐγγίζει³ ἡ ἀπολύτρωσις³⁶

¹ κυκλόω, encircle, surround. ² στρατόπεδον, ου, τό, legion, army. ³ ἐγγίζω, come near, approach. ⁴ ἐρήμωσις, εως, ἡ, desolation, devastation. ⁵ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁶ φεύγω, flee, escape. ⁷ ἐκχωρέω, go out, leave. ⁸ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁹ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ οὐαί, woe! alas! woe! ¹² γαστήρ, τρος, ἡ, belly, womb. ¹³ θηλάζω, suckle, nurse. ¹⁴ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁵ ὀργή, ῆς, ἡ, wrath, anger. ¹⁶ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ¹⁷ αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ¹⁸ πατέω, tread or tread under foot, tread. ¹⁹ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ²⁰ σελήνη, ης, ἡ, moon. ²¹ ἄστρον, ου, τό, star. ²² συνοχή, ῆς, ἡ, dismay, anguish. ²³ ἀπορία, ας, ἡ, perplexity, anxiety. ²⁴ ἡχέω, sound, ring out. ²⁵ σάλος, ου, ὁ, surge, wave. ²⁶ ἀποψύχω, faint, breathe out life. ²⁷ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ²⁸ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ²⁹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ³⁰ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ³¹ σαλεύω, shake, excite. ³² νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ³³ ἀνακύπτω, straighten up, stand erect. ³⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ³⁵ διότι, because, on this account. ³⁶ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance.

Κατὰ Λουκᾶν 21:29 Byzantine NT

ύμῶν.

Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς, Ἰδετε τὴν συκῆν¹ καὶ πάντα τὰ 29 δένδρα:² ὅταν προβάλωσιν³ ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν 30 γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς⁴ τὸ θέρος⁵ ἐστίν. Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν 31 ἄδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς⁴ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθη⁶ ἡ γενεὰ⁻ αὕτη, ἕως ἄν 32 πάντα γένηται. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται,⁶ οἱ δὲ λόγοι 33 μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.⁶

Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς, μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν 34 κραιπάλη καὶ μέθη ἐκαὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ αἰφνίδιος ἐφ' ὑμᾶς ἐπιστῆ ἡ ἡμέρα ἐκείνη: ὡς παγὶς γὰρ ἐπελεύσεται 35 ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 ᾿Αγρυπνεῖτε ὁ οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι, ὁ ἴνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

¹ συκή, ής, ή, fig tree. ² δένδρον, ου, τό, tree. ³ προβάλλω, put forward, put out. ⁴ ἐγγύς, near. ⁵ θέρος, ους, τό, summer. ⁶ παρέρχομαι, pass by, go by. ⁷ γενεά, ᾶς, ή, generation. ⁸ προσέχω, take head of, attend to. ⁹ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁰ βαρέω, burden, weigh down. ¹¹ κραιπάλη, ης, ή, drinking bout, drunken dissipation. ¹² μέθη, ης, ή, drunkenness. ¹³ μέριμνα, ης, ή, care, anxiety. ¹⁴ βιωτικός, matter of daily life, life. ¹⁵ αἰφνίδιος, sudden, unexpected. ¹⁶ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁷ παγίς, ίδος, ή, trap, snare. ¹⁸ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁹ ἀγρυπνέω, sleepless, watchful. ²⁰ δέομαι, ask, request. ²¹ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ²² ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²³ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen).

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 21:37

³Ην δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων: τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος 37 ηὐλίζετο ¹ εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἐλαιῶν. ² Καὶ πᾶς ὁ λαὸς 38 ἄρθριζεν ³ πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

- "Ηγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἡ λεγομένη Πάσχα. Καὶ 22 ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν: ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν.
- Εἰσῆλθεν δὲ Σατανᾶς⁹ εἰς Ἰούδαν¹⁰ τὸν ἐπικαλούμενον¹¹ 3 Ἰσκαριώτην, ¹² ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ¹³ τῶν δώδεκα. Καὶ ἀπελθὼν 4 συνελάλησεν¹⁴ τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖς¹⁵ τὸ πῶς αὐτὸν παραδῷ αὐτοῖς. Καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο¹⁶ αὐτῷ ἀργύριον¹⁷ 5 δοῦναι. Καὶ ἐξωμολόγησεν¹⁸ καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν¹⁹ τοῦ 6 παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ²⁰ ὄχλου.
- ⁷Ηλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ἡ ἔδει θύεσθαι ²¹ τὸ Πάσχα. ⁷
 Καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπών, Πορευθέντες
 ἐτοιμάσατε ²² ἡμῖν τὸ Πάσχα, ⁷ ἴνα φάγωμεν. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, 9
 Ποῦ ²³ θέλεις ἑτοιμάσομεν; ²² Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδού, 10

 $^{^1}$ αὐλίζομαι, spend the night, lodge. 2 ἐλαία, ας, ή, olive tree. 3 ὀρθρίζω, rise early in the morning, rise early. 4 ἐγγίζω, come near, approach. 5 ἐορτή, ής, ή, feast, festival. 6 ἄζυμος, unleavened, paschal feast. 7 πάσχα, τό, passover, passover feast. 8 ἀναιρέω, take up, kill. 9 Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. 10 Τούδας, α, ὁ, Judas, Judah. 11 ἐπικαλέω, call upon, invoke. 12 Τσκαριώτης, ου, ὁ, Iscariot, man of Kerioth. 13 ἀριθμός, οῦ, ὁ, number, total. 14 συλλαλέω, tak with, discuss. 15 στρατηγός, οῦ, ὁ, commander, general. 16 συντίθημι, agree, make an agreement. 17 ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. 18 ἐξομολογέω, confess, profess. 19 εὐκαιρία, ας, ή, fitting time, favorable opportunity. 20 ἄτερ, without, apart from. 21 θύω, sacrifice, kill. 22 έτοιμάζω, prepare, make ready. 23 ποῦ, where?.

Κατὰ Λουκᾶν 22:11 Byzantine NT

εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν, συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὑδατος βαστάζων: ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὖ εἰσπορεύεται. Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότη τῆς οἰκίας, Λέγει 11 σοι ὁ διδάσκαλος, Ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ Πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; Κἀκεῖνος ὑ ὑμῖν δείξει ἀνώγεον 12 μέγα ἐστρωμένον: ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. Απελθόντες δὲ εὖρον 13 καθὼς εἴρηκεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ Πάσχα.

Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, εκαὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν 14 αὐτῷ. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἐπιθυμίᾳ επεθύμησα τοῦτο τὸ 15 Πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν: δέγω γὰρ ὑμῖν 16 ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ, ἔως ὅτου πληρωθῆ ἐν τῆ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. Καὶ δεξάμενος ποτήριον, εὐχαριστήσας 17 εἶπεν, Λάβετε τοῦτο, καὶ διαμερίσατε έαυτοῖς: λέγω γὰρ ὑμῖν 18 ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, εὐχαριστήσας 19 βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθη. Καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαριστήσας 19 ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων, Τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον: τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 28

¹ συναντάω, meet with, hence to happen. ² κεράμιον, ου, τό, earthen vessel, jar. ³ βαστάζω, bear, carry. ⁴ οὖ, where, when. ⁵ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁶ οἰκοδεσπότης, ου, ὁ, householder, head of a household. ⁷ ποῦ, where?. ⁸ κατάλυμα, τος, τό, lodging place, inn. ⁹ πάσχα, τό, passover, passover feast. ¹⁰ κἀκεῖνος, and he, and she. ¹¹ δείκνυμι, show, point out. ¹² ἀνώγεον, ου, τό, upper room. ¹³ στρωννύω, spread, furnish. ¹⁴ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ¹⁵ ἀναπίπτω, recline, lie down. ¹⁶ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ¹⁷ ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹⁸ πρό, before (gen), before. ¹⁹ πάσχω, suffer, am acted upon. ²⁰ οὐκέτι, no longer, no more. ²¹ ὅτου, until. ²² ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ²³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ²⁴ διαμερίζω, divide, distribute. ²⁵ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ²⁶ ἄμπελος, ου, ἡ, vine. ²⁷ κλάω, break. ²⁸ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 22:20

 Ω σαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο 20 τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἴματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυνόμενον. Πλὴν ἰδού, ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ ἐμοῦ 21 ἐπὶ τῆς τραπέζης. Καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ 22 τὸ ὡρισμένον: πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οῦ παραδίδοται. Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς 23 ἄρα ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. Τὸ ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.

'Έγένετο δὲ καὶ φιλονεικία¹⁴ ἐν αὐτοῖς τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι 24 μείζων. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν¹⁵ 25 αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες¹⁶ αὐτῶν εὐεργέται¹⁷ καλοῦνται. 26 'Υμεῖς δὲ οὐχ οὕτως: ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος: καὶ ὁ ἡγούμενος¹⁹ ὡς ὁ διακονῶν. Τίς γὰρ μείζων, ὁ 27 ἀνακείμενος²¹ ἢ ὁ διακονῶν; Οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; Έγὼ δέ εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. Υμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες 28 μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς²³ μου: κἀγὼ διατίθεμαι²⁴ ὑμῖν, 29 καθὼς διέθετό²⁴ μοι ὁ πατήρ μου, βασιλείαν, ἵνα ἐσθίητε καὶ 30 πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου καὶ καθίσεσθε²⁵ ἐπὶ θρόνων, κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς²⁶ τοῦ Ἰσραήλ. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος, 31

¹ ώσαύτως, likewise. ² ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ³ δειπνέω, eat, dine. ⁴ καινός, new, fresh. ⁵ διαθήκη, ης, ή, covenant, will. ⁶ ἐκχέω, pour out, shed. ⁷ πλήν, however, but. ⁸ τράπεζα, ης, ἡ, table. ⁹ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁰ οὐαί, woe! alas! woe! ¹¹ συζητέω, discuss, dispute. ¹² ἄρα, so? (introduces a question). ¹³ πράσσω, do, perform. ¹⁴ φιλονεικία, ας, ἡ, contentiousness, dispute. ¹⁵ κυριεύω, be lord over, rule. ¹⁶ ἐξουσιάζω, have authority over, master. ¹⁷ εὐεργέτης, ου, ὁ, benefactor. ¹⁸ νέος, new, young. ¹⁹ ἡγέομαι, lead, be chief. ²⁰ διακονέω, serve, minister. ²¹ ἀνάκειμαι, recline, recline (at a meal). ²² διαμένω, remain, continue. ²³ πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ²⁴ διατίθεμαι, appoint, make. ²⁵ καθίζω, seat, sit. ²⁶ φυλή, ῆς, ἡ, tribe, race.

Κατὰ Λουκᾶν 22:32 Byzantine NT

Σίμων, Σίμων, ἰδού, ὁ Σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς, τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον: ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις 32 σου: καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου. Ὁ 33 δὲ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. Ὁ δὲ εἶπεν, Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ μὴ 34 φωνήσῃ σήμερον ἀλέκτωρ, πρὶν ἡ τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με.

Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, 'Ότε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ¹ βαλαντίου¹ καὶ 35 πήρας² καὶ ὑποδημάτων,² μή τινος ὑστερήσατε;² Οἱ δὲ εἶπον, Οὐθενός. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς, Άλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον¹ ἀράτω, 36 ὁμοίως² καὶ πήραν:² καὶ ὁ μὴ ἔχων, πωλήσει² τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἀγοράσει² μάχαιραν.² Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἔτι τοῦτο τὸ 37 γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι² ἐν ἐμοί, τὸ Καὶ μετὰ ἀνόμων² ἐλογίσθη:² καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος³ ἔχει. Οἱ δὲ εἶπον, Κύριε, 38 ἰδού, μάχαιραι² ὧδε δύο. 'Ο δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἱκανόν³ ἐστιν.

¹ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ² ἐξαιτέω, demand of, ask for. ³ σινιάζω, sift, prove by trials. ⁴ σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ⁵ δέομαι, ask, request. ⁶ ἐκλείπω, fail, cease. ⁷ ποτέ, once, at some time. ⁸ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁹ στηρίζω, establish, fix firmly. ¹⁰ ἔτοιμος, ready, prepared. ¹¹ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ¹² φωνέω, call, crow. ¹³ σήμερον, today, now. ¹⁴ ἀλέκτωρ, ορος, ὁ, rooster, cock. ¹⁵ πρίν, before, formerly. ¹⁶ τρίς, thrice, three times. ¹⁷ ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ¹⁸ ἄτερ, without, apart from. ¹⁹ βαλλάντιον, ου, τό, purse, money bag. ²⁰ πήρα, ας, ἡ, leather pouch, bag. ²¹ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ²² ὑστερέω, lack, need. ²³ ὁμοίως, likewise, in like manner. ²⁴ πωλέω, sell. ²⁵ ἀγοράζω, buy. ²⁶ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ²⁷ τελέω, finish, fulfill. ²⁸ ἄνομος, lawless, without law. ²⁹ λογίζομαι, calculate, consider. ³⁰ τέλος, ους, τό, end, purpose. ³¹ ἰκανός, sufficient, able.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 22:39

Καὶ ἐξελθών ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὅρος τῶν Ἐλαιῶν: 39 ἀκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. Γενόμενος δὲ ἐπὶ 40 τοῦ τόπου, εἶπεν αὐτοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ώσεὶ λίθου βολήν, 41 καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο, λέγων, Πάτερ, εἰ βούλει 42 παρενεγκεῖν τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ: πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γενέσθω. ဤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' 43 οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνία, 44 ἐκτενέστερον προσηύχετο. Ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ώσεὶ θρόμβοι αἰματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ 45 τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὕρεν αὐτοὺς κοιμωμένους ἀπὸ τῆς λύπης, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί καθεύδετε; 46 ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.

Έτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδού, ὄχλος καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας,²² εἶς 47
 τῶν δώδεκα, προήρχετο²³ αὐτούς, καὶ ἤγγισεν²⁴ τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι²⁵ αὐτόν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα,²² φιλήματι²⁶ 48
 τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ 49
 ἐσόμενον εἶπον αὐτῷ, Κύριε, εἰ πατάξομεν²⁷ ἐν μαχαίρα;²⁸ Καὶ 50

¹ ἔθος, ους, τό, custom. ² ἐλαία, ας, ἡ, olive tree. ³ πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ⁴ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ⁵ ὡσεί, like, about. ⁶ βολή, ῆς, ἡ, throw, casting. ⁷ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁸ βούλομαι, wish, will. ⁹ παραφέρω, carry away, remove. ¹⁰ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ¹¹ πλήν, however, but. ¹² σός, your, yours. ¹³ ἐνισχύω, strengthen, invigorate. ¹⁴ ἀγωνία, ας, ἡ, agony, anguish. ¹⁵ ἐκτενέστερον, more earnestly. ¹⁶ ἱδρώς, ῶτος, ὁ, sweat, perspiration. ¹⁷ θρόμβος, ου, ὁ, drop, clot. ¹⁸ προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ²⁰ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²¹ καθεύδω, sleep. ²² Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ²³ προέρχομαι, go in front, precede. ²⁴ ἐγγίζω, come near, approach. ²⁵ φιλέω, love, kiss. ²⁶ φίλημα, τος, τό, kiss. ²⁷ πατάσσω, strike, smite. ²⁸ μάχαιρα, ης, ἡ, sword.

Κατὰ Λουκᾶν 22:51 Byzantine NT

ἐπάταξεν¹ εἶς τις ἐξ αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς³ τὸ δεξιόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐᾶτε⁴ 51 ἔως τούτου. Καὶ ἀψάμενος⁵ τοῦ ἀτίου⁶ αὐτοῦ, ἰάσατο⁻ αὐτόν. 52 Εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους⁶ ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺςց τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους, Ὠς ἐπὶ λῃστὴν¹ο ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν¹¹ καὶ ξύλων;¹² Καθ' 53 ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ, οὐκ ἐξετείνατε¹³ τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. Ἀλλ' αὕτη ὑμῶν ἐστιν ἡ ὥρα, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.¹⁴

Συλλαβόντες δε αὐτὸν ἤγαγον, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν 54 οἶκον τοῦ ἀρχιερέως: ὁ δὲ Πέτρος ἤκολούθει μακρόθεν. 55 Ἡψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσω τῆς αὐλῆς, καὶ συγκαθισάντων αὐτῶν, ἐκάθητο ὁ Πέτρος ἐν μέσω αὐτῶν. Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν 56 παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς, καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ, εἶπεν, Καὶ οὖτος σὺν αὐτῷ ἦν. Ὁ δὲ ἤρνήσατο αὐτὸν, λέγων, 57 Γύναι, οὐκ οἶδα αὐτόν. Καὶ μετὰ βραχὺ ἔτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη, 58 Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν, ἤνθρωπε, οὐκ εἰμί. Καὶ 59 διαστάσης ώσει ὅρας μιᾶς, ἄλλος τις διϊσχυρίζετο, λέγων,

¹ πατάσσω, strike, smite. ² ἀφαιρέω, take away, smite off. ³ οὖς, ους, τό, ear. ⁴ ἐάω, permit, allow. ⁵ ἄπτομαι, touch or handle. ⁶ ἀτίον, ου, τό, ear. ⁷ ἰάομαι, heal. ⁸ παραγίνομαι, come, arrive. ⁹ στρατηγός, οῦ, ὁ, commander, general. ¹⁰ ληστής, οῦ, ὁ, robber, brigand. ¹¹ μάχαιρα, ης, ἡ, sword. ¹²ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹³ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁴ σκότος, ους, τό, darkness. ¹⁵ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹⁶ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁷ μακρόθεν, from afar, afar. ¹⁸ ἄπτω, touch, kindle. ¹⁹ αὐλή, ῆς, ἡ, courtyard, enclosed open space. ²⁰ συγκαθίζω, cause to sit down together. ²¹ παιδίσκη, ης, ἡ, maid, female servant. ²² ἀτενίζω, gaze, stare. ²³ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ²⁴ βραχύς, short, little. ²⁵ διϊστημι, pass, part. ²⁶ ώσεί, like, about. ²⁷ διϊσχυρίζομαι, insist, maintain firmly.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 22:60

Έπ' ἀληθείας καὶ οὖτος μετ' αὐτοῦ ἦν: καὶ γὰρ Γαλιλαῖός¹ ἐστιν. 60 Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὁ λέγεις. Καὶ παραχρῆμα, ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ, ἐφώνησεν³ ἀλέκτωρ.⁴ Καὶ στραφεὶς⁵ ὁ 61 κύριος ἐνέβλεψεν⁶ τῷ Πέτρῳ. Καὶ ὑπεμνήσθη⁻ ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι Πρὶν⁶ ἀλέκτορα⁴ φωνῆσαι,³ ἀπαρνήση² με τρίς.¹⁰ Καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ Πέτρος ἔκλαυσεν¹¹ 62 πικρῶς.¹²

Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τον Ἰησοῦν ἐνέπαιζον αὐτῷ, 63 δέροντες. Καὶ περικαλύψαντες αὐτόν, ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ 64 πρόσωπον, καὶ ἐπηρώτων αὐτόν, λέγοντες, Προφήτευσον. Τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἐλεγον 65 εἰς αὐτόν.

Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον²¹ τοῦ λαοῦ, 66 ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀνήγαγον²² αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν, λέγοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, εἰπὲ ἡμῖν. Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, 67 Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε: ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτήσω, οὐ μὴ 68 ἀποκριθῆτέ μοι, ἢ ἀπολύσητε. Ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ 69

¹Γαλιλαῖος, Galilean. ² παραχρῆμα, immediately, instantly. ³ φωνέω, call, crow. ⁴ ἀλέκτωρ, ορος, ό, rooster, cock. ⁵ στρέφω, turn, am converted. ⁶ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁷ ὑπομμνήσκω, remind, remember. ⁸ πρίν, before, formerly. ⁹ ἀπαρνέομαι, deny, refuse. ¹⁰ τρίς, thrice, three times. ¹¹ κλαίω, weep, weep for. ¹² πικρῶς, bitterly. ¹³ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁴ ἐμπαίζω, mock. ¹⁵ δέρω, beat, flay. ¹⁶ περικαλύπτω, cover, conceal. ¹⁷ τύπτω, smite, beat. ¹⁸ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁹ παίω, strike, hit. ²⁰ βλασφημέω, revile, blaspheme. ²¹ πρεσβυτέριον, ου, τό, body of elders, assembly of elders. ²² ἀνάγω, lead up, restore. ²³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin.

Κατὰ Λουκᾶν 22:70 Byzantine NT

ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. Εἶπον δὲ 70 πάντες, Σὰ οὖν εἶ ὁ υίὸς τοῦ θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, Ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. Οἱ δὲ εἶπον, Τί ἔτι χρείαν¹ ἔχομεν μαρτυρίας 71; Αὐτοὶ γὰρ ἡκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

Καὶ ἀναστὰν ἄπαν τὸ πληθος αὐτῶν, ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν 23 Πιλάτον. "Ηρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ, λέγοντες, Τοῦτον 2 ευρομεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος, καὶ κωλύοντα Καίσαρι 8 φόρους διδόναι, λέγοντα έαυτὸν χριστὸν βασιλέα εἶναι. Ὁ δὲ 3 Πιλάτος ἐπηρώτησεν αὐτόν, λέγων, Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ίουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις. Ὁ δὲ Πιλάτος 4 εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους, Οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. Οἱ δὲ ἐπίσχυον, $^{^{11}}$ λέγοντες ὅτι Ἀνασείει $^{^{12}}$ τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, 3 ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἔως ὧδε. Πιλάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν 6 ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός 14 ἐστιν. Καὶ ἐπιγνοὺς 15 ὅτι 7ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου 16 ἐστίν, ἀνέπεμψεν 17 αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, δυτα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ήμέραις.

¹χρεία, ας, ή, need, necessity. ²μαρτυρία, ας, ή, testimony, witness. ³ἄπας, each, every. ⁴πλῆθος, ους, τό, multitude. ⁵κατηγορέω, accuse, charge. ⁶διαστρέφω, distort, pervert. ⁷κωλύω, forbid, hinder. ⁸Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁹φόρος, ου, ὁ, tribute, tax. ¹⁰ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ¹¹ἐπισχύω, grow strong, persist. ¹²ἀνασείω, stir up, incite. ¹³Ἰουδαία, ας, ή, Judea. ¹⁴Γαλιλαῖος, Galilean. ¹⁵ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁶Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹⁷ἀναπέμπω, send back.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 23:8

Ό δὲ Ἡρώδης¹ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν:² ἦν γὰρ θέλων ἐξ 8
ἱκανοῦ³ ἰδεῖν αὐτόν, διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ: καὶ
ἤλπιζέν⁴ τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. Ἐπηρώτα δὲ 9
αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς:³ αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. 10
Εἰστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, εὐτόνως⁵
κατηγοροῦντες⁶ αὐτοῦ. Ἐξουθενήσας⁻ δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρώδης¹ σὺν 11
τοῖς στρατεύμασιν⁶ αὐτοῦ, καὶ ἐμπαίξας,ց περιβαλὼν¹ο αὐτὸν
ἐσθῆτα¹¹ λαμπράν,¹² ἀνέπεμψεν¹³ αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ. Ἐγένοντο 12
δὲ φίλοι¹⁴ ὅ τε Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης¹ ἐν αὐτῆ τῆ ἡμέρα μετ'
ἀλλήλων: προϋπῆρχον¹⁵ γὰρ ἐν ἔχθρα⁴ ὅντες πρὸς ἑαυτούς.

Πιλάτος δὲ συγκαλεσάμενος ¹⁷ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας ¹⁸ 13 καὶ τὸν λαόν, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Προσηνέγκατέ ¹⁹ μοι τὸν 14 ἄνθρωπον τοῦτον, ὡς ἀποστρέφοντα ²⁰ τὸν λαόν: καὶ ἰδού, ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας ²¹ οὐδὲν εὖρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ²² ὧν κατηγορεῖτε κατ αὐτοῦ: ἀλλ οὐδὲ Ἡρῷδης: 15 ἀνέπεμψα ¹³ γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν, καὶ ἰδού, οὐδὲν ἄξιον ²³ θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον ²⁴ αὐτῷ. Παιδεύσας ²⁵ οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 16 Ἀνάγκην ²⁶ δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ²⁷ ἕνα. 18

¹ Ηρώδης, ου, ό, Herod. ² λίαν, greatly, very. ³ ίκανός, sufficient, able. ⁴ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁵ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ⁶ κατηγορέω, accuse, charge. ⁷ ἐξουθενέω, despise, ignore. ⁸ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ⁹ ἐμπαίζω, mock. ¹⁰ περιβάλλω, put around, clothe. ¹¹ ἐσθής, ῆτος, ἡ, clothing. ¹² λαμπρός, bright, shining. ¹³ ἀναπέμπω, send back. ¹⁴ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹⁵ προϋπάρχω, exist before, have been already. ¹⁶ ἔχθρα, ας, ἡ, enmity, hostility. ¹⁷ συγκαλέω, call together. ¹⁸ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁹ προσφέρω, bring to, offer. ²⁰ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ²¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ²² αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ²³ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁴ πράσσω, do, perform. ²⁵ παιδεύω, teach, educate. ²⁶ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ²⁷ ἑορτή, ῆς, ἡ, feast, festival.

Κατὰ Λουκᾶν 23:19 Byzantine NT

Ανέκραξαν¹ δὲ παμπληθεί,² λέγοντες, Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν Βαραββᾶν:³ ὅστις ἦν διὰ στάσιν⁴ τινὰ γενομένην ἐν τῆ 19 πόλει καὶ φόνον⁵ βεβλημένος εἰς φυλακήν.⁶ Πάλιν οὖν ὁ 20 Πιλάτος προσεφώνησεν,⁻ θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. Οἱ δὲ 21 ἐπεφώνουν,⁵ λέγοντες, Σταύρωσον,² σταύρωσον² αὐτόν. Ὁ δὲ 22 τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὖτος; Οὐδὲν αἴτιον¹⁰ θανάτου εὕρον ἐν αὐτῷ: παιδεύσας¹¹ οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. Οἱ δὲ ἐπέκειντο¹² φωναῖς μεγάλαις, αἰτούμενοι αὐτὸν 23 σταυρωθῆναι:² καὶ κατίσχυον¹³ αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχιερέων. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐπέκρινεν¹⁴ γενέσθαι τὸ αἴτημα¹⁵ 24 αὐτῶν. Ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν⁴ καὶ φόνον⁵ βεβλημένον εἰς 25 τὴν φυλακήν,⁶ δν ἤτοῦντο: τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.

Καὶ ὡς ἀπήγαγον¹⁶ αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι¹⁷ Σίμωνός τινος 26 Κυρηναίου¹⁸ ἐρχομένου ἀπ' ἀγροῦ,¹⁹ ἐπέθηκαν²⁰ αὐτῷ τὸν σταυρόν,²¹ φέρειν ὅπισθεν²² τοῦ Ἰησοῦ.

¹ ἀνακράζω, cry out, shout aloud. ² παμπληθεί, all together, all at once. ³ Βαραββᾶς, ᾶ, ὁ, Barabbas. ⁴ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ⁵ φόνος, ου, ὁ, murder, slaughter. ⁶ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ⊓προσφωνέω, call to, summon. 8 ἐπιφωνέω, cry out, shout. 9 σταυρόω, crucify. ¹¹⁰ αἴτιος, ου, ὁ, causative of, responsible for. ¹¹ παιδεύω, teach, educate. ¹² ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ¹³ κατισχύω, overpower, prevail. ¹⁴ ἐπικρίνω, decree, pronounce sentence. ¹⁵ αἴτημα, τος, τό, request, petition. ¹⁶ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁻ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹² Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁰ ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ²⁰ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ²¹ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ²² ὅπισθεν, behind, after.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 23:27

'Ηκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος¹ τοῦ λαοῦ, καὶ γυναικῶν αἳ καὶ 27 ἐκόπτοντο² καὶ ἐθρήνουν³ αὐτόν. Στραφεὶς⁴ δὲ πρὸς αὐτὰς ὁ 28 Ἰησοῦς εἶπεν, Θυγατέρες⁵ Ἱερουσαλήμ, μὴ κλαίετε⁶ ἐπ' ἐμέ, πλὴν⁻ ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε⁶ καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. 'Ότι ἰδού, 29 ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν, Μακάριαι αἱ στεῖραι,⁵ καὶ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ¹⁰ οἳ οὐκ ἐθήλασαν.¹¹ Τότε ἄρξονται 30 λέγειν τοῖς ὄρεσιν, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς: καὶ τοῖς βουνοῖς,¹² Καλύψατε¹³ ἡμᾶς. 'Ότι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ¹⁴ ξύλῳ¹⁵ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν 31 τῷ ξηρῷ¹⁶ τί γένηται;

"Ηγοντο δὲ καὶ ἔτεροι δύο κακοῦργοι 17 σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. 18 32

Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ¹⁹ ἐκεῖ 33 ἐσταύρωσαν ²⁰ αὐτόν, καὶ τοὺς κακούργους, ¹⁷ ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. ²¹ Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς: οὐ 34 γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. Διαμεριζόμενοι ²² δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἔβαλον κλῆρον. ²³ Καὶ εἰστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. Ἐξεμυκτήριζον ²⁴ 35 δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες ²⁵ σὺν αὐτοῖς, λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὖτός ἐστιν ὁ χριστός, ὁ τοῦ θεοῦ ἐκλεκτός. ²⁶ 36

¹πλήθος, ους, τό, multitude. ²κόπτω, strike, smite. ³θρηνέω, lament, mourn. ⁴στρέφω, turn, am converted. ⁵θυγάτηρ, τρος, ή, daughter. ⁶κλαίω, weep, weep for. ⁷πλήν, however, but. ⁸στεῖρος, barren. ⁹κοιλία, ας, ή, belly, womb. ¹⁰μαστός, οῦ, ὁ, breast, nipple. ¹¹θηλάζω, suckle, nurse. ¹²βουνός, οῦ, ὁ, hill, hillock. ¹³καλύπτω, cover, veil. ¹⁴ὑγρός, moist, green. ¹⁵ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁶ξηρός, dry, withered. ¹⁷κακοῦργος, ου, ὁ, criminal. ¹⁸ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁹κρανίον, ου, τό, skull. ²⁰σταυρόω, crucify. ²¹ἀριστερός, left, on the left. ²²διαμερίζω, divide, distribute. ²³κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ²⁴ἐκμυκτηρίζω, ridicule, sneer. ²⁵ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ²⁶ἐκλεκτός, chosen, elect.

Κατὰ Λουκᾶν 23:37 Byzantine NT

Ένέπαιζον¹ δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται,² προσερχόμενοι καὶ ὄξος³ προσφέροντες⁴ αὐτῷ, καὶ λέγοντες, Εἰ σὰ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν 37 Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν.⁵ Ἡν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ⁴ γεγραμμένη 38 ἐπ' αὐτῷ γράμμασιν Ἑλληνικοῖς⁵ καὶ Ῥωμαϊκοῖς² καὶ Ἑβραϊκοῖς, Οὖτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Εἶς δὲ τῶν κρεμασθέντων¹¹ κακούργων¹² ἐβλασφήμει¹³ αὐτόν, 39 λέγων, Εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. ἀποκριθεὶς 40 δὲ ὁ ἔτερος ἐπετίμα¹⁴ αὐτῷ, λέγων, Οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι¹⁵ εἶ; Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, αἔξια¹⁷ γὰρ ὧν 41 ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν: οῦτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν. Καὶ ἔλεγεν τῷ Ἰησοῦ, Μνήσθητί μου, κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῆ 42 βασιλείᾳ σου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, ἀμὴν λέγω σοι, 43 σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. 3

⁵Ην δὲ ὡσεὶ²⁴ ὥρα ἕκτη,²⁵ καὶ σκότος²⁶ ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως 44
ὥρας ἐνάτης.²⁷ Καὶ ἐσκοτίσθη²⁸ ὁ ἥλιος,²⁹ καὶ ἐσχίσθη³⁰ τὸ 45
καταπέτασμα³¹ τοῦ ναοῦ³² μέσον. Καὶ φωνήσας³³ φωνῆ μεγάλη ὁ 46
Ἰησοῦς εἶπεν, Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι³⁴ τὸ πνεῦμά

¹ ἐμπαίζω, mock. ² στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ³ δξος, ους, τό, sour wine, vinegar. ⁴ προσφέρω, bring to, offer. ⁵ σεαυτοῦ, yourself, of you. 6 ἐπιγραφή, ῆς, ἡ, inscription, title. ⊓ γράμμα, τος, τό, letter, writings. Ελληνικός, Greek, Greek. ⁰ Ρωμαϊκός, Roman, Latin. ¹¹ Εβραϊκός, Hebrew. ¹¹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹² κακοῦργος, ου, ὁ, criminal. ¹³ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁴ ἐπιτιμάω, rebuke, warn. ¹⁵ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁶ δικαίως, righteously, justly. ¹ⁿ ἄξιος, worthy, deserving. ¹ፄ πράσσω, do, perform. ¹⁰ ἀπολαμβάνω, receive from, get back. ²⁰ ἄτοπος, out of place, unusual. ²¹ μιμνήσκομαι, remember, recall. ²² σήμερον, today, now. ²³ παράδεισος, ου, ὁ, paradise, Paradise. ²⁴ ώσεί, like, about. ²⁵ ἔκτος, sixth. ²⁶ σκότος, ους, τό, darkness. ²ⁿ ἔνατος, ninth. ²৪ σκοτίζω, darken. ²⁰ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ³⁰ σχίζω, split, separate. ³¹ καταπέτασμα, τος, τό, curtain or veil, veil. ³² ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ³³ φωνέω, call, crow. ³⁴ παρατίθημι, set before, entrust.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 23:47

μου: καὶ ταῦτα εἰπὼν ἑξέπνευσεν. Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος Ἰτὸ 47 γενόμενον, ἐδόξασεν τὸν θεόν, λέγων, "Οντως δάνθρωπος οὖτος δίκαιος ἦν. Καὶ πάντες οἱ συμπαραγενόμενοι δχλοι ἐπὶ τὴν 48 θεωρίαν ταύτην, θεωροῦντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. Εἰστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτοῦ 49 μακρόθεν, αὰ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.

Καὶ ἰδού, ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσήφ, βουλευτὴς τπάρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς 50 καὶ δίκαιος – οὖτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῆ βουλῆ καὶ 51 τῆ πράξει δαὐτῶν – ἀπὸ Ἡριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, δς καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ: οὖτος 52 προσελθὼν τῷ Πιλάτῳ ἤτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ 53 καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὖτος οὐκ ἦν οὐδέπω οὐδεὶς κείμενος. Καὶ 54 ἡμέρα ἦν Παρασκευή, σάββατον ἐπέφωσκεν. 55 Κατακολουθήσασαι δὲ γυναῖκες, αἴτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον, ταὶ ὡς ἐτέθη

¹ ἐκπνέω, breathe out, expire. ² ἐκατοντάρχης, centurion. ³ ὄντως, really, indeed. ⁴ συμπαραγίνομαι, come together with, help. ⁵ θεωρία, ας, ή, spectacle, sight. ⁶ τύπτω, smite, beat. ⁷ στήθος, ους, τό, breast, chest. ⁸ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁹ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁰ μακρόθεν, from afar, afar. ¹¹ συνακολουθέω, follow along with, accompany. ¹² βουλευτής, οῦ, ὁ, councilor, member of a city council. ¹³ συγκατατίθημι, give a vote with, assent to. ¹⁴ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁵ πρᾶξις, εως, ἡ, deed, function. ¹⁶ Άριμαθαία, ας, ἡ, Arimathea. ¹⁷ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹⁸ καθαιρέω, take down, pull down. ¹⁹ ἐντυλίσσω, wrap up, fold up. ²⁰ σινδών, όνος, ἡ, fine cloth, linen cloth. ²¹ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ²² λαξευτός, hewn, hewn out of the rock. ²³ οὕ, where, when. ²⁴ οὐδέπω, not yet, still not. ²⁵ κεῖμαι, lie, be laid. ²⁶ παρασκευή, ῆς, ἡ, preparation. ²⁷ ἐπιφώσκω, dawn, begin. ²⁸ κατακολουθέω, follow after. ²⁹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ³⁰ θεάομαι, look at, behold. ³¹ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument.

Κατὰ Λουκᾶν 23:56 Byzantine NT

τὸ σῶμα αὐτοῦ. Ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ 56μύρα. Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

 $T\tilde{n}$ δὲ μιᾶ τῶν σαββάτων, ὄρθρου βαθέος, δλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα, 24φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν² ἀρώματα,³ καί τινες σὺν αὐταῖς. Εδρον δὲ 2 τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου. 10 Καὶ 3 είσελθοῦσαι οὐχ εὖρον τὸ σῶμα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐγένετο 4 έν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδού, ἄνδρες δύο ἐπέστησαν 12 αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν 13 ἀστραπτούσαις: 14 ἐμφόβων 15 5 δὲ γενομένων αὐτῶν, καὶ κλινουσῶν 16 τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν, εἶπον πρὸς αὐτάς, Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; Οὐκ 6 ἔστιν ὧδε, ἀλλ' ἠγέρθη: μνήσθητε $^{^{17}}$ ώς ἐλάλησεν ὑμῖν, ἔτι ὢν ἐν τῆ Γαλιλαία, λέγων ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι 7 είς γεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, εκαὶ σταυρωθῆναι, εκαὶ τῆ τρίτη ημέρα άναστηναι. Καὶ ἐμνήσθησαν¹⁷ τῶν ἡημάτων αὐτοῦ, 8 καὶ ὑποστρέψασαι άπὸ τοῦ μνημείου, απήγγειλαν ταῦτα πάντα τοῖς ἔνδεκα²¹ καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. ή Τοαν δὲ ἡ 10 Μαγδαληνη²² Μαρία καὶ Ἰωάννα²³ καὶ Μαρία Ἰακώβου,²⁴ καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς, αἳ ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. Καὶ 11

¹ ὑποστρέφω, return, turn back. ² ἑτοιμάζω, prepare, make ready. ³ ἄρωμα, τος, τό, spice, perfume. ⁴ μύρον, ου, τό, ointment, perfume. ⁵ ἡσυχάζω, be still, be silent. ⁶ ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ⁷ βαθύς, deep, early. ⁸ μνῆμα, τος, τό, grave, tomb. ⁹ ἀποκυλίω, roll away. ¹⁰ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ¹¹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹² ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹³ ἐσθής, ῆτος, ἡ, clothes. ¹⁴ ἀστράπτω, flash, gleam. ¹⁵ ἔμφοβος, terrified, frightened. ¹⁶ κλίνω, cause to bend, bow. ¹⁷ μιμνήσκομαι, remember, recall. ¹⁸ ἀμαρτωλός, ου, ὁ, sinner. ¹⁹ σταυρόω, crucify. ²⁰ ἀπαγγέλλω, announce, report. ²¹ ἔνδεκα, eleven, 11. ²² Μαγδαληνή, ῆς, ἡ, woman of Magdala, Magdalene. ²³ Ἰωάννα, ας, ἡ, Joanna. ²⁴ Ἰάκωβος, James, Jacob.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 24:12

ἐφάνησαν¹ ἐνώπιον αὐτῶν ὡσει² λῆρος³ τὰ ῥήματα αὐτῶν, καὶ ἠπίστουν⁴ αὐταῖς. Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν⁵ ἐπὶ τὸ 12 μνημεῖον,6 καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα: καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός.

Καὶ ἰδού, δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῆ τῆ ἡμέρᾳ εἰς 13 κώμην ἀπέχουσαν τα σταδίους ἐξήκοντα ἀπὸ Τερουσαλήμ, ἦ ὄνομα Ἐμμαούς. Καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ 14 πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν 15 αὐτοὺς καὶ συζητεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ 16 μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Τίνες οἱ λόγοι οὖτοι 17 οῦς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες, καί ἐστε σκυθρωποί; Αποκριθεὶς δὲ ὁ εἶς, ῷ ὄνομα Κλεοπᾶς, εἶπεν πρὸς 18 αὐτόν, Σὺ μόνος παροικεῖς Γερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῆ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, 19 Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ος ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς δος ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον πο

¹ φαίνω, shine, appear. ² ώσεί, like, about. ³ λῆρος, ου, ὁ, idle talk, empty talk. ⁴ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ⁵ τρέχω, run, exercise myself. ⁶ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ⁷ παρακύπτω, stoop to look, look. ⁸ ὀθόνιον, ου, τό, piece of fine linen, linen bandage. ⁹ κεῖμαι, lie, be laid. ¹⁰ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹¹ κώμη, ης, ἡ, village. ¹² ἀπέχω, received, obtain. ¹³ στάδιον, οῦ, τό, stadia, length of a stadium. ¹⁴ ἐξήκοντα, sixty, 60. ¹⁵ Ἐμμαοῦς, ἡ, Emmaus. ¹⁶ ὁμιλέω, converse, speak. ¹⁷ συμβαίνω, come together, come to pass. ¹⁸ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁹ ἐγγίζω, come near, approach. ²⁰ συμπορεύομαι, come together, travel with. ²¹ κρατέω, grasp, lay hold of. ²² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²³ ἀντιβάλλω, exchange, discuss. ²⁴ σκυθρωπός, sad, gloomy. ²⁵ Κλεοπᾶς, ᾶ, ὁ, Cleopas. ²⁶ μόνος, only, alone. ²⁷ παροικέω, live a stranger, sojourn. ²⁸ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ²⁹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ³⁰ δυνατός, powerful, possible. ³¹ ἐναντίον, in the sight of, before.

Κατὰ Λουκᾶν 24:20 Byzantine NT

τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ: ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ 20 άρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες 1 ἡμῶν εἰς κρίμα 2 θανάτου, καὶ ἐσταύρωσαν 3 αὐτόν. Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν 4 ὅτι αὐτός ἐστιν δ 21 μέλλων λυτροῦσθαι τον Ισραήλ. Άλλά γε σύν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον 7 ἀ ϕ ' οδ ταῦτα ἐγένετο. 22 Άλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὄρθριαι $^{'}$ ἐπὶ τὸ μνημεῖον $^{^{10}}$ καὶ μὴ εύροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, 23 ήλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν¹¹ ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, 10 24 καὶ εὖρον οὕτως καθώς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον: αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. Καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς, ${}^5\!\Omega^{^{12}}$ ἀνόητοι $^{^{13}}$ καὶ βραδεῖς $^{^{14}}$ τῆ 25 καρδία τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται: οὐχὶ 26 ταῦτα ἔδει παθεῖν τον χριστόν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν 27 προφητών, διηρμήνευεν αὐτοῖς ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. Καὶ ἤγγισαν $^{^{17}}$ εἰς τὴν κώμην $^{^{18}}$ οὖ $^{^{19}}$ ἐπορεύοντο: καὶ αὐτὸς 28 προσεποιεῖτο 20 πορρωτέρω 21 πορεύεσθαι. Καὶ παρεβιάσαντο 22 29 αὐτόν, λέγοντες, Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἐσπέραν²³ ἐστίν, καὶ κέκλικεν 4 ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. Καὶ 30

¹ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ² κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ³ σταυρόω, crucify. ⁴ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁵ λυτρόω, ransom, liberate. ⁴ γέ, indeed, at least. ⁷ σήμερον, today, now. ⁸ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁹ ὄρθριος, early in the morning. ¹ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ¹¹ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹² ὧ, Oh! omega. ¹³ ἀνόητος, foolish, thoughtless. ¹⁴ βραδύς, slow. ¹⁵ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹ ὁ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹ ⁻ ἐγγίζω, come near, approach. ¹ πώμη, ης, ἡ, village. ¹ 9 οὖ, where, when. ² ο προσποιέω, pretend, regard. ² ¹ πόρρω, far (away), far. ² ² παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ² ἐσπέρα, ας, ἡ, evening. ² κλίνω, cause to bend, bow.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 24:31

έγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι¹ αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν,² καὶ κλάσας³ ἐπεδίδου⁴ αὐτοῖς. Αὐτῶν δὲ 31 διηνοίχθησαν⁵ οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν⁶ αὐτόν: καὶ αὐτὸς ἄφαντος⁻ ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπον πρὸς ἀλλήλους, Οὐχὶ ἡ 32 καρδία ἡμῶν καιομένη⁵ ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῆ ὁδῷ, καὶ ὡς διήνοιγεν⁵ ἡμῖν τὰς γραφάς; Καὶ ἀναστάντες αὐτῆ τῆ ὥρᾳ 33 ὑπέστρεψαν² εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ εὖρον συνηθροισμένους¹⁰ τοὺς ἔνδεκα¹¹ καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, λέγοντας ὅτι Ἡγέρθη ὁ κύριος 34 ὄντως,¹² καὶ ὤφθη Σίμωνι. Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο¹³ τὰ ἐν τῆ ὁδῷ, 35 καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῆ κλάσει¹⁴ τοῦ ἄρτου.

Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν, 36 καὶ λέγει αὐτοῖς, Εἰρήνη ὑμῖν. Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι 37 γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί 38 τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Ἰδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, 39 ὅτι αὐτὸς ἐγώ εἰμι: ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. Καὶ τοῦτο 40 εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. Ἔτι δὲ 41

¹ κατακλίνω, make to lie down, recline. ² εὐλογέω, bless. ³ κλάω, break. ⁴ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ⁵ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁶ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁷ ἄφαντος, invisible, disappearing. ⁸ καίω, burn, ignite. ⁹ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁰ συναθροίζω, gather, bring together. ¹¹ ἔνδεκα, eleven, 11. ¹² ὄντως, really, indeed. ¹³ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁴ κλάσις, εως, ή, breaking, fracturing. ¹⁵ πτοέω, terrify, scare. ¹⁶ ἔμφοβος, terrified, frightened. ¹⁷ ταράσσω, trouble, agitate. ¹⁸ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ¹⁹ ψηλαφάω, touch, handle. ²⁰ ὀστέον, τό, bone. ²¹ ἐπιδείκνυμι, show, prove.

Κατὰ Λουκᾶν 24:42 Byzantine NT

ἀπιστούντων¹ αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων,² εἶπεν αὐτοῖς, "Εχετέ τι βρώσιμον³ ἐνθάδε;⁴ Οἱ δὲ ἐπέδωκαν⁵ αὐτῷ 42 ἰχθύος ἀπτοῦ μέρος, καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου.¹⁰ Καὶ λαβὼν 43 ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν.

Εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Οὕτοι οἱ λόγοι οὺς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν 44 ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῷ Μωσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. Τότε διήνοιξεν 45 αὐτῶν τὸν νοῦν, τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς: καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι 46 Οὕτως γέγραπται, καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν χριστόν, καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ 47 ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν άμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. Υμεῖς δέ ἐστε μάρτυρες 48 τούτων. Καὶ ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός 49 μου ἐφ' ὑμᾶς: ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῆ πόλει Ἱερουσαλήμ, ἔως οδ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους. Το πολει Ἱερουσαλήμ, ἔως

¹ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ² θαυμάζω, am amazed, marvel at. ³ βρώσιμος, eatable, suitable for food. ⁴ ἐνθάδε, within, here. ⁵ ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ⁶ ἰχθύς, ύος, ὁ, fish. ⁻ ὀπτός, roasted, baked. ⁶ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁶ μελίσσιος, coming from bees. ¹0 κηρίον, ου, τό, honeycomb. ¹¹ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ¹² διανοίγω, open up completely, open fully. ¹³ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁴ συνίημι, understand, consider. ¹⁵ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁶ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁻ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹ፄ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ¹⁰ καθίζω, seat, sit. ²⁰ ἐνδύω, put on, clothe. ²¹ ὕψος, ους, τό, height, heaven.

Byzantine NT Κατὰ Λουκᾶν 24:50

Έξήγαγεν¹ δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς Βηθανίαν:² καὶ ἐπάρας³ τὰς χεῖρας 50 αὐτοῦ εὐλόγησεν⁴ αὐτούς. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν⁴ αὐτὸν 51 αὐτούς, διέστη⁵ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἀνεφέρετο⁶ εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ 52 αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτόν, ὑπέστρεψαν⁻ εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης: καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ, αἰνοῦντες⁵ 53 καὶ εὐλογοῦντες⁴ τὸν θεόν. Ἀμήν.

¹ ἐξάγω, lead out. ² Βηθανία, ας, ή, Bethany. ³ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁴ εὐλογέω, bless. ⁵ διϊστημι, pass, part. ' ἀναφέρω, bring up, offer. ⁷ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁸ ἀινέω, praise.